

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 45 (2228) 1992 LAPKRITIS-NOVEMBER 3

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Siekiant gerovės

Istorija mirgėte mirga vis pasikartojančiais pavyzdžiais, rodančiais kaip valstybių vadai įtikinėdavo visuomenę ir jėga bandydavo sukurti geresnį gyvenimą. Tie bandymai niekada nebuvo sustoję. Jie išliko iki šių dienų ir baigėsi visi vienodai, palikdami griuvėsius, kraujo upes ir žmonių aimanus.

NEI VIENAS valstybės vadai, nei vienas karvedys nesimokė pakankamai iš padarytų klaidų, bet vis tas pačias kartojė: gal jis bus laimingesnis, gal bus tas, kuriam lemta pertvarkyti pasaulį ir išvesti tautą ar žmoniją į gražesnį rytojų. Lyg tai būtų buvęs kada nors duotas ženklas: nenustokit vilties, mėginkit ir laimėsit. Tiesa, kai kuriems vadams yra pavykę sukurti trumpalaikes imperijas, žinoma, patenkinančias jų ambicijas, pasukusias ir gyvenimą kita linkme, bet tai juk toli gražu iki išsivajotos medžiaginės gerovės, kurios vizija tarpais ir minias užburdavo: jei ne mums, tai bent mūsų vaikams. Tokios gerovės troškimas kartais pateisina labai daug kenksmingų veiksmų, apkaistų skambiomis idėjomis. O ir be jų nuolatiniai proveržiai ekonominio stiprėjimo linkme yra ryškiai užgožę visą būitį. Tas šimtmečiais besitęsiantis vyksmas, paprastai vadinamas "kova už būvį", priimamas kaip suprantamas reiškinys. Noras visko daugiau turėti ir geriau gyventi nesiveržia vien tik iš skurdaus gyvenimo sluoksnių, bet yra matomas visur, net ir ten, kur, rodos, to tikrai nebereikėtų. Tasai "niekada negana" daugelyje žmonių įaugęs iki kaulo smegenų. Savanoriškas apsisprendimas tuos sunkiai įveikiamus norus riboti visą ekonominio bei socialinio susitvarkymo sistemą pasuktį kita kryptimi. Tačiau tokioms reformoms žmogus, atrodo, dar nėra pribrendęs. Ar tai kada nors galės įvykti, ar žmogaus sąmoningumo laipsnis ims jį patį keisti, ar jis pro aplinkui matomas gėrybes pradės įstengti įžiūrėti ir kitas daug didesnes vertybes — šių dienų slegiančiose ūkanose švystelėjančio atsakymo dar nematyti.

ŽIŪRĖDAMI į besikeičiantį gyvenimą ir vietoje stovintį žmogų, tegalime atpažinti žalingą priešiškuumą. Neprisitaikymas naujiems poreikiams kelia konfliktus ne tik šeimose, visuomenėje, bet ir tautos bei valstybinuose išpareigojimuose. Politinių partijų ar kitokių grupuočių programose vyrauja daiktai ir gėrybės, įvairiausi planai kurti sotesnį gyvenimą, lengvai išjungiant žmogų kaip vertybę, kuriam bus leista naudotis, toms gėrybėms atitekti, bet, jei reikia — savo esmę ignoruoti, dvasinį pradą nustumti į šalį kaip nereikalingą trukdytoją, sąžinę atbukinti ir pagal reikalą ją išmainyti į geresnės kokybės prekes. Nesunku pastebėti, kaip geresnio medžiaginio gyvenimo planuotojams pilnavertis žmogus dažnai pasidaro rimta kliūtis — tuoj pat iškyla principai, tiesi ir drąsi laikysena, religiniai įsitikinimai, žodžiu, dvasinis pirmumas, reikalaujantis kitokios linkmės, į geresnį rytojų žiūrintis kitokiomis akimis ir aplamai jį kitaip suprantantis. Spalio 25 d. rinkime pirmajai nepriklausomybės atgavusios Lietuvos seimą. Žinant ko kiu sudėtingu būdu seimas sudaromas, negalima tikėtis vieningesnės linkmės, juoba, kad didysis Rytų kaimynas, nepaisydamas susitarimų ir pats dar nežinodamas kurion pusės paks, neteisėtu savo kariuomenės laikymu krašte, ekonominiu spaudimu drumsčia nuotaikas ir atlieka "naktinio vaiduoklio" vaidmenį. Jau, rodos, vien dėl to išrinktuose tautos atstovuose turėtų iškilti dvasinė žmogaus jėga, be kurios ir gerovės įgyvendinimas neįmanomas, ČS.

KANADOS ĮVYKIAI

Atmetė konstitucijos pakeitimus

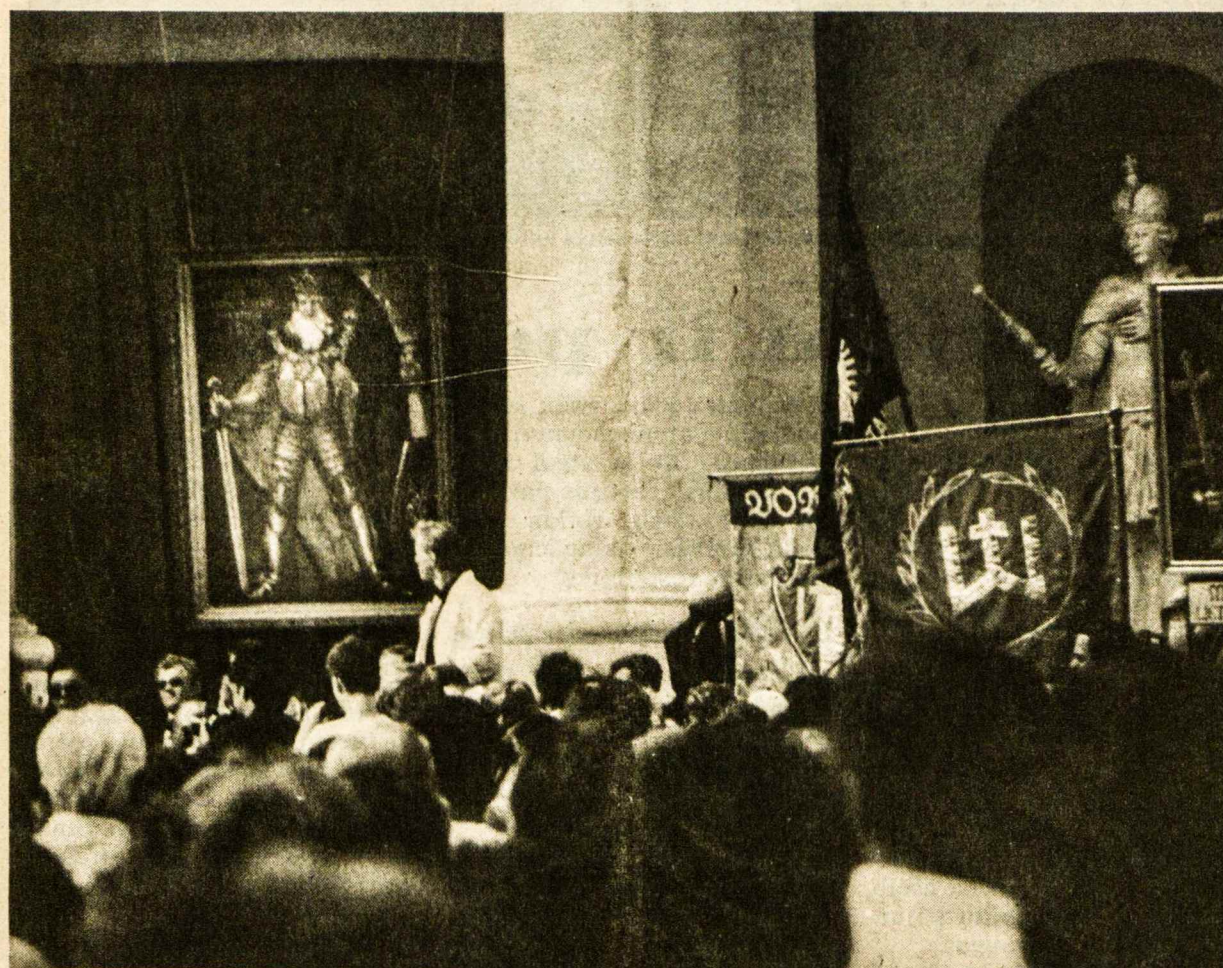
Politinę Kanados vienybę buvo tikimasi atstatyti jos vadų rugpjūčio 28 d. sutartais konstitucijos pakeitimais, jon turėjusiais įjungti ir Kvebeką. Lemtingame posėdyje Princo Edvardo saloje dalyvavo Kanados ministras pirmininkas, visų provincijų premjerai, dviejų teritorijų vadai ir keturi pirminių šio krašto gyventojų atstovai. Susitarimas buvo pasiektas po ilgos visoj Kanadoj prastos susinteresuotų kanadiečių apklausos. Matyt, dėl to buvo ryžtasi tuos septyniolikos vadų susitarimus patvirtinti specialiu referendumu visoje Kanadoje spalio 26 d.

Iš tikrųjų referendumas turėjo būti tik simbolinis Kanados gyventojų pasisakymas, nepareigojantis nei Kanados, nei provincijų vyriausybė. Oficialiam konstitucijos pakeitimų įgyvendinimui reikėjo pačios Kanados ir jos provincijų parlamentų sutikimo. Jį turėjo atnešti visų Kanados vyriausybių ir net opozicinių partijų vadų įsijungimas į referendumo vą. Mat jie visi skatino referendumo dalyvius balsuoti už konstitucijos pakeitimus, labai svarbius Kanados vienibei. Deja, tada jau per vėlai paaiškėjo, kad opozicija pakeitimams patvirtinti

yra stipri ne tik Kvebeke, bet ir Vakarų Kanados provincijoje. Referendumo vąjue Kanados vadų sustiprinta parama konstitucijos pakeitimams tik dar labiau suerzino jiems nepritariančius kanadiečius.

Kanados konstitucijos pakeitimų atmetimą liudija spalio 27 d. paskelbti statistiniai referendumo duomenys. Jie atskleidžia bendrą vaizdą, nors ir nebūdami pilni. Visoj Kanadoj pakeitimus atmetė 7.550.732 (54,4%) referendumo dalyviai, jiems pritarė 6.185.902 (44,6%). Kvebeko provincijoje atmetėjų buvo 55,4%, pritarėjų — 42,4%. Kitose provincijose Kanados vadų sutarti konstitucijos pakeitimai buvo atmeti: Naujojoje Škotijoje — 51,1%, Manitoboje — 61,6%, Saskačevane — 55,2%, Albertoje — 60,1%, Britų Kolumbijoje — 68%, Jukone — 56,1%.

Konstitucijos pakeitimams buvo pritarta: Niufaundlandijoje — 62,9%, N. Brunswike — 61,3%, Princo Edvardo saloj — 73,6%, Šiaurės-vakarų teritorijose — 60,6%, Ontario provincijoje — tik 49,8%, beveik lygiomis balsų skaičių pasidalijus su atmetėjais (49,6%). Didžiausio pritarimo konstitucijos pakeitimams šioje provincijoje pasiekta (Nukelta į 9-tą psl.)

LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO PORTRETAS, tapytas dail. V. Cipijausko, kartą per metus — liepos 6 dieną iškabinamas Vilniuje prie arkikatedros-bazilikos minint Valstybės dieną. Šiemet buvo 739-tasis Lietuvos valstybės gimtadienis

Nuotr. Alf. Laučkos

Rinkimai ir po rinkimų

Netikėtai stiprus A. Brazausko vadovaujamos demokratinės darbo partijos laimėjimas pirmojo rato seimo rinkimuose • Negavo vietų centro politiniai judėjimai • Didžiojo spaudos atgarsiai • Pasisakymai Lietuvoje

Lietuvos pirmieji pokomunistiniai seimo rinkimai vyko spalio 25 d. Pirmame rate stebėtinai stipriai laimėjo demokratinė darbo partija LDDP, buvusi Lietuvos komunistų partija, atsiskyrusi nuo Sov. Sąjungos komunistų partijos. Ji žymiai pralenkė santarą "Už demokratinę Lietuvą", o centro politinis judėjimas nesurinko reikalaujamų keturių nuosimčių visų balsų, todėl negavo nė vienos vietos seime. Juo nuostabiau, kad centristai buvo išstatę stiprius, visuomenei žinomus kandidatus.

Kodėl taip atsitiko? Daugelio nuomone, didelės įtakos turėjo sunki krašto ekonominė būklė, gera LDDP organizacija, jos sugebėjimas pasinaudoti žmonių nepritekliais, pažadai išvesti iš ekonominio sunkumo, Rusijos dalyvavimas rinkimuose ir pagaliau Sąjūdžio susiskaldymas. Turbūt taiklus premjero A. Abišalos pastebėjimas, kad dešinieji ir centristai nesuvokė, jog jie dar tebeturi bendrą priešininką.

Pakartotinai rinkimai lapkričio 15 d. vyks 61-je vienmandatinėje apygardoje. Grumsis kiekvienoje apygardoje du kandidatai, daugiausia balsų surinkę pirmajame balsavimo rate. Šiame balsavime dalyvaus 57 santaros "Už demokratinę Lietuvą" kandidatai. Jų priešininkai beveik visi bus LDDP kandidatai.

Didžioji spauda

Toronto dienraščiai "The Toronto Sun", "Globe and Mail", "The Toronto Star" spalio 27 d. laidose informavo savo skaitytojus apie Lietuvos seimo rinkimus tokiais pranešimų pavadinimais: "Ex-Reds win Lithuania vote" (Buvę raudonieji laimi Lietuvoje balsavimus), "Ex-Communists win in Lithuania" (Buvę komunistai laimi Lietuvoje), "Ex-Communists lead in Lithuanian ballot" (Buvę komunistai pirmąja lietuvių rinkimuose).

Šių laikraščių komentaruose netikėta buvusių komunistų sėkmė priskiriama blogoms ekonominėms krašto sąlygoms. Beveik neveikia centralinis šildymas, gamyba nukritusi 30 nuošimčių, kainos pakilusios 2000 nuošimčių. Pati balsavimo diena priminusi žmonėms

sunkumus: buvo šalta, snigo, žmonės turėjo pėsti eiti balsuoti, nes beveik nesą benzino.

Yra vilčių, kad Lietuva ir po tokių seimo rinkimų neatsižadėsianti nepriklausomybės kelio ir pradėtų reformų. A. Brazauskas, laiminčios partijos vadovas, Lietuvos komunistus atskyręs nuo sovietų komunistų ir įsijungęs į jėgas, kovojančias už nepriklausomybę.

Rinkimų rezultatai esą didelį smūgį Vytautui Landsbergiui, kuris vadovavo laisvės kovai ir pats tapo nepriklausomos Lietuvos įvaizdžiu. Tačiau jo politinė karjera nesanti baigta. Jis dalyvaus prezidentiniuose rinkimuose.

"New York Times" spalio 27 d. laidoje taip pat išspausdino informaciją apie buvusių komunistų laimėjimą. Šiame dienraštyje iškeliama Sąjūdžio jėgų susiskaldymas ir ekonominiai sunkumai, privėdę prie buvusiųjų laimėjimo. Tačiau, rašoma, nesitikima, kad bus sustabdytos ekonominės reformos, gal jos būsiančios sulėtintos, o valstybinės įmonės teikiama finansinė parama.

Lietuvos žmonių atsiskūrimas į buvusius komunistus, pasak laikraščio, gali turėti platesnės reikšmės. Jeigu Lietuvoje, kuri buvo laikoma labiausiai siekianti demokratijos ir laisvos ekonomikos, taip įvyko, kas atsitiks pvz. Rusijoje ir Ukrainoje, kai ten vyks nauji rinkimai.

Landsbergio pasisakymai

ELTOS pranešimu, spalio 26 d. Aukščiausiosios tarybos spaudos konferencijoje Vytautas Landsbergis rinkimų į seimą rezultatų pavadino LDDP sėkme. Ši partija radusi būdą savo naudai įtikinti rinkėjus. Kokios bebūtų proporcijos Lietuvos seime, jos bus kitokios negu dabartinėje Aukščiausioje taryboje. Kitokios būsiančios ir sprendimų priėmimo galimybės ir atsakomybės. AT pirmininkas pažymėjo, kad labai svarbu išlaikyti, kas buvo pasiektą per paskutiniuosius dvejus metus. Reikia, nęgalint pastangų ir energijos, įeiti į tarptautinių organizacijų sistemą, kad būtų išbalansuota vienpusiška Rusijos įtaka. Pastaroji, pasak V. Landsbergio, aktyviai dalyvavo Lietuvos rinkimuose. Tačiau reikia išlaikyti, kas buvo pozityvaus pasiektą su Rusija. Žiūrėti, kad būtų laikomasi tarptautinių susitarimų ir išpareigojimų. Jis pabrėžė, kad svarbiausias susitarimas — iki 1993 m. rugpjūčio mėn. išvesti Rusijos kariuomenę.

Spalio 28 d. V. Landsbergis, pakartotinai kalbėdamas rinkimų reikalą, pažymėjo, kad kalbėti apie pergalę ir pralaimėjimą dar per anksti. Žmonės pakartotiniuose rinkimuose turi galimybę pagalvoti: ar geri ir džiuginantys yra pirmojo rato rinkimų rezultatai ir apsispręsti. Be reikalo kai kuri spauda skleidžianti prasi-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Siekiant gerovės
Dvasinis pirmumas reikalauja kitos linkmės
Rinkimai ir po rinkimų
Stipriai laimi kairieji
Iš Vokietijos į Lietuvą
Lietuva gali tapti turizmo kraštu
Trys labai skirtingi kraštai
Baltijos valstybės flamų spaudoje
Tarptautiniame žurnalistų kongrese
Jame dalyvavo ir Lietuvos laikraščių atstovai
Žydus gelbėjau, nuo jų ir kentėjau
Iš J. Kadišiaus atsiminimų
Lietuvių dienos net keli sambūriai
Lietuvių dienos Los Angeles mieste
Pasaulėžiūros ir estetikos sandūros
Monografija apie dr. Joną Grinių

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

Europos mugių miestas? Vilniuje veikia dvi tarptautinės mugės: firmos "Fairtrade" organizuota "Litexpo" rūmuose tekstilės ir avalynės paroda "Baltic Shoe & Textile 92" ir Sporto rūmuose taip pat vokiečių firmos "Primus" organizuota "Vokietijos rudens mugė 92". Pirmoje gaminius rodo 116 firmų iš 18 šalių: Airijos, Austrijos, Gudijos, Čekijos, Estijos, Italijos, Indijos, JAV, Latvijos, Norvegijos, Prancūzijos, Rusijos, Švedijos, Vokietijos, Ukrainos ir kt. Lietuvos lengvosios pramonės įmonės (mugėje jų 42, kaip "Lelija", "Utenos trikotažas", "Audėjas", "Drobė" savo gaminių kokybę neatsilieka nuo panašaus profilio užsienio firmų. Antros rudens mugės organizatorių teigimu tokio pasisekimo jie nesitikėję — jau užmegzta nemažai kontaktų, Lietuvoje kuriama dukterinė firma "Primus Balticum", kuri rengs parodas taip pat Latvijoje, Estijoje.

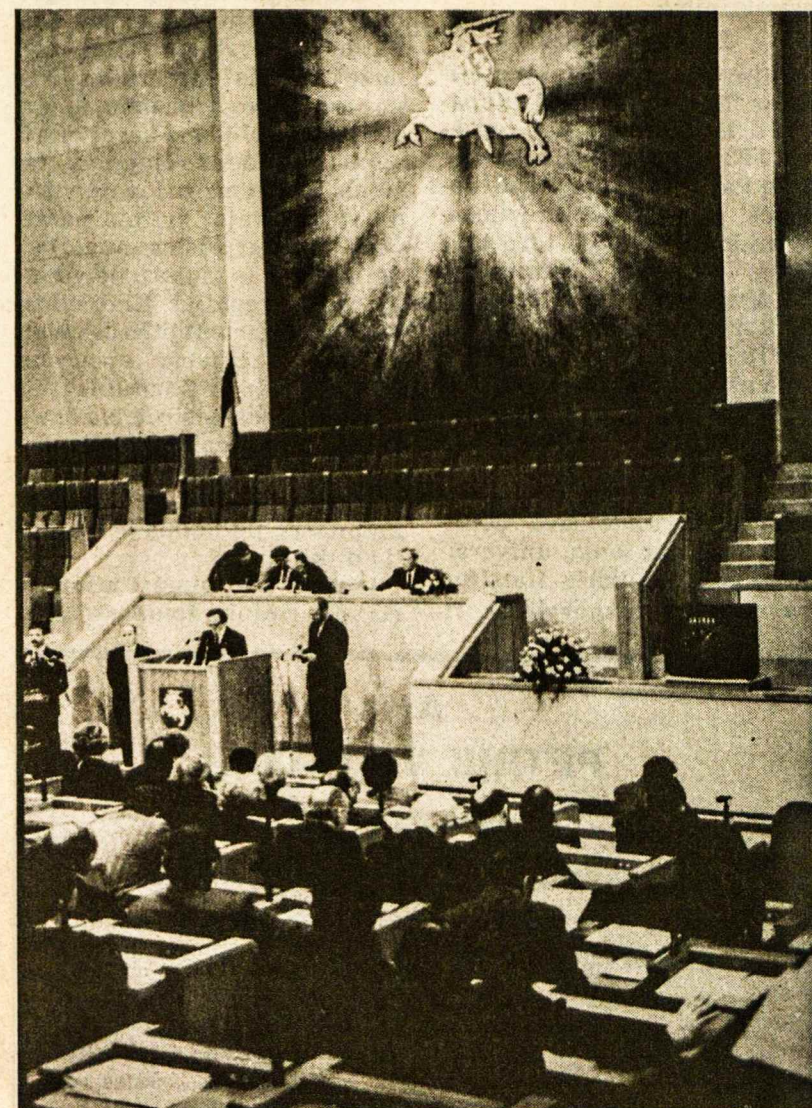
Po rinkimų į Seimą pirmojo rato, Vytautas Landsbergis per spaudos konferenciją patvirtino, kad "rinkimų rezultatai jam yra šiek tiek netikėti". "Lietuvos aidas" spalio 27 d. Sauliaus Stomos vedamasis: "Lietuva neatspindi šalčiui. Ar sušildys LDDP?" rašo: "Arba pripažįstame, kad Lietuvos žmonės per 50 okupacijos metų įgijo sunkiai pagydomą vergo kompleksą (...), arba turime pripažinti, kad dešinieji (...) darė per daug klaidų". "Už LDDP balsavusių skaičius per daug didelis, kad būtų galima nurašyti juos visus į nuostolius". "Matyt, geriausia šiuo metu išeiti — leisti LDDP įrodyti, kad ji tikrai yra normali, demokratinė partija, prisiminti atsakomybę už savo veiksmus". "Lietuvos aidas" spalio 29 d. V. Ardyūno vedamasis "Šaltmiriai"! "Dabar žiopsom kaip varnos ir rinkimų rezultatus ir vis dar negalim užsičiaupti. Drūčiai apsisulbinom". "Respublikos" spalio 27 d. A. Juozaičio vedamasis "Praskaidrėjimas"! "Aišku tik viena: Lietuvoje didžioji politika dar nenuperkama vertelę (...) buvo gąsdinta, kad, laimėjus kairiesiems, nuo mūsų

nusisuks Vakarai. Nenusisuks, jeigu būsime protingi". "Tiesos" spalio 28 d. J. Aukštikalnio vedamasis "Skirkime grūdus nuo pelų"! "Lietuvos piliečiai, balsuodami (...) pasakė, ką jie galvoja apie dabartį". "Mūsų žmonės jau du kartus referendumuose patvirtino, kad Lietuvos valstybė yra nepriklausoma, demokratinė valstybė.

Iš 17 partijų, sąjungų, judėjimų kol kas daugiausia balsų gavo Lietuvos demokratinė darbo partija — 44,70%, Sąjūdžio koalicija — 19,80%; Lietuvos krikščionių demokratų, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir Lietuvos demokratų partijos jungtinis sąrašas — 11,61%; Lietuvos socialdemokratų partija — 5,96%; Lietuvos centro judėjimas — 2,57%; Lietuvos lenkų sąjunga — 2,30%; Krikščionių demokratų sąjunga ir Lietuvos tautinio jaunimo "Jaunoji Lietuva" sąjungos susivienijimas "Už vieningą Lietuvą" — 3,27%; Lietuvių tautininkų sąjungos (Lietuvių tautininkų sąjunga — Nepriklausomybės partija) sąrašas — 1,87%; Lietuvos liberalų sąjunga — 1,50%; Lietuvos laisvės lyga — 1,15% ir t.t. Referendume už konstitucijos projektą balsavo 75,36%, prieš — 21,5%.

Dėl antrojo rato balsavimo S. Stoma cituotame vedamajame rašo: "Dar liko antrasis turas apygardose. Manau, kad daugeliu atveju žmonės susiprotės, kas įvyko, gal net išsišąs. (...) Bet jau dabar galima sakyti: idealizmas Lietuvoje pralaimėjo, teisūs buvo pragmatikai". "Esame dugne. Tegul dabar LDDP pabando Lietuvą iš ten pakelti".

LDDP tarybos prezidento pareiškime, perskaitytame A. Brazausko, be kvietimo seime jungtis į koaliciją varden pilietinės santarvės, valstybės gerovės, teigiama, kad LDDP deputatai seime "nuosekliai tęs nepriklausomos Lietuvos valstybingumo įtvirtinimo procesą ir reikalauja neatidėliotino sovietinės armijos išvedimo bei nuostolių Lietuvai atlyginimo". Deputato teisininko J. (Nukelta į 3-čią psl.)

AUKŠČIAUSIOJI LIETUVOS TARYBA posėdžiauja. Parengusi seimo rinkimų įstatymą ir konstituciją, baigė savo darbus ir išsiskirstė

Nuotr. V. Kapočiaus

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, C. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, rėmėjo – \$40, garbės – \$50 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškes žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškes žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Lenkų laikraštis prieš Želigovskį

Varšuvos savaitraštis "Polityka" siūlo atsiprašyti lietuvių už generolo Želigovskio žygį į Vilnių 1920 metais • Kazimiera Prunskienė rusų klubo narė • Rusų karių žmonos protestuoja prieš jų iškėlimą iš Klaipėdos į Rusiją

1992 m. rugsėjo 28 d. Lietuvos ministeris pirmininkas Aleksandras Abišala lankėsi Varšuvoje. Jo vizitas buvo oficialus – atvyko Lenkijos min. pirm. Hannos Suchockos pakviestas. Lietuvos parlamento užsienio reikalų komisijos pirmininkas Vidmantas Pavilionis buvo nustebinamas Abišalos lenkų spaudos agentūrai (PAP) duoto pareiškimo, kad jis esąs linkęs į kompromisus ir nereikalauja Želigovskio Vilniaus okupacijos pasmerkimo. Šia tema Varšuvos savaitraštis "Polityka", š.m. spalio 10 d. laidoje išspausdino išsamų A. Garlickio straipsnį, kuriame jis rašo: "1920 m. spalio 8 d., švintant, apie 14.000 karių turinti generolo L. Želigovskio grupė pradėjo žygį į Vilnių. Nesutikdami rimtesnio Lietuvos kariuomenės pasipriešinimo, sekančios dienos vidurdienį majoro M. Zyndram-Koscialkowski'o kavaleristai įžengė į lietuvių palikimą miestą. Pavakariams į Vilnių atvyko generolas Želigovskis. Jo vadovaujama kariuomenė nežinojo, kad jie ką tik įvykdė sukilimą prieš Lenkijos respublikos valdžią. Karininkus apie tai Želigovskis turėjo painformuoti. Daugelis jų nesuprato, kodėl jie turi sukilti ir tik ryžtinga armijos vado generolo W. Sikorski'o intervencija privertė juos paklusti. Dėl to nereikia nustepti, nes tai turbūt buvo vienintelis istorijoje įvykis, kad sukilėliai veikė su žinia ir pavėdimu to asmens, prieš kurį sukilo. Kiekvienas generolo Želigovskio žingsnis buvo suderintas su maršalu Pilsudskiu".

"Lietuviai reikalauja oficialaus atsiprašymo už istoriją, tai tam galo nebus. Tačiau jeigu geros valios mostas vis dėlto prisidės prie jausminės įtampos sušvelninimo, tai reikia jį padaryti – svyravimo ir nedelsiant". Reikia laukti, kad šis straipsnis išsaus sovietistinių lenkų pasipiktinimą.

Lietuvos lenkai

Lietuvos lenkų sąjungos oficiozas "Nasza Gazeta" š.m. spalio 1 d. laidoje rašo, kad rugsėjo 19-23 dienomis Krokuvoje įvyko Pasaulio lenkų bendruomenės atstovų suvažiavimas. Už prezidiumo stalo tarp kitų sėdėjo LSS-gos pirmininkas Jan Mincewicz ir pasakė kalbą, kurioje tarp kitko pabrėžė: "Dabar susidarė galimybė, kad Vakarų pasaulio lenkai galėtų praplėsti ekonominę pagalbą už (Lenkijos) Rytų ribos gyvenantiems lenkams. (...) Lietuvoje aukštesniojo mokslo problema rado savo sprendimą Vilniaus lenkų universiteto pavidalu, kuris šiandien yra reikalingas mokslinės, fi-

nansinės ir politinės pagalbos".

Jeigu su finansine pagalba Vakarų pasaulio lenkai neskuba, tai politinę paramą jie mielai duoda. Jan Mincewicz sako: "Buvusiuose komunistiniuose kraštuose dėl senų stereotipų ir elgesio metodų plačiai yra paplitę atvejai nesilaikymo teisėtumo dėsnių, tarptautinės teisės normų ir savo kraštų įstatymų laužymo. Esant tokiai padėčiai, mums reikalinga Vakarų pasaulio lenkų politinio pobūdžio parama per jų valstybių ir gyvenamųjų kraštų valdžias. Iš daugelio kraštų lenkų mes tokią sėkmingą paramą jau patyrėme, už kurią nuoširdžiai dėkojame".

Varšuvos dienraštis "Życie Warszawy" š.m. spalio 12 d. laidoje rašo, kad Europos tarybos žinovai lankėsi Lietuvoje, ir, jų nuomone, tautinės mažumos ten nėra spaudžiamos.

Prunskienė rusų klube

Maskvos dienraštis "Izvestia" š.m. spalio 1 d. laidoje rašo: "Rusijos teisingumo ministerija užregistavo naują visuomeninę organizaciją – Tarptautinių rusų klubą. Šalia šiandien atsirandančių gausių struktūrų, čia susiburs autoritetingi politikai, ekonomistai, teisės žinovai, mokslo bei kultūros veikėjai, ir ši organizacija užims ypatingą vietą". Rusijos prezidento spaudos sekretorius Voščanovas pareiškė: klubas kels tokias idėjas, kurios galėtų prisidėti prie Rusijos gerovės pakėlimo. Klubas nėra masinio pobūdžio. Jį sudarys Rusijos elitas, kurio daugumą sudaro "senoji gvardija", buvusios Sovietų Sąjungos AT nariai ir jų tarpe K. Prunskienė.

Rusų karių šeimos – ne bulvės

Tas pats dienraštis spalio 13 d. laidoje rašo: "Už dviejų savaitių Klaipėdą turi palikti ten esanti krantų apsaugos divizija. Jos technika jau yra paruošta išvykimui. Bet kur nuvės šeimas? Moterų tarybos narės nuvyko į būsimą jų gyvenvietę: apleistos kareivinės, vienas vandens čiauptas visiems aukštams ir tas ne visada veikia, vėjas švilpia patalpose. Jos grįžusios nusprendė: nė vienas tankas, nė viena patranka nepaliks Klaipėdos, kol nebūs garantuotos daugiau ar mažiau tinkamos apsigyvenimui patalpos. Kariškius įžeidė ir jų vargus beširdė Maskvos vadovybės reakcija. Krašto apsaugos ministeris Gračev'as viešai pažadėjo: karininkai – ne bulvės, jie nebus persodinti į pliką lauką".

Idomu, kas laimės: ministras ar karininkų žmonos? J.B.

A+ PETRUI VAITKŪNUI

staiga mirus,

žmoną ELENUTĘ, sūnus – RIMANTĄ su šeima ir JURGĮ, visus gimines bei artimuosius netekimo skausme giliai užjaučiame. Krikšto giminės –

Ona ir Bronius Balčiūnai
dr. Algimantas Balčiūnas su šeima
(Elenutės krikštėnė)

JAV

dr. Rytis Balčiūnas su šeima

Lietuvos aukščiausiosios tarybos rūmų užpakalinės duris saugo unformuoti sargybiniai 1992 m. vasarą
Nuotr. N. Budrienės

Rinkimai ir po rinkimų

(Atkelta iš 1-mo psl.)

manymus dėl galimo kraujo praliejimo, jei bus pasiektas LDDP pergalė.

Lietuvos kelias esąs taikus, neabejojąs žmonių santūrumu. Jis nevykusiais pavadino LDDP vadovo pasisakymus apie santykių peržiūrėjimą su Tarptautiniu valiutos fondu. Jei rinkimai pasibaigtų LDDP naudai, tai Santara "Už demokratine Lietuvą" stengsis būti konstruktyvi opozicija. Ji ypatingai stebės Rusijos kariuomenės išvedimą, reikalaujant laikytis sutarto tvarkaraščio, o taip pat, kad nebūtų įsijungimų į jokiais sandraugas.

Dėl A. Brazausko siūlomų "didžiosios koalicijos" seime AT pirmininkas pastebėjo: jei tai reikėtų seimas be opozicijos, tai nėra geras pasiūlymas.

Brazausko pareiškimas

Spalio 26 d. spaudos konferencijoje LDDP vadovas pasakė, kad praėjo revoliucijos laikas, reikės dirbti kartu. Kvietė politines jėgas, turinčias atstovus seime, jungtis į didžiąją koaliciją. LDDP savo pažūromis artėjanti prie socialdemokratijos. Centro jėgos, nors ir pralaimėjusios rinkimus, galinčios tikėtis LDDP užtarimo.

Užsienio politikoje būsią siekiama daugiau konkretnių susitarimų su Rusija, ypač dėl importo kainų – pasaulinės kainos Lietuvai esančios neįkandamos.

Ir toliau būsiąs vykdomas nepriklausomybės įtvirtinimas, reikalaujama išvesti buvusią sovietų kariuomenę, vykdomas taipogi Landsbergio planas įvesti savus pinigus – litą. Prašys Tarptautinio valiutos fondo, kad būtų sušvelnintas reformų vykdymas Lietuvoje.

Ne tuos nubaudė

Pasak premjero A. Abišalos, jis ir dauguma Lietuvos politikų neįvertino žmonių nuovargio. Tačiau gaila esą, kad žmonės rinkimuose, užuot nubaudė tuos, kurie trukdė daryti reformas ir tvarkytis, nubaudė tuos, kurie neįstengė trukdančiųjų sutvarkyti.

Nauja dauguma, jei ji bus, dėl ko nesąs tikras, nieko radikalaus nepadarysianti. Tokioms reformoms LDDP nėra pasiryžusi. Jie bandysią ekonomiką gydyti laikinomis priemonėmis, kurios vėl atsituks prieš žmogų. Nė viena pusė, turėdama ir mažiausią daugumą, nekvesiantį antros pusės į koaliciją.

Premjerui gaila centro jėgų, o taip pat ir dešiniųjų, nesugebėjusių susitarti ir nepajutusių, kad dar tebeturi tą patį politinį priešinininką, kaip anksčiau. Smulkios centrinės organizacijos prarasta 14% balsų, ir tai esąs didelis nuostolis. Jis, kaip ir Landsbergis, manęs, kad Rusija dalyvavo rinkimuose.

Nesą kelio atgal

Lietuvos demokratine darbo partija, atkreipdama dėmesį, kad Vakarų ir Rytų žinių agentūros skelbia, jog Lietuvoje rinkimus laimi neokomunistinė partija, sklandant abejonoms, ar Lietuva tęsianti nepriklausomybės įtvirtinimą, rinkos ekonomiką, pradėtas reformas, pabrėžia, jog ji ir toliau laikysis socialdemokratinės bei socialreforminės orientacijos,

neturinčios jokių ryšių su komunistine ar neokomunistine ideologija. Kelio atgal nesą, tai įrodžiusi partijos paskutinių dvejų metų veikla, kuri siekė kurti nepriklausomą demokratine respubliką.

Sąjūdžio koalicijos pareiškimas

Pirmojo ratų seimo rinkimuose, pasak pareiškimo, Sąjūdžio koalicija ir santara "Už demokratine Lietuvą", netikėta balsų persvara pralaimėjo prieš LDDP.

Rinkimų rezultatus smarkiai paveikė demokratinių jėgų susiskaldymas, ko Sąjūdis nepajėgęs įveikti. Padaryta ir kitų klaidų, kurias būtina apgalvoti ir įvertinti.

Parlamente buvo pradėtos steigti partijos ir judėjimai, nepajėję susirasti rimtesnės atamos visuomenėje. Jie pasisakydami prieš Sąjūdį, lengvino neokomunistų pergalę. Rinkimams įtaką darė dirbtinai Rusijos sudaryta energetikos krizė. LDDP pasinaudojo blogėjančia krašto ekonomine padėtimi, versdami visas kaltes tarptautinei Sąjūdžio politikai. Tačiau iš tikrųjų visus nepriteklus lėmusi griuvusi socializmo sistema. Tie, kurie balsavo už LDDP, kažin, sakoma, ar jie balsavo už komunizmo ideologiją. Veikiausiai jie balsavo, protestuodami prieš Lietuvos sunkumus ir įtikėję LDDP pažadais. Rinkėjai dar turėsį progą atitaisyti savo paskubėjimą.

Sujudo jaunimas

Kaip reakcija į A. Brazausko padėką jaunimui, kuris balsavo už LDDP, Kaune, kaip rašoma "Lietuvos aide" 1992.X.29, prasidėjo spontaniški jaunimo protesto mitingai. Jie greitai persimetė ir į Vilnių.

Vilniaus universiteto ir Pedagoginio universiteto studentai su šūkiu "raudona" atributika (LTSR vėliava, Lenino ir Markso portretais) rinkosi prie Dailės akademijos rūmų, vėliau jie ėjo Gedimino prospektu, skanduodami: "Lauk komunistus", "Komunistai nepraeis".

Lukiškių aikštėje improvizuotame mitinge pasakytos "bočių", "savanorių", "pagyvenusių kartos" atstovų kalbos. Sudainavę "Oi neverk, motušėle", studentai pasuko Aukščiausiosios tarybos link. Čia jie reikalavo pasirodyti A. Brazauską. Šiam nepasirodžius, po kiek laiko bandė į jaunimą kalbėti G. Kirkilas. Bet jis buvo sutiktas audringu švilpimu. Rimto pokalbio nebuvo – apsišaukta "komunistais" ir "kvailiais".

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Viešpaties ramybėje užmigęs
mylimai mamytei

A+
A

VALENTINAI BUDNIKIENEI,

jos sūnui RIČARDUI su šeima bei kitiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą –

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas

A+
FELIKSUI KASPERAVIČIUI

mirus,

žmonai BIRUTEI, dukroms – DAIVAI ir ALDONAI, sūnams – ARŪNUI ir TOMUI, jų šeimoms ir visiems artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą –

Aldona, Pranas ir Vytautas Kvedarai

A+
FELIKSUI KASPERAVIČIUI

mirus,

žmoną BIRUTĘ, dukras – DAIVĄ, ALDONĄ, sūnus – TOMĄ, ARŪNĄ, seserį ONUTĘ Lietuvoje ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiu –

U. Opanavičienė

Mūsų geradarę BIRUTĘ KASPERAVIČIENĘ, netekus savo brangaus vyro

FELIKSO,

nuoširdžiai užjaučiame; taip pat ir jos dukteris – DAIVĄ, ALDONĄ, sūnus – ARŪNĄ, TOMĄ su šeimomis. Kartu liūdime –

*Kostas ir Kristina Rimšos
Zigmas ir Ramutė Rimšos*

A+
FELIKSUI KASPERAVIČIUI

netikėtai mirus,

jo žmoną BIRUTĘ, dukteris – DAIVĄ, ALDONĄ, sūnus – ARŪNĄ ir TOMĄ su šeimomis ir seserį ONUTĘ Lietuvoje skausmo valandą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

*Ramutė Vergara
Malvina Gascon
Malvina Kasperavičienė*

A+
MARYTEI KUDIRKIENEI

mirus,

vyrą AUGUSTINĄ, šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia –

*Simanavičiai
Ramanauskas
Launikaičiai*

Buvusiam stropiam šaudymo sporto kultivuotojui

A+
VIRGINIJUI LUMBIUI

iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną CLAUDIĄ, tėvą, brolių bei gimines nuoširdžiai užjaučiame –

*ŠALFASS šaudymo sekcija
Balys Savickas
Antanas Šimkevičius su šeima*

P A D Ė K A
A+
ALBINAS BARŠAUSKAS

po trumpos kovos su nepagydoma liga mirė
1992 m. rugsėjo 20 d. savo namuose.

Per tą laiką ir po jo mirties pajutome didelę moralinę pagalbą iš giminių ir draugų. Šia proga norime nuoširdžiai padėkoti visiems jį lankiusiems ligos metu ir po a.a. Albino mirties pareiškusiems užuojautą žodžiu, raštu ir spaudoje.

Ypatingą padėką reiškiamo Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Juozui Aranauskui, SJ, vadovavusiam Rožinio maldoms, ir kun. Izidorui Sadauskui, SDB, už gedulines Mišias bei palydėjimą į kapines. Taip pat dėkojame visiems, užprašiusiems už vėlonies sielą Mišias ir aukojusiems Kanados lietuvių fondui. Visiems nuoširdus ačiū.

Montrealis

*Žmona Stasė bei sūnus Narvydas ir
Laisvydas su šeimomis*

Iš Vokietijos į Lietuvą

Gimtajame Vilniuje apleistos gatvės, apgrūvę namai, didingos šventovės • Daug užsienio lankytojų • Sektantų giesmės gatvėje • Brangios kainos vietiniams, pigios vakariečiams • Ateityje Lietuva gali tapti turizmo kraštu

„Lufthansos“ lėktuvais iš Frankfurto pilnas. Daugumą sudaro svetimtaučiai, įvairūs prekybininkai, tačiau bent ketvirtadalį keleivių sudaro lietuviai. Visiškai netikėtai tenka atsistėti šalia dr. B. Nemicko iš Niujorko. Žmona – „pypkorius“ turi eiti į lėktuvo galą, dukra suranda sau vietą prie vokietės, vykstančios į Klaipėdą. Iš kitos pusės p. J. Jonynas, dailininko pusbrolis. Lėktuvo palydovės vokiškai aiškina naudojimą deguonies kaukių bei kt. prietaisų, tas pats pakartojama lietuviškai. Taigi jau lėktuve pajuntame netolimą, tik 2 val. skrydžio tėvų žemę.

Štai ir mano Vilnius!

Gėlės, ašaros...

Iš tolo giminių mojavimas, laukimas lagaminų, muitinė. Vargingai atrodo keleivių priėmimo kambarys Vilniaus oraustyje. Laukiamoji salė praeitį prašosi atnaujinti. Bet tokiems reikalams greičiausiai nėra pinigų, nors tai reprezentacinis Lietuvos reikalas. Pačiame oraustyje gan daug lėktuvų, jų tarpe ne tik Lietuvos, bet ir Rusijos, Austrijos, Skandinavijos. Greitas visų patikrinimas. Rodau Kanados pasą ir Lietuvos pažymėjimą. Muitininkas atsako, kad viza man nereikalinga (mokestis 27 markės), nes esu Lietuvos pilietis.

Pastinka dviejų pusbrolių šeimų nariai. Gėlės, ašaros... Juk Algį ir Vytautą palikau nepilnamečius. Šiandieną jie jau sukūrė šeimas, turi vaikų, vienas už partizanavimą ragavęs koncentracijos stovyklos, abu pradžią, nors žymiai jaunesni už mane. Ir vienas, ir kitas kviečia pas save. Apstojau ne Kaune, bet Vilniuje, savo gimtajame mieste.

Rasų kapinėse

Kiek apsitarkę vykstame į Rasų kapines, kur palaidotas tėvas (motina mirė Augsburgėje), 17 m. brolis, dvi sesutės, Kanadoje gyvenančios sesers trys vaikai. Padedu puokštę gėlių, susikaupiu, nuskrendu mintimis į nerūpestingas su tėvais gyventas dienas, greitai prabėgusi gyvenimą – nespėjau tėvui atsilpygti už jo darbą ir pastangas leidžiant lenkų okupacijos metais mus į lietuvišką mokyklą, susilaukiant už tai lenkiško keršto – atleidimo iš darbo miesto savivaldybėje.

Neaplenkiu dr. J. Basanavičiaus kapo, prie kurio su lietuviška skauto uniforma Vėlinių vakarą eidavau garbės sargybą, Vileišių, Banaičio, K. Petrausko, Lietuvos kūrėjų savanorių kapų. Prie J. Pilsudskio ir jo motinos marmorinės lentos – gėlės. Čia pat kapai lenkų karių, kurių kryžius taip pat puošia gėlės ir tautinių spalvų juostelės. Senukas lenkiškai pasiūlo atvirukų. Gatvėje sustoja Lenkijos turistinis „Orbis“ autobusas. Pusbrolis aiškina, kad ši vieta „tuteišų“ labai gerbiama, Vėlinių dieną dega žvakutės, padedamos gėlės. „Tuteišai“ nepamiršta maršalo širdies ir jo motinos, nepamiršta ir karių, kovojusių su lietuviais ir raudonarmiečiais už Vilnių...

Jaunystės gatvės

Nuo Rasų kapinių leidžiamės žemyn į Užupį, netoli Šv.

Onos ir Bernardinų šventovių, nes šiame rajone gimiau (tėvai, persikėlę iš Giedraičių, apsigyveno 1901 m.), čia praleidau kūdikystės ir jaunystės dienas. Išsigandau, ašaros pasirodė akyse pamąčius „mano“ Paupio, Polocko, Malūnų gatves. Apleisti namai, panašūs į buv. R. Vokietijos, praeiviai kalba tik rusiškai (tiesa, anksčiau Paupio g-vė buvo tikra žydų, rusų, „tuteišų“, lietuvių mišrainė). Dingo gražūs su sodeliais namai, dingo švara, priebučiai. Polocko ir Paupio g-vių kampe (čia buvo žydo maisto krautuvė) ir dabar yra krautuvė. Duonos pakankamai, pieno gaminų taip pat, riebi mėsa ir lašiniai. Mui-las kartu su maisto gaminiais, įvairiom bandelėm, saldumynais. Pirkėjai – rusai, nors ant krautuvės langų užrašai lietuviški.

Pėsčia iki Šv. Onos ir Bernardinų šventovių (pastaroji atnaujinama). Prie Švietimo ministerijos pastato ir priešais jį buv. Vilniaus lietuvių „Ryto“ pradžios mokykla, kurioje mielas dūkas mokytojas J. Navickas diegdavo mums vaikams meilę Lietuvai, visuomet rašydamas penktuką už gerai padėklamuotą Lietuvos himną, už nupieštą Gedimino pilį ir virš jos dar didesnę Lietuvos vėliavą.

Grijau į namus nusivylęs, nes tikėjauši Vilnių pamatyti žymiai geresnėje būklėje, ne tokį „ligonį“, ne taip apleistą.

Mano gimnazija

Kitą dieną keliavame nuo arkikatedros Žvėryno link. Tie patys seni pastatai, išaugusios liepos, paštas, Lietuvos vyriausybės rūmai, priešais prekybos namai (buv. Karvelio), pilnos pirkėjų maisto krautuvės, valgykla „Neringa“. Štai Jakšto-Dambrausko g-vė, kurioje dar ir šiandieną stovi didingi Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos rūmai. Įėjimą į kėmą, kuriame stovi gimnazijos sekret. V. Budrio-Budrevičiaus ir „dziackos“ Sabo gyventas namas. Metu žvilgsnį į langus... Štai ten buvo trečioji klasė, o ten ketvirtoji, šeštoji ir septintoji... Nuo gatvės pusės puikios gimnazijos auditorijos langai. Deja, nėra sporto aikštelės. Joje stovi namai. Nėra ir dujinės, o tik plati gatvė. Kaip pasikeitė vaizdas!

Netoli ir KGB rūmai (Lenkijos ir Lietuvos metu apygardos teismas, vokiečių – Gestapo), ant asfalto kiriliškom raidėm užrašai – KGB „von“ (lauk), KGB–SS ir t.t. Gražiai sutvarkyta Lukiškių aikštė, konservatorija, kurioje 1920 m. buvo lietuvių gimnazija, priešais dr. Danieliaus Alseikos buv. lietuvių poliklinika, garsėjusi lenkų okupacijos metu visame Vilniuje, kiek toliau – parlamento rūmai.

Pamaldose

Kiekvieną dieną keliavau tarp senų Vilniaus mūrų, lankiau šventoves, sekmadieniais išklaudydavau Mišias Vilniaus arkikatedroje. Rugsėjo 13 d. jas aukėjo kun. Vaclovas Aliulis, MIC su kun. Andrė iš Prancūzijos. Prie altoriaus lotyniškai giedojo arkikatedros Šv. Kazimiero koplyčios choristai. Abbė Andrė prancūziškai pa-

sveikino tikinčiuosius (vertė kun. V. Aliulis, MIC), pasi-džiaugdamas lietuviais, jų stipriu tikėjimu. Rugsėjo 14 d. jis laikė Mišias Šv. Kazimiero koplyčioje, pasakė prancūziškai trumpą pamokslą (vertė ja – viena iš choristų). Rugsėjo 20 d. Mišias atnašavo kun. Her-manas Šulcas, SDB, Vasario 16 gimnazijos auklėtinis. Puikus choras, galingi vargonai, pilna tikinčiųjų šventovė ir tai ne tik vyresnės kartos atstovų, bet ir jaunimo. Arkikatedra atnaujinta, graži Šv. Kazimiero koplyčia. Tai mūsų, kartu su Šv. Petro ir Povilo šventove, Rytų Europos sedėvras.

Sektantai

Sektantai taip pat stipriai kelia koją į jaunuolių eiles. Šeštadienį, rugsėjo 19, prie Mėno muziejaus aikštės „Tiesos žodžio“ skelbėjų choras (vien tik jaunimas ir vaikai) giedojo apie Jėzų, meilę Jam, kiekvieną posmelį su būgneliais ir skambučiais palydėdami Aleliuja, Aleliuja ir Amen žodžiais. Spėju, kad ratu sustojusių buvo keletas šimtų jaunuolių. Pertraukos metu kalbėjo gražus vyras. Jaunuoliai dalino lapelius. Pasisakėme esą katalikai, tad lapelio mums nedavė. Chorishtai ir jaunuo-liai gražiai apsirengę. Parama iš JAV ar Kanados?

Turistai

Prie Šv. Jono šventovės didelė prancūzų grupė. Duktė trumpai pasikalba su jais. Jie visi iš Lyono. Vilnius jiems labai patinka, pragyvenimas labai pigus, žmonės mandagūs ir malonūs.

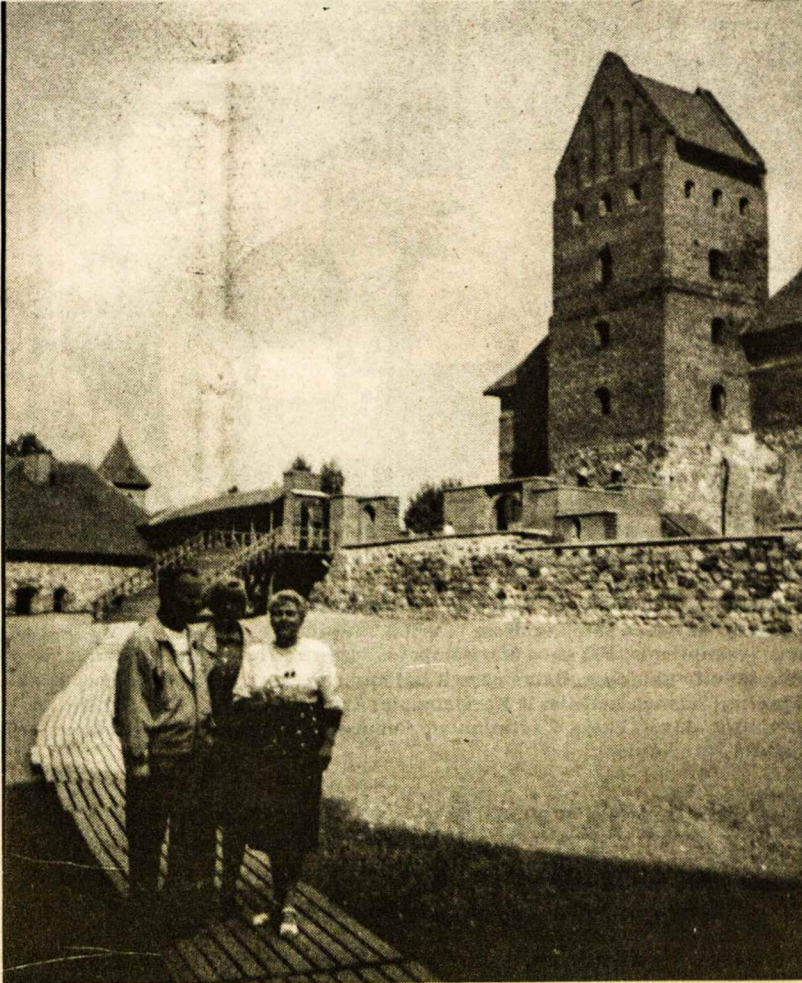
Čia pat ir „Alma Mater Vilnensis“, kurią teko lankyti iki pat universiteto uždarymo. Rūmai atnaujinti, gražus kiemas. Nereikėjo lietuvininti lenkų profesorių pavardžių garbės lentose. Atnaujinama ir Šv. Jono šventovė. Netikėtai Pilies gatvėje pamatome uniformuotus Š. Atlanto sąjungos laivyno karininkus. Jūreiviams apranga jie puikiai atstovauja Vakarų pasaulio karininkams. Negalėjau jų palyginti su rusų karininkais, nes nei Vilniuje, nei Kaune jų nemačiau.

Valgyklose

Lankytojas iš Vakarų pasaulio viskas pigu. Pvz. „Neringoje“, Ignoto ir Liejyklos g-vių kampe, „Bočių“ valgyklose už dešimtį asmenų pietus sumokėjau rubliais Lietuvos gydytojo mėnesinį atlyginimą, tuo tarpu vokiškom markėm tai tik darbininko valandinis atlyginimas. Nejaukiai pasijutau mokėdamas sąskaitą. Pridėjau dar arbatpinigius...

Be svetimtaučių (Vilniuje mačiau daug vokiškų automobilių su diplomatiniais ženklais) valgyklose buvo ir lietuvių. Tai nauji „biznieriai“, gražiai apsirengę, su portfeliais.

Visiškai kitą vaizdą mačiau Kauno „Metropolijoje“. Nepriklausomos prieškarinės Lenkijos karo atstovas Lietuvoje plk. L. Mitkivič savo prisiminimuose rašė: „Metropolio viešbutis yra senas dar prieškarinis viešbutis, tačiau atnaujintas ir viduje labai gražiai atrodo. Jis yra europietiško ly-

„TŽ“ bendradarbis KAZYS BARONAS su savo žmona ir dukra prie Trakų pilies 1992 metų vasarą

gio“. (L. Mitkivič, Wispomnesia kowienskie, psl. 51). Užėjo-me šešiese. Dešinėje pusėje – valgykla, kairėje be staltiesių baras, be jokio pagražinimo. Valgykla gan padoriai atrodo, tačiau iš prausyklos sklido nemalonas kvapas. Neblogas maisto pasirinkimas, gal kiek pigesnis už Vilniaus valgyklų. Ypač patiko Vilniuje ir Kaune „Kievo vištiena“, pomidorai ir agurkai.

Kaip R. Vokietijoje

Lietuva nebaudaus. Ji – ne Somali ja, Etiopija... Maisto visuomet turės. Tik klausimas, kaip greitai mūsų tėvų žemė stipriai atsistos ant kojų. Namai panašūs į buv. R. Vokietijos, bedarbių skaičius didėja. Jų nemažėja ir buv. R. Vokietijoje, nors vokiečiai ir prijungtas žemes „meta“ milijardus markių. Teisingai vokiečiai sako: prijungtos naujos sritys, kaip ir Rusija, yra statinė be dugno. Nežiūrint milijardų, padėtis ir po dvejų metų nepasikeitė. Kanceleris H. Kohl dvejų metų prijungimo sukakties proga pasakė, kad gal po penkerių metų buv. R. Vokietija bent 50% priartės prie vakari-nės jos dalies. O juk Lietuva neturi tokio turtingo dėdės kaip Vokietija, ji nėra Izraelis. Ji Dėdės Samo žemėje neturi draugų, jai metami ne milijardai dolerių, bet tik trupiniai. Ar pajėgsim lietuviškom rankom per penkerius metus Lietuvą pakelti iki 50% Vakarų pasaulio lygio, parodysi ateitis.

Pareigūnai ir spauda

Kalbėjau su policininkais, 18-19-mečiais kareiviais, gimnazistais, studentais. Jie visi nusiteikę optimistiškai, švie-siai žiūri į Lietuvos ateitį. Vakarų pasaulis jų nevilioja, jų tėvynė tik Lietuva. Tiesa, yra išimčių, tačiau jų mažuma.

Skačiau įvairią spaudą. Jos yra labai daug. Gaila, kad nėra vienybės, peštynės net parlamente. 1989-91 m. vienybė jungė visus lietuvius. Geriausias įrodymas – užtvaros prie parlamento rūmų, kryžiai prie televizijos bokšto, žuvusių už laisvę kapai Antakalnyje, kai šimtai tūkstančių demonstravo už laisvę, skanduodami „Lietu-

va, Lietuva...“ Kur dingo tie kilnūs žodžiai, gražūs vienybės šūkiai?

Grijtant

Grijtant į namus, lėktuve vėl gražus lietuvių skaičius: J. L. Venckai iš Mičigano, ang-lų-lietuvių kalbos žodyno lei-dėja E. Masiokienė su vyru inž. Bronium, iš Kazakstano naftos reikalais grįžtas A. Stepaits. Šalimai vokiečiai iš Diusel-dorfo ir padanges kelia Lietuvą. Jis nematęs suplyšusiais dži-nais jaunuolių, grožėjosi kukliai ir skoningai apsirengu-siom gražiausiom pasaulyje mergaitėm – lietuvaiteim. Jau ateinančiais metais vokiečiai numato atstogauti Lietuvoje.

Plėsti turizmą

Gaila, kad pakelėse mūsų prekybininkai svetimtaučiams negali daug ko pasiūlyti, iš-skyrus privačias šašlyko gamintojų matomas kuklias užei-gas, priekabas prie automo-bilių. Tai pastebėjau Vilniaus-Kauno autostradoje. O svetimi turistai – tikros aukso kasyk-las. Juk Graikijos, Ispanijos, Portugalijos, Italijos, buv. Ju-goslavijos ir kt. Europos valsty-bių ketvirtadalį pajamų kaip tik ir sudaro turistų įnašai, stipriai paremdami valstybės iždą. Kuo blogesnė mūsų tėvynė už Vakarų pasaulį? Ji tikra gražuolė su savo ežerais, ežerėliais, upeliais, miškais, kalneliais. Jau paskirtas turizmo ministeris. Jis turėtų skleis-ti plačią propagandą, ypač ar-timoje Vokietijoje. Anksčiau vokiečiai mėgo automobiliais pasiekti Jugoslaviją. Turizmas joje sugriautas. Tad pakaita-lu gali būti mūsų Lietuva. Jau šiandieną tūkstančiai vokie-čių poilsiauja Kuršių Nerin-goje, Palangoje. Tačiau ir Ry-tų Lietuva nėra blogesnė už pajūrį, pvz. Trakai, Druskinin-kai, Birštonas. Vokiečių kelio-nių raštinės nusiskundžia, kad negali patenkinti didelio pa-reikalavimo, nes Lietuvoje stinga viešbučių, motelių, val-gyklų. Labai dažnai tenka lauk-ti pusvalandį laisvo stalo. Tad didelis darbas laukia naujos Lietuvos ministerijos.

• Be lietuviškų spaudos ne išlaikysime lietuvių kalbos.

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcce St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atskviečiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietai, bilietai, drauda. • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiš-kiams per trumpiausią įmanomą laiką. • Iš mūsų valutinės sąskaitos Vilniuje išmokam paramą jūsų giminėms Lietuvoje ameri-kietiškais doleriais arba dažnai skrisdami perduodam asmeniškai. Kreipkitės į **ALGI** ar **STEFĄ MEDELIS** visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus. Skrendantiems į šiltus kraštus parūpinam bilietus ir draudą pigiausiomis kainomis.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
Pagal pageidavimą paruošiam keliones įvairiomis trasomis su vienu persėdimu: per Kopenhagą, Frankfurtą, Londoną, Berlyną, Ciurichą, Vieną, Varšuvą.

Nuo spalio 15 - \$899 +mokesčiai

Teiraukitės ir apie likusių vietų išpardavimą \$799

ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

Prikelkim iš užmaršties!

Lietuvos švietėjo šimtmetis ir jo Rietavas

Šalia vyskupo Motiejaus Valančiaus (1801.II.16 – 1875.V.17) religinės-dorovinės šviečiamosios veiklos, kurios centru XIX š. buvo dabar nežymus miestelis Varniai, tuo pat metu Rietave augo kultūros ir tautinės savimonės centras.

Jei vyskupui M. Valančiui talkino jo vyskupijos parapijų klebonai ir kunigai, tai Rietave be atvangos plūso pedagogas, literatas, lietuviškosios periodikos pradininkas ir leidėjas Laurynas Ivinskis (1810.VIII.10 – 1881.VII.29), turtėdamas kunigaikščio Irinėjaus ir jo sūnaus Bagdono Oginskių moralinę paramą.

Dr. Grigas Valančius JAV-bėse išleido M. Valančiaus istoriobio-grafinį 661 psl. leidinį „Žemaičių didysis“ ir paruošė leidybai „Žemaičių didysis tarp rinkinių“. De ja, apie L. Ivinskio darbus tokių leidinių pasirodysiant negirdėti. Minėtina betgi Danutės Petkevičiūtės parašyta Lauryno Ivinskio 245 psl. monografiją „Mokslo“, Vilnius, 1988 m.). Būtinai visapusiškos apimties tyrinėjimai L. Ivinskio veiklos, kuri nautautėjimo terpeje daugelį žadino tuo metu pasirinkti kelią, vedantį į Lietuvos valstybingumą.

L. Ivinskiui mirus, jo netektį giliai suprastama to meto šviesuomenė tiek Lietuvoje, tiek užsienyje bandė burtis jo darbams ir jam Pačiam įamžinti. Bet jų geranorių jėgos, matyt, buvo per menkos.

Lietuvos prisikėlimą žadinusiųjų Lauryno Ivinskio darbų istorinės reikšmės įvertinimui skatinti būtinas sambūris, kurio branduolys: Ivinskij gentis, Oginskių, Igno Gružauskio, Kaje-tono Gadliausko palikuonys ir rietaviškiai (kur

jie begyventų), besirūpiną savo tėviške.

Pakilkite taip pat ir „Draugystės Lietuviškai – Amerikietiškos – Europiškos Lauryno Ivinskio“, įsteigtos 1893 m. palikuonys, kad prateštume savo tėvų ir protėvių pradėtąjį darbą.

Ne be L. Ivinskio pastangų, darbo ir įtakos Rietavas gali didžiuotis, kad čia XIX š. pradėjo eiti met-skaitiliai (kalendoriai), savaitraš-tis „Aitvaras“.

Rietave pirmiausia (1835 m.) panaikintas valstiečiams lažas, įsteig-tos pirmosios šešios taupomosios kasos, įsteigta pirmoji agronomi-jos mokykla (1859 m.), pirmoji profesinė šešiametė muzikos mokykla (1872 m.). Iš Rietavo prabilo pir-masis Lietuvoje telefonas (1882 m.). 1892 m. paleista pirmoji Lietuvoje, o taip pat ir tuometinėje Rusijos imperijoje, elektrinė.

Rietave išsaugota beišnykstanti žemaitukų arklių veislė. Organi-zuotos pirmosios giedojimo besi-kilnojančios mokyklos ir kiti dar-bai, kurie tebelaukia savo isto-riku.

1992 m. lapkričio 27-29 d.d. Rie-tave bus minima valstybinės reikš-mės sukaktis – 100 metų nuo pir-mosios Lietuvoje elektrinės 1892. IV.11-15) paleidimo.

Šventės metu bus galima įvertinti Lauryno Ivinskio darbus įvertinti sambūrį, minėtus 1893 m. įsteig-tos draugijos atkūrimo pagrindus.

Rašyti: El. šimtmečio rengėjams, Plungės g-vė 13, 5663 Rietavas, Lithuania.

Šių eilučių autoriaus adresas: Trakų g-vė 14-8, 3000 Kaunas, Lithuania. Adolfas Liaugaudas

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Jurgelio, neišrinkto į naująjį seimą, nuomonė: „Žmonės ven-gė sakyti, kad balsuos už LDDP“. „Rezultatus padikta-vo ne logika, o nevilitis“.

Lietuva pagal savizūdžių sta-tistiką antroji Europoje, po Vengrijos. 1991 m. Lietuvoje nusizūdė 1141 žmogus. Temą nagrinėjo pirmoji konferen-cija, kurioje dalyvavo psicholo-gai, sociologai, gydytojai, dvasininkai (iš Čikagos kun. A. Saulaitis).

Buv. KGB rūmuose atidarytas genocido muziejus. Kol kas jo atidarymas neoficialus, bus ieškoma rodinio, dokumentų, apklausinėjami liudininkai. Kaip pasakė Kultūros ir švie-timo ministras D. Kuolys, svar-bu „deramai restauruoti isto-rinę sąmonę“. Šiuo metu KGB archyvuose rasta 43.000 poli-tinių kalinių bylų, daugiausia iš Stalino laikų. Viena iš rusio kamerų visa išklotu gu-ma, nepralaidi garsui.

Jehudi Menuhinas Vilniuj. Pasaulio legenda, Oksfordo,

Kembridžo bei Sorbonos gar-bės daktaras, Amerikos atradi-mui skirto festivalio garbės meno vadovas pas mus dirga-vo G. F. Hendelio oratoriją „Mesijas“. Ją atliko valstybi-nis Kauno choras (meno vado-vas P. Bingelis; chorą įsigr-dęs Ispanijoje, Menuhinas ap-būdino jo dainavimą kaip dva-singą, „lyg atvėrusį mūsų tau-tos sielą“, padėjusį atrasti kul-tūrą, kurios nežinojo“, orkestra-s „Sankt Peterburg camera-ta“ (meno vadovas S. Sondec-kis), solistai: L. Russel (sopra-nas, Didžioji Britanija), L. Bi-zineche (mezzosopranas, Por-tugalija), A. Janutas (tenoras, Lietuva), B. Schollum (bosas, Austrija). Po poros dienų tas pats koncertas įvyks Kremliu-je, Suvažiavimų rūmuose, kur vietoj Lenino – kryžius.

G. Gustaitė

Red. pastaba. „TŽ“ 1992 m. 44 nr. išspausdintame pranešime iš Vil-niaus, kad gautas Tarptautinio valiutos fondo pritarimas „pra-plėčia Lietuvos sąlygas skolin-tis, užtikrina neatlyginamą hu-manitarinę pagalbą. Pirmoji jos dalis – 82 JAV dolerių iš TVF“ tu-rėjo būti – 82 milijardai.

AMBER
Mūsų naujas adresas nuo lapkričio 15 d.:
1968 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 3K9
Prie High Park požeminės stoties.
Nemokama automobiliams pastatyti aikštė.

GLOBUS
Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1P2.
Tel. (416) 604-9750 FAX (416) 604-9748
Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.
Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.

KALĖDŲ proga
pavaišinkite savo artimuosius Lietuvoje
Kalėdinis siuntinys 34 kg

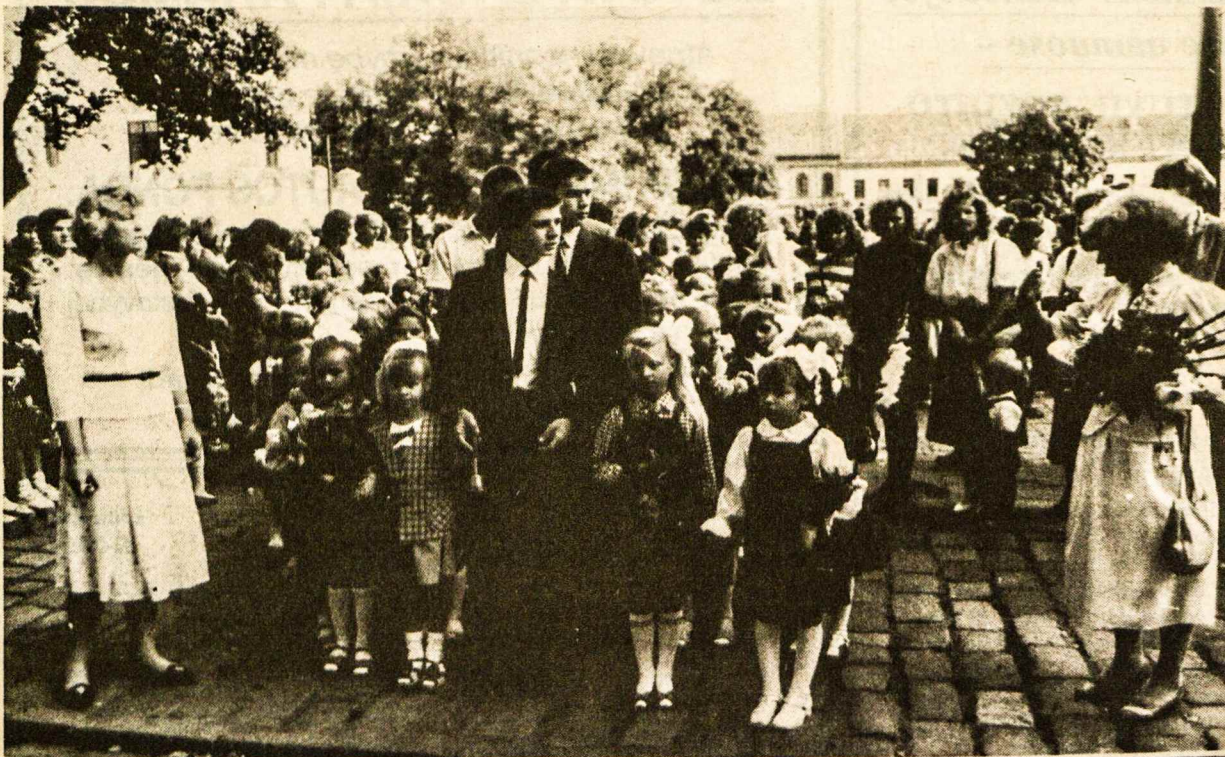
1. Miltai 10 kg	11. Šveicariškų šokoladas 5x100 g
2. Cukrus 10 kg	12. Malta kava 2x230 g
3. Mėsa dežutėse 2x0.5 kg	13. Tirpstanti kava 100 g
4. Rūkytas kumpis 2 kg	14. Kakava 2x125 g
5. Salamės dešra 1 kg	15. Vaisiniai saldainiai 6 pak.
6. Šprotai aliejuje 4x250 g	16. "Granola beris" 10 pak.
7. Sviestas 1 kg	17. Migdolai 1 kg
8. Riešutų sviestas 0.5 kg	18. Razinos 1 kg
9. Sausos mielės 3 pak.	19. Mandarinai 2 kg
10. Sampanas 2 buteliai	20. Kalėdinės žvakės 20 vnt.

Iš viso \$179, įskaitant persiuntimą ir pristatymą į namus (ir kvito su gavėjo parašu atsitiuntimas)

Kiti patarnavimai

Siuntiniai lėktuvu – \$6.50 už kg plius pristatymas į namus
Sekantys išsiuntimai: lapkričio 13, 20, 27 d.d.,
gruodžio 4, 11 d.d. Jie pasiekia jūsų draugus ir gimines prieš Kalėdas.
Siuntiniai laivu – \$7.00 už kub. pėdą ar \$1.00 už kg plius
pristatymas į namus. Sekantis išsiuntimas lapkričio 24 d.
Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų.
Pinigų pervadimai – kelionės į Lietuvą – iškvietai – vizos ir kt.

Prieškalėdinės darbo valandos: nuo lapkričio 15 d. iki gruodžio 15 d.
nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais ir
sekmadieniais 10 v.r. – 4 v.p.p.

Rugsėjo 1 d. Lietuvoje prasidėjo nauji mokslo metai. Nuotraukoje – Kauno rotušės aikštėje dvylikotai veda pirmokus į Jėzuitų gimnaziją, kuri pradėjo antruosius darbo metus

Nuotr. V. Šikūno, SJ

LAISVOJE TĖVYNĖJE

SUTARTIS SU VOKIETIJA

Plungės akcinė bendrovė "Linų audiniai" pasirašė sutartį su viena Hamburgo firma pasiūti iš lino drobės 300.000 rankšluosčių. Vokiečių firma už medžiagą ir darbą plungiečiams sumokės 120.000 markių. Bendrovė "Linų audiniai" tikisi gauti ir daugiau užsakymų. Mat Vakarų šalyse, atsisakančiose sintetikos, lininiai gaminiai dabar tapo prestižine preke.

ERFURTO DOVANA VILNIUI

Vokietijos Erfurto miestas Vilniui dovanuoja aštuonis automobilius šiuokšlėms surinkti ir vežti. Juos Vilniun atlydėjo Erfurto komunalinio ūkio skyriaus vedėjas pavaduotojas Guenter Kracht. Dovaną priėmė Vilniaus specializuota transporto įmonė. Automobiliai nebe nauji. Penki dar tvarkingi, o trys tik tik atgarginės dalimis. Susijungus Vakarų ir Rytų Vokietijoms, Erfurto automobiliai šiuokšlėms surinkti ir išvežti neatitiko V. Vokietijoje priimtų normų. Jos dabar yra skirtos visai Vokietijai. Dėl to Erfurtas juos ir dovanuoja Vilniui. Vilniečiams komunalininkams labai trūksta tokios technikos. Specialistų nuomone, penki dovanoti tvarkingi šiuokšlių surinkimo automobiliai vilniečiams dar galės tarnauti ilgai.

ŠVENTĖ ŠVENČIONYSE

Šventė tapo šiame mieste rugsėjo 26 d. įvykęs pasaulinis švenčioniškių suvažiavimas. Jon išjungė ir iš Vilniaus atvykęs Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytautas Landsbergis. Su šventės dalyviais jis aplankė prie Švenčionių pastatytą paminklą žuvusiems partizanams. Specialiame mitinge buvo prisiminti Cirkliško žemėje, Labanoro girioje, Antanų miškuose bei kitose švenčionių krašto apylinkėse už Lietuvos laisvę žuvę partizanai. V. Landsbergis jų atminimui pasodino ąžuoliuką, padėjo gėlių prie liaudies meistro Juozo Jakšto išdrožtos Rūpintojėlio skulptūros. Jis taipgi padėjo gėlių ir prie miesto centre pastatyto paminklo vokiečių okupacijos metais sušaudytiems žydams. Tada ten buvo žydų getas, o dabar yra parkas su paminklu. Kultūros centre įvyko iš visur suvažiavusių švenčioniškių susitikimas.

GUDIJOS MAZUTAS NEMUNE

Daug žalos Nemuni padarė mazutu vadinamos išvalytos naftos atliekos, jį pasiekusios iš Gudijos Mosty miestelyje esančio medžio apdirbimo fabriko sausgylų. Jos yra apie 70 km nuo Gardino. Gudai kaltina iš darbo nutartą atleisti darbininką A. Jakimčiką. Ešą jis, keršydamas darbdaviams, rugsėjo 26 d. atsuko sausgylų sklendes ir išleido mazutą, prasiveržusį iki Nemuno. Gudijos mazutas Nemuni atplaukė į Druskininkus. Čia jam sustabdyti buvo nutiestos mazutų sugėriamųjų suspaustų šiaudų kūlių užtvartos. Nemuni gelbėti buvo pakviesti Lietuvos krašto apsaugos ministerijos kariai. Prasidėjo užtenkto mazuto išsėmimas. Iš tikrųjų iš Nemuno įvairiais būdais buvo išse-

miama vandens, mazuto ir lapų košė. Prie Druskininkų jos buvo ištrauktos kelios dešimtys tonų. Spėjama, kad iš sausgylų Gudijoje buvo išleista apie 200 tonų mazuto. Nei Gudija, nei Lietuva nebuvo pasirošusios kovai su tokia nelaime. Nemuną gelbėjusiems kariaus prie Druskininkų trūko valčių, teko braidyti šaltą vandenį. Dzūkijoje nebuvo net ir j kilius supresuotų šiaudų mazutų sugėriamoms užtvartoms. Plonos mazuto plėvelės pasiekė ir Alytų. Tikimasi, kad didžioji mazuto dalis bus išsemta ir neatplauks į Kauno marias.

SNIEČKUS JAU VISAGINAS

Sniečkumi 1976 m. buvo pavadinta Ignalinos atominės jėgainės statytojų ir tarnautojų gyvenvietė, dabar jau tapusi rusišku miestu. Mat didžioji gyven-tojų dalis yra ateiviai iš Rusijos bei kitų tuometinės Sovietų Sąjungos respublikų. Ilgamečio kompartijos vado Antano Sniečkaus pavardė netiko nepriklausomybės atgavusios Lietuvos miesto pavadinimui. Ilgokai buvo ieškoma visiems priimtino pakaitalo. Pernai prieš Kalėdas "Lietuvos aidas" paskelbė filologijos dr. Aleksandro Vanago straipsnį "Tinkamiausias vardas — Drukskiai". Jis priminė, kad Drukskij ežero pavadinimą šiai gyvenvietei 1976 m. atmetė taip pat susitarę negalėjusi sovietinė komisija. Ilgai atidėliotas Sniečkaus miesto pavadinimo pakeitimas įvyko prieš dabartinis Lietuvos seimo rinkimus. Vajaus metu jau buvo aprašytas ministerio pirm. Aleksandro Abišalos apsilankymas Visagino kultūros namuose. Ten su juo susitikio buvusio Sniečkaus miesto gyventojai. Naujas šio miesto pavadinimas yra susietas su Visagino ežeru, kurio šiaurinė pakrantė ir buvo pasirinkta miestu tapusiame Sniečkui. Ministerio pirm. A. Abišalos viešnagės metu buvo paskelbta, kad Visaginas turi 36.000 gyventojų, kurių tik 7% yra lietuviai. Beveik toks pat nuostimis ateivių nori tapti Lietuvos piliečiais. Ministeris pirm. A. Abišala pabrėžė, kad Lietuva dabar yra nepriklausoma valstybė. Tad visaginiečiams ateiviams Visagine turimo buto neleidžiama keisti į butą Rusijoje.

"VISAGINO COUNTRY 92"

Š.m. rugpjūčio 28-29 d.d. Sniečkuje antrą kartą buvo surengtas JAV vakarietiško stiliaus muzikos festivalis "Visagino Country 92". Spauldoje pasirodė spėliojimų, kad festivalio metu Sniečkaus miestas bus pavadintas Visaginu. Tie gandai tada nepasitvirtino, nors tarptautinio festivalio pavadinimui buvo pasirinktas ne Sniečkus, o Visaginas. Tačiau ir Sniečkaus mieste jau buvo jaučiama nepriklausomybės atgavusios Lietuvos įtaka. Trečiosios vidurinės mokyklos aplinką papuošė skulptoriaus Romo Kazlausko dekoratyvinė statula "Aukštaitija". Buvo atidarytas daugiaaukštis "Aukštaitijos" viešbutis, kurio pirmajame aukšte tokį pat pavadinimą turi geras pirmos kategorijos restoranas. Jame yra pakankamai vietos vestuvių, vardinų, sukaikių šventėms.

V. Kst.

Religinės lietuvių šalpos ir "Lithuanian Commerce Corporation" rūpesčiu "Red Wing Shoe Co." paaugojo Lietuvai 3000 porų batų. Religinė šalpa įgalioja "Caritas" rūpintis batų išdaliniu Lietuvoje. Po 200 porų buvo paskirta visoms šeimos vyksupijoms, 100 gavo Marijampolės internato neturtingi vaikai, apie 200 porų buvo išdalinta seneliams Vilkaiviški senelių namuose. Batus gavo ir kai kurie nepasiturintys klierikai, kai kurie neturintys tikinčiųjų labai besidarbuojantieji žmonės, kaliniai iš Marijampolės kalejimo po bausmės atlikimo. Prie batų dėžių stovi stuntos krovėjai: Vytas Masalaitis, Algis Vasys ("Lithuanian Commerce Corporation"), Andrius Adams (LKRS), Rūta Virkutytė (LKRS) ir Kęstutis Jurevičius

Brangieji akmenys

Jie nėra geriausi žmogaus draugai. Tokia išvada peršai aplankius Brazilijos brangenybių parduotuves ir jų ieškotojus

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Lankantis Brazilijos mieste Rio De Janeiro, didelį įspūdį padarė pasaulinio masto turtingiausios brangenybių parduotuvės. Įėjus į vienos didžiulės parduotuvės priemenę, pasitinka milžiniško dydžio akmuo, švelniai žalsvos vandenyno spalvos pavadinimu "Aqua-Marine".

Suskaldžius šį akmenį į atskirus vienetus ir įmontavus, jo kaina pasidarys ne milijonai, o bilijonai dolerių.

Hamilton, Ontario

"GYVATARAS" lapkričio 7, šeštadienį, Jaunimo centre rengia koncertą-sokius tema "Ruduo". Programą atliks "Gyvatara" šokėjai. Visi kviečiami su gyvataričiais maloniai praleisti laiką. Bus šiltas maistas, baras, mažoji ir didžioji loterija. Šokiams gros "Zagarai". Prašoma paremti tautinius šokius šokanti jaunimą. E.T.

London, Ontario

GRĮŽUSI IŠ LIGONINĖS, spalio 3 d. namuose slaugoma mirė MARIJA KUDIRKIENĖ, gimusi 1918 m. gegužės 18 d. Milavickų šeimoje, Balbieriškio parapijoje, kur baigė žemesnį mokyklą. Buvo išteikėjusi už Stasio Norvaišos, kuris mirė 1971 m. Antrą kartą išteikėjo 1977 m. už našlio Augustino Kudirkos. Abu mėgo keliauti, praleisdavo žiemas Floridėje. Paliko liūdnąją seserį Stefą Rydellę Klivlande ir penketą vaikaičių. Spalio 6 d. Šiluvos Marijos šventovėje buvo atnašautos gegulinės Mišios gausiai dalyvaujant artimiesiems ir draugams. Ispūdingai giedojo pakviestas choras "Pašvaistė", vargonuojant Andriui Petrašiūnui, jn., smuiku grojo simfoninio orkestro smuiklininkė Regina Aleksiūtė-Audet. Velionė palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

"PAŠVAISTĖS" CHORAS rengiasi 15 metų sukaikių lapkričio 21 d. Šiluvos Marijos parapijos saleje. Dabartinis choristas žiūgintančiai nutebino sugrįžę gerų balsų dainininkai. Rita Vilienė, buvusi ilgametė choro vedėja, sutikusi su choru dirbti, jį paruošiant šiai šventei, patenkinta pirmųjų dviejų repetičijų eiga, choristų atidumu ir organizacinio komiteto planavimu bei pastangomis. Buvę choristai, bet dar negrįžę, kviečiami sugrįžti svečiai lapkričio 21 d. Choro bičiuliai pažįsta "Pašvaistę" per jos garsojuostę "Gintarai pabiro" nuo Montrealio ligi Čikagos.

A. a. JUOZAS KISIELIUS, A. Aušrotienės ir Onos Yunovich dėdė, prieškarinės išieivijos londonietis, mirė spalio 9 d. Velionis gimė 1902 m. gegužės 18 d. Vartų km., Marijampolės apskr. Išvykęs į Kanadą 1928 m., apsigyveno Montrealyje. Dirbo Canadian Car Foundry fabrike. Persikėlęs į Mount Brydges vietovę, prie Londono ir pirkes tabako ūkį su sodeliu, vertėsi tabako auginimu. Vėliau ūkį pardavė keliems naujiesiems ateiviams, iš kurių dalis nupirkęs a. a. Juozas Bersėnas su šeima ūkį pavyzdinai sutvarkė su padidintu sodu. Dabar tenai per buvusią sodybą skrieja eismo judėjimas greitkeliu 402 tarp Londono ir Sarnijos. Pensijon išėjęs, velionis ir žmona a. a. Anastazija (Nancy), mirusi 1990 m. liepos 14 d., gyveno Londone. Velionis buvo pašarvotas Needham Funeral Chapel. Gegulines Mišias Šiluvos Marijos šventovėje spalio 12 d. laikė klebonas kun. K. Kaknevičius. Vargonavo Cathy Hyde, solo giedojo Irena Černienė. Palaikai sudeginti Mt. Pleasant krematoriume. K.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių moterų federacijos Čikagos klubo dabartinę valdybą sudarė pirm. Aleksandra Likanderienė, vicepirm. Albina Paškienė, sekr. Gailutė Valiulienė, išd. Stefa Burokienė, renginių vadovė Gražina Vaičaitienė ir narė Juozė Ivašauskienė. Klubas pernai iš savo kuklaus izdo paskyrė \$2.000 Lietuvos ambasada į Vašingtoną. Rugsėjo 22 d. įvykusiame valdybos posėdyje labiausiai lietuviška veikla pasižymėjusia 1992 m. moterimi buvo išrinkta Jaunimo centro direktorė Salomėja Endrijoienė. Iš tikrųjų ji savo veikla iš Čikagos lietuvių moterų išsiskyrė jau kelerius pastaruosius metus. Klubas valdyba dabar kasmet rinko tokią moterį ir ją pagerbs padėka už atliktus darbus.

Detroito lietuviai spalio 7 d. Lietuvon išlydėjo dvi pranciškonės seses, priklausančias vienuolynui Pittsburgh. Lietuvon išskrido seselės Michele (Aušrelė) Garliauskaitė, gimusi Utenoje, ir seselė Dolorita Butkus. Jos trejus metus Lietuvoje talkins labdaros organizacijai "Caritas". Rugsėjo 20 d. atsisveikinimo pietus seselėms surengė Šv. Antano lietuvių parapija, choras ir Lietuvos vyčių 102-jį kuopa. Veiklos Lietuvoje reikalams D. Bunikienė seselėms išleistųjų dalyvių vardu įteikė \$2.380. Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkė Francis Petkus joms įteikė \$2.000 čekį, Lietuvos vyčių šalpos fondo atstovas Robertas Boris — \$500 čekį.

Devintosios lietuvių tautinės šokių šventės baigiaminis rengėjų komiteto posėdis Čikagos "Seklyčioje" buvo suauktas rugpjūčio 19 d. Jame dalyvavo iš Hartfordo atvykusios programos vadovė ir lietuvių tautinių šokių instituto pirm. Dalia Dzikienė, bet trūko kai kurių iš vasaros atostogų dar nesugrįžusių komiteto narių. Pranešimą, susietą su bendrais šventės išpuoliais, padarė rengėjų komiteto pirm. dr. Petras Kisielius. Jo nuomone, tai buvo viena geriausiai pavykusių tautinių šokių šventių. Visi renginiai susilaukė daug dalyvių ir žiūrovų. Nebuvo gauta jokių skundų iš "Rosemont Horizon" salės, viešbučių ir Jaunimo centro administracijos. Jaunimo elgesys buvo pavyzdingas. Savininkai vėl kvietė lietuvių pasinaudoti jų patalpomis. Dešimtajai tautinių šokių šventei 1996 m. Gerai atlikto darbo pranešimus padarė visi posėdyje dalyvavę rengėjų komiteto nariai, o negalėjusieji dalyvauti juos atsiuntė raštu. Pirm. dr. P. Kisielius padėkojo ne tik komiteto nariams, bet ir lietuvių tautinių šokių instituto vadovybei, prašė pirm. D. Dzikienę padėką perduoti dalyvavusioms šokėjų grupėms ir jų vadovams bei vadovėms.

Australija

A. a. Anastazija Vingytė, nesuskubusi sulaukti aštuoniadesimt dvejų metų amžiaus, mirė Melbourne ligoninėje rugpjūčio 26 d. Velionė gimė 1910 m. spalio 4 d. Vanagijų kaime prie Žemaičių Naumiesčio. Ten ji išmoko skaityti ir rašyti, padėdavo broliui ir seserį šeimoms. Ypač buvo suartėjusi su Baltučių šeima, beveik tapusi jos nare. Velionė su Baltučiais pasitraukė Vokietijon ir su jais atvyko Australijon. Velionė Australijoje teko dirbti tik keliolika metų, bet ir iš kuklios savo pensijos ji stengėsi padėti kitiems. Gegulines Mišias Šv. Jono šventovėje.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS • KITUS BUTINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 236-9071 arba (page) 237-2121, Toronte.

Greitas • sąžiningas • pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

PATARNAVIMAI Į LIETUVĄ

- Pristatom jūsų sudarytus siuntinius gavėjui į namus.
- \$2.10 kg laivu plius pristatymas, \$4.90 kg lėktuvu.
- Hamiltono rajone paimame iš namų.
- Mažiausia siunta — \$15, maksimumo nėra.
- Pristatome automobilius, šaldytuvus, šaldykla, viryklas ir televizorius tiesiai gavėjui į namus.
- Automobilis LADA VAZ 21063 \$4,000.00 JAV dol.
- Viryklė 4 skylių, elektrinė arba dujinė \$200.00 JAV dol.
- Šaldytuvai "Snaige" \$250.00 JAV dol.
- Skambinkite dėl kitų prekių bei automobilių kainų.
- Pristatom pinigus į rankas.
- Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Road
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel: (416) 643-3334
Fax: (416) 664-6097

Skambinti: 9 v.r. - 8 v.v.;
pristatyti: 10 v.r. - 5 v.p.p.;
šeštadieniais: 10 v.r. - 3 v.p.p.
Susitarus priimsime visada.

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė

Patarnauja lietuvių kalba.

Burlingtono, Hamiltono ir Oakvillės apylinkėse.

Nemokamas namų įvertinimas

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

Apačioje – Vilniaus turguje prie mėsos stalo. Viršuje – Vilniaus turgaus kieme pasibaigus pardavimui
Nuotr. A. J. Dudaravičius

Automobiliu į Vilnių

Kanadietis iš Edmontono, nusipirkęs automobilį Vokietijoje, keliavo per Lenkiją į Lietuvą

Išvažiavęs automobiliu iš Frankfurto, už vairo išsėdėjau šešias dienas, kol pasiekiau Lietuvą. Tiesa, porą dienų buvau sustojęs Berlyne. Paskui traukiau per Rytų Vokietiją ir Lenkiją, kol privažiavau paskutinę mane nuo Lietuvos skyrius sieną. Sakoma, paskutinis laukimas yra sunkiausias. Jis truko trejetą valandų. Pagaliau atsідūriau Lietuvos žemėje.

Vos už keleto kilometrų nuo pasienio – pirmasis suvalkiečių miestelis Kalvarija. Man jis pasirodė pernelyg ramus, be aktyvumo. Ant namų laiptų sėdėjo žmonės ir ramiai šnekėdavosi, nors buvo pats vidurdienis. Atrodė, uždėk jiems skrybėles "sombbrero", ir bus tikri meksikiečiai iš kokio nors mažo ir tingaus miestuko Kordiljerų papėdėje.

Dar po dešimties kilometrų pasiekiau Marijampolę. Smarkiai sutvarkėsi širdis: juk tai mano gimtasis miestas, kuriame išvydau pasaulį 1925 m. Visą dieną praleidau susitikdamas su giminėmis iš mamos pusės, o paskui patraukiau Kau- no link. Vilnių pasiekiau jau sutemus. Praleidęs vieną reikalingą posūkį, nuvažiuavau ne ton pusėn, kur buvau laukiama, bet atsідūriau pačiame

miesto centre – prie pat Katedros aikštės. Beliko skambinti manęs laukusiems bičiuliams, kad pasiklydau. Jie atsukė po keliolikos minučių ir padėjo nuvažiuoti automobilį į saugią vietą.

Apgyvendino mane nedideliame vieno kambario ir virtuvės butelyje ramioje Maišiagalos gatvėje, netoli Kalvarijų turgaus, kuriame neseniai lankėsi net pati Danijos karalienė. Viešbučiai pasidarė labai brangūs, todėl ekonomiščiau yra nuomoti butus pas privačius asmenis. Taip dabar daro daugelis į Vilnių atvykstančių verslo žmonių iš Vakarų valstybių.

Po ilgos kelionės miegojau kone ištisą parą, o paskui ėmiau stebėti, kas darosi aplinkui. Vilniuje jaučiamas didelis pagyvėjimas. Atsidarė daug nedidelių privačių krautuvų. Daugiau ir su didesniu entuziazmu kalbama apie įvairius verslus. Žinoma, žmonėms nėra lengva, kai kelias dešimtis kartų iškilo kainos, o atlyginimai didinami žymiai lėčiau. Tačiau nusiteikimas, kad sunkumai bus įveikti, kai Lietuva paliks paskutinius rusų karais, visur labai ryškūs.

Didesnį ekonomikos aktyvumą atspindi ir turgus, kuri

minėjau anksčiau. Jeigu anksčiau metais turguje kainos būdavo daug aukštesnės, negu valdiškoje parduotuvėse, tai dabar padėtis pastebimai keičiasi. Pavyzdžiui, turguje galima nusipirkti daug gražesnę ir pigesnę mėsą, negu valstybinėse parduotuvėse. Tas pats yra ir su daržovėmis. Be to, kaip sakė man pažįstami vilniečiai, niekada po karo Vilniuje nesimatė tiek daug šiltų kraštų vaisių, kaip šandien. Tiesa, bananų kilogramas kainuoja 120-160 rublių, bet palyginus su tvirta valiuta, teiseina 60-80 centų. Dežutė cigarečių "Marlboro" atsieina 180-190 rublių. Ne kiekvienas vietinis gyventojas gali įpirkti, bet prekių yra. O tai jau žymiai geriau negu anuomet, kai jų nuolat trūkdavo.

Vaikštai po Vilnių, matau gražiai apsirengusius žmones, skubančius savais reikalais. Po rugsėjo pirmosios, pradedus naujesiems mokslo metams, Vilniaus gatvėse pastebimai padaugėjo gražaus jaunimo. Tai ir yra tikroji nepriklausomybės atkūrusios Lietuvos ateitis.

Algimantas J. Dudaravičius, Lietuvos-Kanados bendrovės NERIS, INC. pirmininkas

Keturiasdešimtoji studijų savaitė

40-ji Europos lietuviškųjų studijų savaitė įvyks 1993 m. rugpjūčio 1-8 d.d. Vokietijoje, Augsburgėje, vyskupijos akademijoje Haus St. Ulrich, Kappelberg 1, 89000 Augsburg-1.

Pirmininkauja: dr. Kajetonas J. Čėgininkas, dr. Saulius A. Girmius, lekt. Vincas Natkevičius; organizuoja: Alina Griniene ir dipl. inž. R. Hermanas.

Registruotis pas Aliną Griniene: A. Grinius, Diamantstr. 7, 8000 Muenchen 50, Germany. Tel. 089-1504471. Registracijos mokestis – 100 DM, jaunimui 50 DM.

Nakvynė ir maistas kainuos 490 DM. Popietinė kava (pagal pageidavimą) – 7 DM.

Studijų savaitės sąskaita: Litauische Studienwoche in Europa, Bayerische Vereinsbank Muenchen, BLZ 700 202 70, Konto-Nr. 43734164.

Kviesdami dalyvauti, maloniai prašome mūsų kultūros rėmėjų finansinės paramos, kad šios jubiliejinės studijų savaitės programa būtų atitinkamai turininga.

Rengėjai

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Trys labai skirtingi kraštai

Baltijos valstybės Belgijos flamų spaudoje • "Patarnavimas klientui – visai nesuprantamas dalykas"

Belgijos flamų dienraštis "De Standard" 1992.X.13 išspausdino net du straipsnius – reportažus apie Baltijos valstybes. Ilgame straipsnyje Stefaan Michielsens informuoja skaitytojus apie skurdžią ekonominę respublikų būklę, pridėdamas vieną nuotrauką iš Rygos – muzikantų trijulę gatvėje.

Antrame, žymiai trumpesniame straipsnyje, dienraštis apžvelgia tris kraštus lankytojo akimis. Štai jo mintys.

Nors pasauliui patogiau saikyti "Baltijos valstybes", Estija, Latvija ir Lietuva yra visiškai skirtingi kraštai, tačiau bendra yra jų geografinė padėtis, jos kartu glaudžiasi prie rytinių Baltijos jūros krantų, bendra ir dalis istorijos. Kartu jos priklausė Rusijai, o vėliau Sov. Sąjungai. Tai ir viskas.

Estai, latviai ir lietuviai kalba skirtingomis kalbomis. Estų – gimininga suomiams. Latvių ir lietuvių kalba yra indoeuropiečių, panaši, bet skiriasi. Kai latvis nori kalbėti su lietuviu, yra priverstas kalbėti rusiškai, buvusio okupanto kalba.

Estija ir Latvija yra protestantai. Lietuvoje dauguma yra katalikiška. Estija visada draugavo su Suomija, Talinas – už sąsiaurio arti Helsinkio. Latvijoje paliko vokiečiai ir švedai savo antspaudą. Lietuva buvo daugiau lenkų įtakos sferoje.

Estija yra turtingiausia iš visų trijų. Kraštas turi savo energijos šaltinius. Blogiausia yra Lietuvai.

Žiūrint į išorinius gerovės

Šis žemėlapis buvo įdėtas Belgijos dienraštyje "De Standard" prie straipsnio apie Baltijos valstybes

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

ženklus, Ryga, Latvijos sostinė, yra turtingas miestas. Žmonės vaikšto gerai apsirengę ir atrodo patenkinti. Eismas didelis, krautuvės pilnos prekių. Senasis miesto centras yra be eismo ir sudaro jaukų, spalvingą išpūdį.

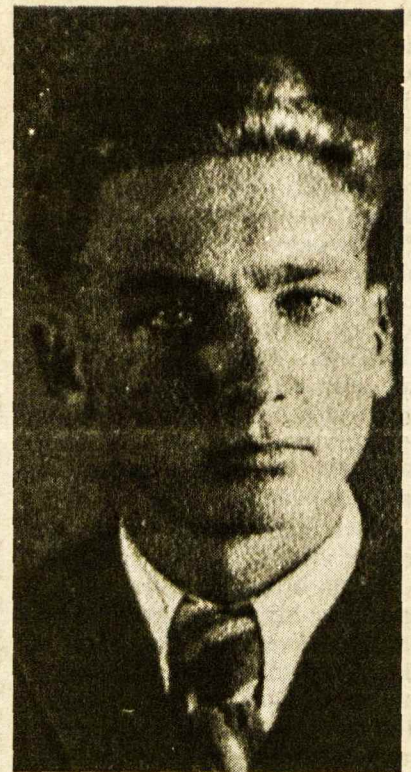
Vilniuje, Lietuvos sostinėje, miesto vaizdas yra daug pilkesnis. Istoriniai pastatai restauruojami arba gauna naują dažų sluoksnį. Bet mažai krautuvių, ir vitrinų langai nėra patrauklūs.

Talinas, Estijos sostinė, palieka visai apleisto miesto išpūdį. Miestas yra pilkas ir nešvarus. Senamiestyje seni pirklių namai griūva. Mažai krautuvių. Labai skurdžios prekės, tiek miesto, tiek kitų dalykų. Prekės iš Vakarų – retas daiktas Baltijos valstybėse. Tik Rygoje yra vokiškų ir švediškų etikečių. Kad Estija, Latvija ir Lietuva neseniai dar yra buvusios Rytų bloko dalis, sunku paslėpti.

Seni papročiai, būdingi sovietų režimo planai ekonomikoje yra dar labai išsiskinę. Neturi supratimo apie laisvos rinkos principus. Patarnavimas klientui yra visai nesuprantamas dalykas.

Viename dideliame Rygos restorane prie stalo svečiams padavėjai bando už "kieta" valiutą išsiūlyti kavarijos dežutes. Ar tas pilnas už tokį pardavinėjimą eina į viešbučio kasą, nežinia.

Parengė Zenta Tenisonaitė

Vokiečių okupacijos metais Marijampolėje buvo įsikūręs Lietuvos skautų sąjungos brolių pogrindis. Šis asmuo – skautininkas prašomas atsilipti šiuo adresu: Adolfas Liaugaudas, Trakų g. 14-8, 3000 Kaunas, Lithuania. Taip pat prašomi atsilipti tautiečius, kurie buvo Wehrmachto suvaryti į stovyklą Šiaudiniškių dvare, Vilkauskio aps. 1940. VIII. 24 – 1944. X. 18 laikotarpyje

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Nauji pasiūlymai Kalėdų proga

Nėra papildomo mokesčio už persiuntimą

Laivu **60** centų už svarą tik **+ \$10** mokestis už patarnavimą

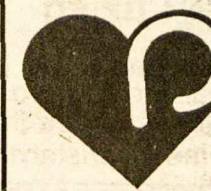
Pavyzdžiui: 10 sv siuntinys kainuos \$16.

Garantuotas patarnavimas.

Nemokamas paėmimas iš namų – greitas pristatymas.

Pasinaudokite žemiausiomis kainomis

Kanadoje tik per

POLIMEX

TORONTO: 141 Roncesvalles Ave., tel. 537-7914

MISSISSAUGA: 3615 Dixie Rd., Unit 11, tel. 238-6683

SCARBOROUGH: 3482 Lawrence Ave., tel. 439-7132

Nauja akcinė bendrovė Lietuvoje

Naujai įsteigta Lietuvoje elektroninių reikmenų įmonė "Neris Inc." Kaune ir Vilniuje gavo pradžią tuojau po Kanados vyriausybės Lietuvos de jure pripažinimo 1991 m. rudenį. Tai laisvos rinkos rėmuose komercinė įmonė. Jos 51% akcijų pasilikis visam laikui Lietuvos piliečių rankose, kad išlaikytų ekonominę nepriklausomybę.

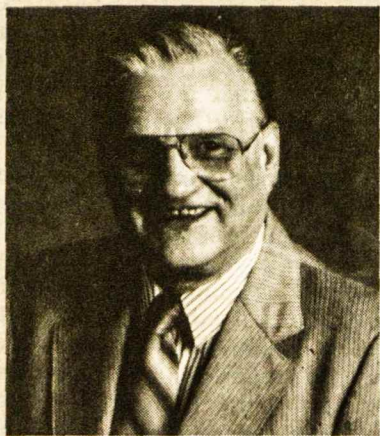
Jos pagrindiniai steigėjai Lietuvoje – "Organizuotos technikos specialaus projektavimo biuras" Vilniuje (54 Pylimo g-vė) ir "LETA" valstybinės įmonės (Draugystės 17, Kaune).

Jos direktoriai yra patyrę tos rūšies pramonės vedėjai inžinieriai. Mano pareiga yra sukaupti pradinį kapitalą, kurio apimtis yra \$250,000.00.

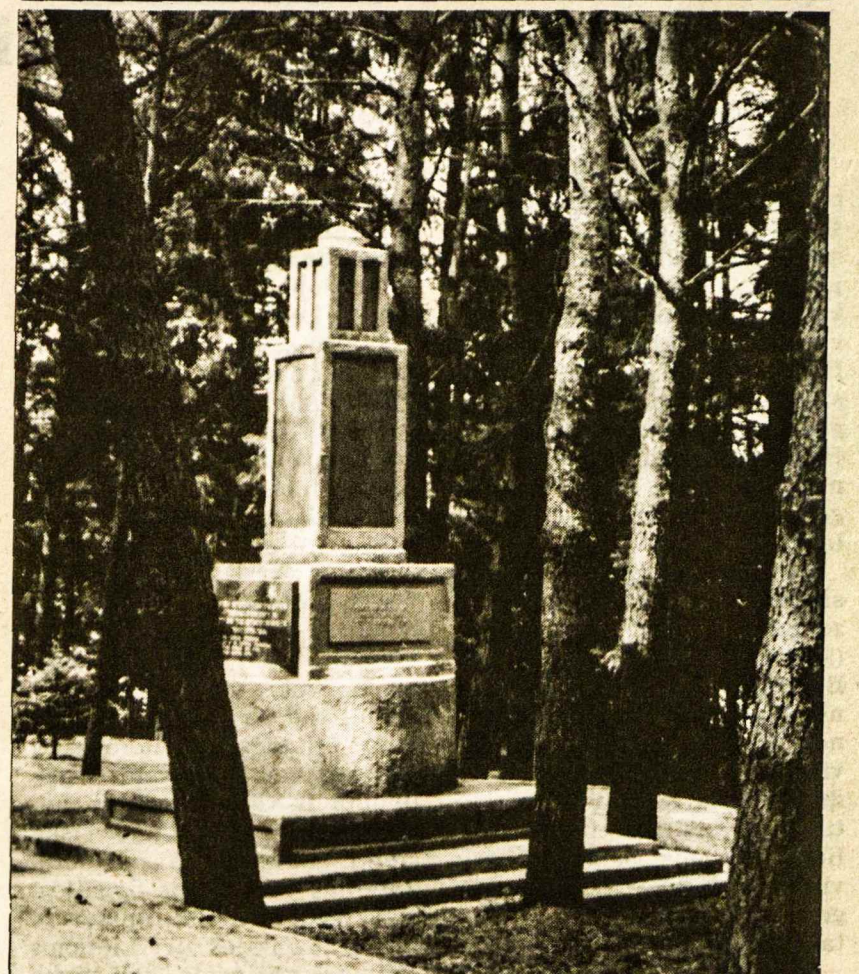
Įteisinant "NERIS INC." Lietuvoje buvo išduotas Lietuvos respublikos Ekonomikos ministerijos pažymėjimas Bi 91-406, įmonės kodas 1004961. Įmonė (registruota 1991 m. lapkričio 7 d.) įteisinamas Kanadoje bendrovės "Lithcan Neris Investments Inc." išduotas Consumer and Corporate Affairs ministerijos, pažymėjimas nr. 282404-3, Otavoje 1992 m. birželio 8 d. Vienos akcijos kaina kan. \$5.00. Yra Kaune pastatas (virš vieno milijono dolerių JAV), pervedtas "Neris Inc." bendrovei.

Pati pradžia sukaupimui kapitalo didžiojoje priklauso nuo šiaurės Amerikoje gyvenančių tautiečių noro prisidėti prie Lietuvos ekonomijos atkūrimo. Daug gabių ir darbščių žmonių yra šių dienų Lietuvoje. Savo investicijom Jūs padėsite įsijungti į Vakarų pasaulio laisvą rinką Lietuvoje pagamintom prekėm. Bendrovės akcijų vertė pakils ir, laikui bėgant, atneš dividendus. Dabar geriausias laikas įsigyti šio pradinio kapitalo akcijų.

Adresas: A. J. Dudaravičius, 10726-107 Street, Edmonton, Alta, T5H 2Z1, Canada.

ALGIMANTAS J. DUDARAVIČIUS, "Lithcan Neris Investments Inc." bendrovės pirmininkas

Paminklas Lietuvos žydų tautžudystės aukoms pagerbti Rašės miškelyje prie Utenos
Nuotr. N. Budrienės

Tarptautiniame žurnalistų kongrese

Jame dalyvavo ir Lietuvos laikraščių atstovai – "Lietuvos aidas", "Apžvalgos" ir "Katalikų pasaulio"

1992 m. rugsėjo paskutinėmis dienomis Brazilijoje, Campos do Jordao mieste, įvyko Tarptautinės katalikų spaudos unijos UCIP kongresas, kuriame dalyvavo apie 600 katalikų žurnalistų iš viso pasaulio. Lietuvos katalikams žurnalistams atstovavo "Naujojo židinio", "Lietuvos aidas" ir "Apžvalgos" bendradarbis Egidijus Vareikis, jaunųjų žurnalistų sekcijoje skaitęs pranešimą "Besikeičiančios Europos politinės struktūros". Šis pranešimas buvo pažymėtas Tarptautinio jaunųjų žurnalistų tinklo premija.

Fotografo Vaidoto Patecko nuotraukų ciklas Sausio 13-osios tema puikiai atitiko kongresui parinktą solidarumo temą. Viso kongreso metu jis buvo rodomas su kitais foto žurnalistų darbais.

"Katalikų pasaulio" redakcijos narys Kastantas Lukėnas, taip pat dalyvavęs kongrese, per Vatikano radiją pareiškė, kad kongreso vieta – Brazilija ypatingai tiko pokalbiams apie solidarumą, o Amerikos evangelizacijos 500 metų sukaktis sudarė nemažiau svarbų renginio diskusijų pamušalą. Šis XVI UCIP kongresas "Spauda ir solidarumas" dar kartą leido patirti, jog giliausių žmonių problemų neįmanoma išsakyti pranešimais – jas reikia išgyventi. Solidarumo apraiškos spaudoje svarstytos ir diskutuotos, pradedant nuo šeimos, tautos ir baigiant tarpkontinentiniu – šiaurės ir pietų šalių solidarumu. Išpūdingiausi bene buvo Vidurio ir Pietų Amerikos šalių katalikų žurnalistų liudijimai, jų kova prieš diktatūrinius režimus, spaudos varžymą ir vyriausybės korupciją. Akivaizdi ir pačios Brazilijos prezidento istorija.

Renginio organizatoriai pasistengė supažindinti su konkrečiomis socialinės pagalbos iniciatyvomis – Rio de Žaneiro gatvės vaikų auklėjimo, narkomanų ir alkoholikų paauklėjimo reabilitacijos centrų veikla, tam darbui pasiaukojusiais žmonėmis. Nenatūralu būtų neužsiminti apie išsilaisvinimo teologiją, būtent jos tėvynėje Brazi-

lijoje. Buvo suorganizuoti susitikimai su vyskupais Ivo Lorscheiter, Pedro Casaldaliga, Luciano Metzinger. Konkreti asmenybių patirtis dar kartą priminė, kaip atsargiai reikia vertinti reiškinius ir kliauti jiems etiketėmis. Išsilaisvinimo teologija, dabar jau išsilaisvinusi iš marksistinės terminologijos ir nuostatos, praturtino mąstymo patirtį ne tik P. Amerikoje, kur turto ir skurdžio kontrastai ypač iškalbingi.

Tiesa, buvo galima išgirsti įvairių atsiliepimų ir reakcijų. Kai kurie Rytų bloko žurnalistai, netgi po gana santūrių vyskupo Lorscheiter'io teiginių, replikavo, kad pakankamai prisiklausę marksizmo pasiskaitę per praėjusius dešimtmečius. O dauguma jaunų P. Amerikos žurnalistų pljojimas sutikdavo kiekvieną stipresnį socialinių problemų užkabiniimą. Susigūžęs stovėjo gal tik kolega iš Kubos, pirmąkart gyvenime galėjęs ištrūkti iš fideiško socializmo "rojaus". Vietnamietis pastebėjo, kad pokomunistinėms visuomenėms labiau reikėtų "demokratizacijos", o ne išsilaisvinimo teologijos.

Aparecidos Dievo Motinos šventovėje teko įsitikinti, kaip nuosirdžiai ir su meile paprastai vargo žmonės, kurių, beje, kas sekmadienį suvažiuoja tiek, kad užpildo didžiulę baziliką, – priima San Paulo kardinolą Paul Evaristo Arns, plačioje visuomenėje vadinamą "vargų vyskupu".

Kaip buvo pabrėžta ir šiame UCIP kongrese, katalikų spaudos unija siekia jungti ne tik religines, bet ir pasaulietines spaudos žurnalistus, redaktorius bei leidėjus. Geriausiai šią nuostatą savo kalboje išreiškė popiežinės socialinės komunikacijos tarybos pirmininkas arkivyskupas John Foley: "Būtų naivu ir neteisinga manyti, kad kataliko žurnalisto užduotis šiandien tik įsakmi evangelizacija. Katalikas žurnalistas, be jokios abejonės, privalo skatinti visuomenės vienybę, ginti teisingumą ir moralines vertybes. Jo reikšmės sritis turi apimti tiek tikėtinųjų bendruomenę, tiek ir visą visuomenę". Kor.

P	R	I	N	T	I	N	G
N	E	T					

66 MIMICO AVE.
ETOBICOKE, ONT. M9V 1K5.
TEL. (416) 252-6741
Savininkas Jurgis Kullešius

NAUJA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ
Renkame tekstus lietuviškai ir angliskai.
Spausdiname: raštinės reikmenis (laiskus, vokus, vizitines korteleles); bakalvinio (carbonless) popieriaus blankus; lankstinukus ir reklaminius lapelius (flyers); knygas, kalendorius; vestuvinius ir kitus kvietimus; koncertams biilietus ir programas.
Susitarus užsakymus paime ir pristatome. Prieinamos kainos. Lietuviams nuolaida.

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Baranauskaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
tel.: verslo 769-3300 namų 769-1835
Patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas.
2254 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo atečiai

IŠ ATSIMINIMŲ

Žydus gelbėjau, nuo jų ir kentėjau

JULIUS KADIŠIUS

1939 metų vasara buvo labai šilta. Žmonės dirbo laukuose, niekas negalvojo apie koki nors netikėtumą. O jis buvo jau čia pat — žiaurus ir tragiškas ne tik lenkų tautai, bet ir visam pasauliui. Prasidėjo II-sis pasaulinis karas, nusinešęs milijonus gyvybių. Liepos mėn. žmonės, lyg kažką nujausdami, pradėjo sudarinėti maisto atsargas. Slėpė grūdus, geresnius daiktus ir kažką laukė.

Kadangi mes gyvenome arti sienos, matėme kaip pasienio zonoje pasienio sargybiniai (kopai) išsaulė visus šunis. Be leidimo saulei nusileidus negalima buvo išeiti į laukus, net gyvulių, atitrūkusių nuo virvės, prižiūrėti. Sugavę mušdavo ir į durpyną liepdavo lįsti. Taip atsitiko mano tėveliui, kurį buvo pagavę. Lietuviai laukė, kad tik kas nors greičiau įvyktų, nes toliau taip gyventi buvo sunku.

Prasidėjo karas

Lenkai paskelbė mobilizaciją, ėmė į kariuomenę vyrus, o senesnius su vežimais varė į pastotes vežti įvairių daiktų, nes mašinų mažai turėjo. Aš turėjau ryšių su Lietuva. Iš ten pranešdavo, kad artėja karas su vokiečiais, ragino lietuvius bėgti į Lietuvą. Ne vienas taip ir padarė. Karui prasidėjus, daug lenkų karių bėgo pas „chamus“ lietuvius, kuriuos taip vadindavo lenkų ponija. Teko prašyti pagalbos, nes bijojome mirti. Daug karių pasidavė lietuviams, ir buvo Kalvarijoje internuoti. Bet buvo ir tokių, kurie prie Lietuvos sienos neatidavė ginklo ir čia pat nusišovė.

Po kelių dienų pasirodė sovietų kariuomenė. Ją pamatėme kretė šaltis, nes ji baisiai atrodė. Tada teko būti Punsko miestelyje ir matyti kaip žydai maloniai tą kariuomenę sutiko. Tuoj pat buvo organizuojama valdžia, dauguma iš žydų tautybės žmonių. Miestelio pirklys Zelkinas mano tėveliui pasakė, kad greit ateisias pas jį raktų nuo šventovės, nes jis būsiąs „klebonas“. Mūsų žmonės vaikščiojo kaip numirę, nes labai buvo įbauginti. Jie jau žinojo kas darėsi pačioje Sovietų Sąjungoje — uždarinėdavo šventoves ir kunigus areštuodavo. Dievas davė, kad visa tai neišgelėtų, bet pasirodė vokiečiai, ir raudonieji išbėgo. Mat buvo sutarta, kad Suvalkų kraštas bus vokiečių valdoma provincija.

Gelbėjom žydus

Čia ir prasidėjo tragedija žydams. Visus surašė ir ruošė naikinti Gilučių miške. Bet klebonas įtikino vokiečius to nedaryti. Tada ruošėsi iš Punsko juos išvežti kur kitur. Mano tėvai gerai sugyveno su žydais. Jie ir kreipėsi pas mus pagalbos, norėjo bėgti į Lietuvą, kur organizavosi komitetas gelbėti juos nuo sunaikinimo. Aš jau anksčiau palaikydavau ryšius su Lietuva, ypač su Užsienio lietuviams remti komitetu, kurio pirmininku buvo R. Skipitis, sekretoriumi Vladas Nacevičius.

Buvo užmegzti ryšiai su Saugumo departamento direktoriumi A. Povilaičiu ir aptarti gelbėjimo klausimai. Kalvarijoje veikė komitetas, vadovaujamas dr. Blümenzono. Savo namuose jis priglaudė pabėgėlius iš Lenkijos. Mano pareigos buvo susitarti su pasienio policija, šauliais, kad netrukdytų saugiai pereiti sieną. Geras pažįstamas p. Mikelionis buvo pasienio policijos viršininkas, labai geras žmogus. Be jo dar daug pagelbėjo Laurinaitis, Blinstrupas, pasienio policijos virš. Sadauskas ir kt.

Man sutvarkius visus formalumus Kalvarijoje, Kaune ėmiausi labai pavojingą darbą. Mat vokiečiai jau buvo perspėję, kad kas ims ką nors iš žydų, prisidės prie neleistinų veiksmų, bus sušaudytas. Buvo ligonių ir vaikų, kuriuos reikėjo pervežti. Reikėjo viską slėpti, kad kaimynai nežinotų. Zelkinas verkdamas apgailestavo, kad buvo pasiūkęs iš raktų. Lenkijos ir Lietuvos lietuviai nežūrėjo, kad jiems gresia mirtis. Be jokios materialinės sau naudos gelbėjo nekaltus žmones. Mano tėtis su svainiu Vincu Pauliukonu turėjo ilgus šieno vežimus. Susodindavo juose bėglius ir tokiu būdu daugeliui Punsko, Suvalkų, Augustavo ir aplinkinių vietovių žydų padėdavo saugiai persikelti į Lietuvą. Prisimenu — Adelę Pauliukonytę su mano seserimi Irena raitos ant arklų įdavo pirmą patikrinti kas dedasi kelyje, o iš paskos važiuodavo mano tėtis ir Pauliukonis su žmonėmis. P. Adelė ir dabar dar gyvena Punske, o jos sūnus — Valdas Samonis — Toronte.

Vieni gerė, kiti duris laužė

Vokiečiams pajutus, kad dingsta žydai, likusius uždarė į sinagogą. Norėjo ją uždegti ir taip juos sunaikinti be jokio vargo. Apie tai pranešė ten netoli gyvenęs Stasys Lapinskas. Buvo nutarta šeštadienį surengti Punsko kaime pas Čepulį pokylį. Mat Čepulaitis buvo gražios mergaitės, kurios tikrai galėjo patikti ir vokiečiams. Kai vokiečiai linksminosi, gerė, pamiršo ir uždarytus žydus. Tada mes išlaužėme duris, visus susodindom į vežimus ir per Trumplių kaimą, lydint Adelei ir Irenai išvežėme. Buvo apie 50 asmenų. Lietuvos pusėje jie persėdė į kitus vežimus. Trumplių k. gyventojas Kupčinskas, mano senelis, Zdanys ir Jakimavičius nuo Kalvarijos priklausė žydų gelbėjimo komitetui. Prie gelbėjimo buvo prisidėję daug lietuvių Suvalkuose. Felčerinis Nemunis daugelį žydų iš Augustavo pas mus buvo atvežęs su lenku Jezvinskiu iš Lipnioko k.

Per Rygą į laisvę

Daugeliui žydų mes, lietuviai, padėjome. Aš pats turėjau bėgti į Lietuvą, nes vokiečiai norėjo mane suimti. Pas mus gyveno porą savaičių austras Maksas, kuris nemėgo nacių, ir jis patarė man bėgti į Lietuvą. Žydams padėjau padaryti pasus, nes mano dėdė buvo viršaitis. Bet tai nieko

nebereiškė vėliau, kai buvau 1944 m. žydų tardomas, mušamas, kankinamas.

Kiek esu pervedęs į Lietuvą žmonių, gerai neprisimenu, rodos apie 300. Daugelis vėliau per Rygą pasitraukė į Vakarus.

Prisimenu šeimas: Zelkinų 5, Abramčikų 6, Dovidovičių 6, Maškučių 7, Guombergų 7, Merkelių 5, Bauzių, Vigdorių 6, Varšavskių 7, Šauklelių 6, Bargmanų 6, Brenšteinų 3, ir t.t. Kalvarijoje jais rūpinosi klebonas, buvęs žemės ūkio ministeris prel. M. Krupavičius ir vikaras kun. Pijus Maksimavičius, kilęs nuo Punsko. Lietuviai stojo gelbėti visus — žydus, rusus, lenkus. Prisimenu — Vincas Pauliukonis, Valdo Samonio dabar gyvenančio Kanadoje, senelis, atvedė Varšuvos banko direktorių. Jis buvo nuvestas pas mano dėdę Joną Radzevičių, kuris buvo viršaitis netoli Marijampolės. Jis tuoj išdavė Lietuvos piliečio pasą, Skupinski ar Sarbinski pavarde. Tada iš Kauno bėglys išvyko į Rygą, o iš ten į Angliją. Apie jų gelbėjimą prašiau žydus mano pavardeš niekur neminėti, nes tai būtų galėję pakenkti mano tėvams, likusiems vokiečių pusėje.

Karo pabaiga

1944 m. lapkričio mėn. buvau suimtas. Iš Vilniaus nuvežė į Marijampolę. Davė pavalgę, alaus butelį ir pasakė, kad čia reikia išsiaiškinti ką kuriuos dalykus. Pirmas klausimas — nuo kada aš vokiečių šnipas. Atsaciau, kad aš negalėjau būti šnipu, nes aš pats sėdėjau pas vokiečius. Pasakė, kad yra žinoma, turi mano parašą, kad sutikau būti šnipu. Pastatė ant stalo Aušros Vartų Marijos paveikslą ir paklausė, ar tikiu Dievą. Atsaciau, kad tikiu. Tai ir buvo mano kankinimo pradžia. Liepė man prašyti, kad paveikslas mane išgelbėtų. Dar kartą paklausė, ar prisipažinsiu, kad esu šnipas ir kas dar su manimi čia, Vilniuje. Jei išduosiąs, mane paleis, nes nesu didelis nusikaltėlis. Neprisipažinau, ir tada jie pradėjo mušti.

Dievas mano, kaip mušė, be jokios vilties buvau, galvoju — užmuš. Buvau kraujuose, be sąmonės. Man jau visticiek buvo kas bus. Maniau, kad neišlaikysiu. Kankintojų vardai buvo Jurgis ir Saša. Dantys išmušė, nosis kruvina, sulaužyti šonkauliai. Baisu — įmetė į bulvių duobę. Šalta buvo lapkričio 14-15. Ten radau keturis žmones: ūkininkus — Daglį ir Gurevičių, tarnautoją Eidukaitį, prekybininką Daknį. Visi jie buvo ne tokie kruvini. O aš negalėjau nė ant vieno šono gulėti. Po poros dienų išvežė į Vištytį, kur buvo frontas. Ten žydus tardytojas, lietuviškai kalbantis, mušė, bet ne taip, nes jau buvau mėlynas ir geltonas, nepanašus į žmogų. Vedant iš rūsių, ėjo kariškis. Pamatęs mane paklausė kas aš toks, ar ne „fricas“. Pasakiau — ne, aiškinau, kad iš Lenkijos, paklausė, ar lenkas, pasakiau „taip“. Štabo prokuroras buvo lenkas Povlovski. Paėmė jis mane tardyti, paklausinėjo, tuoj pašaukė žmones, ku-

riems priklausiau. Įsakė nemušti, liepė pavalgę, leisti apsiprausti. Nuo tos dienos nemušė. Nuvežė į Tolminkiemį, kur buvo daugiau žmonių: lenkų, vokiečių. Buvo kitas gyvenimas — taip ir vežiojo ten, kur buvo frontas. Teisė, kankino. Dievas mano — vėl žydas Macnevas. Gavau 25 metus už tai, kad padėjau „šnipams“ pereiti iš Lenkijos į Lietuvą. Nustatė, kad mano gelbėti žydai buvo šnipai. Štai kokia komunistų moralė.

Žiaurus atlyginimas

Vakaruose kalbama, kad lietuviai žydus šaudė ir padėti nenorėjo. Taigi jie visi negeri žmonės. O aš parašysiu kaip su manimi buvo elgiamasi tardymų metu. 1944 m. Lietuvą antrą kartą okupavus sovietams, 1951-52 m. tardytojai buvo žydai. Jie kankino, mušė iki sąmonės netekimo, nedavė miegoti 3 savaites. 1951 m. skyriaus viršininkas Kaplanas, tardytojas Ivanuškinas, Rozentalis, Notoči nekreipė dėmesio, kad gelbėjau žydus. Galiu pasakyti, kad tuo metu, jei būčiau išėjęs iš kalėjimo, būčiau nežinau ką jiems daręs. Man teko sėdėti su žmonėmis, kurie buvo tardomi daugiausia žydų tardytojų ir prokurorų.

Nuteisę mane ir išvežė į Vorkutą. Po tokių kančių gyvenimas ten buvo be tarymų — kur nori galėjai vaikščioti po zoną.

Ten ilgai neteko sėdėti, nes po karo mano byla buvo peržiūreta, ir aš, kaip buvęs Lenkijos pilietis paleistas. 1951 m. sausio 16 vėl buvau suimtas. Vėl žydas — čia skyriaus viršininkas Kaplanas, tardytojai Ivanuškin, Notoči, Bogatov, Rozentalis. Jie dabar manęs nemušė, bet miegoti neleido tris savaites. Gutmano, žydo kalėjimo daktaro dėka, buvo uždrausta kankinti, nes jis mane pažinojo laisvėje ir žinojo, kad žydus gelbėjau. Dar vienas žydas, Lenino rajono milicijos viršininkas, Jazerskis man liepė kur nors bėgti. Išpėjo, kad saugumas nori mane suimti. Tie buvo geri žmonės. Po pusantros metų tardymo gavau 25 metus ir vėl į Vorkutą. 1956 m. grįžau, nes Chruščiovas buvo išakęs politinius kalinius paleisti. Sugrįžęs užėjau pas „Komunisto“ redaktorių G. Zimaną paprašyti pagalbos. Rodžiau dokumentus, kad dėl žydų esu sėdėjęs vokiečių lageryje. Jis man atsakė, kad tokių žmonių nereikėjo gelbėti, nes jie ne tarybiniai žydai, o fašistinės Lenkijos. Man uždraudė kalbėti, kad gelbėjau žydus, nes dėl to jokių nuolaidų nėra. Norint ką gauti reikia kreiptis į nuo fašistų ir lietuviškų nacionalistų nukentėjusius tarybinius piliečius, tada gal padės. Aš pasakiau, kad Kalvarijoje dr. Blümenzonas buvo gelbėjimo k-to pirmininkas. Jis atsakė, kad visi negeri, ir Blümenzonas — žydiškas fašistas.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Paruduant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:

Angele Salvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

AIR CARGO

TIK 4⁹⁵ už kg

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimum yra 2kg, arba \$10.00
Neskaitome už pristatymą.

MONTREALYJE 2600 RUE LEGER LASALLE, QUE.

Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r. - 4 v.p.p.

931-9389
Vytautas Gruodis, Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS

Toronto jaunimo ansamblio „Gintaras“ studentų grupė atliko dalį programos Los Angeles Lietuvių dienos 1992 m. spalio 3-4 d.d. Nuotraukoje — viršuj: filmo aktorė Rūta Lee-Kilmonytė, gintariečiai — T. Pabrėža, J. Gaizutytė, D. ir Z. Gurklytės; apačioje: Los Angeles lietuvių jaunimas nori iš arčiau pamatyti sporto žymūnus. Prie mikrofono krepšinio žvaigždė Šarūnas Marčiulionis, baltais marškinėliais krepšinininkas veteranas Pranas Lubinas, šalia jo Rūta Lee-Kilmonytė ir tautinių šokių žinovas Vytautas F. Bielajus

Nuotr. J. Karasiejus

Lietuvių dienos net keli sambūriai

Lietuvių dienos Los Angeles mieste dalyvavo Toronto „Gintaras“, vietinis „Spindulys“ ir kitos grupės iš įvairių vietovių • Buvo daug jaunimo ir senimo • Įvairi dvidienė programa

INGA PIVORIŪTĖ

Pasibaigus tautinių šokių šventei, nuaidėjus paskutiniams smarkiems polkos žingsnio tryptelėjimams 1992 m. liepos mėnesį Čikagoje, prie Ritos Karasiejienės priejo Danguolės Varnienės ir pakvietė „Gintaro“ ansamblį atvažiuoti į Lietuvių dienas Los Angeles mieste. Grupės vadovė tuomet dar tvirtai nežinojo, ar tikrai gintariečiai sutiks vykti į Kaliforniją. Tačiau... rugsėjo mėnesį nusprendė, kad ansamblis vyks ir pradėjo intensyviai ruošti.

Ir štai, spalio 1 vakarą po Los Angeles miestą ir jo apylinkes išsiskirstė paskutinieji, vėliausiai iš Toronto lėktuvu atskridę gintariečiai bei jų vadovai. Jie buvo nuosirdžiai sutikti „Spindulio“ šokėjų bei jų vadovės Danguolės Razutytės-Varnienės.

Atrodo, kad visi „Gintaro“ grupės nariai, kurių su vadovais buvo 36, nepajuto skirtumo tarp savo ir draugų namų: šiltas, nuosirdus dėmesys, draugiškumas ir rūpestingumas lydėjo Toronto gintariečius visos keturių dienų kelionės metu.

Penktadienis, po prailgusio ketvirtadienio, kuris Toronto grupei buvo pavirtęs į trisdešimtys valandų parą, išašau saulėtą, vasarišką karštą. Tą dieną nutarta važiuoti apžiūrėti „Universal Studios“ (Hollywood). Jaunimas, rinkdamasis prie įėjimo vartų, dailinosi kelionės įspūdių tarpusavyje, su savo palydovais spin-

gavę gražų įvertinimą ir pagyrimą už savo programą ypač iš filmų aktorės Ritos Lee-Kilmonytės, kuri po pirmo pasirodymo atėjo pas gintariečius ir padėkojo už tokio lygio koncertą.

Daugelio širdys galbūt smarkiau pradėjo plakti, kai aikštėje išvydo didelį būrį jaunimo: „Spindulys“ ir „Gintaras“ šoko kartu, šokio judesį įrodėdami savo draugystę.

Sužavėjo visus ir pati Lietuvų dienų įvairovė: tautodailės, meno, keramikos, papuošalų, suvenyrų, marškinėlių, pašto ženklų bei monetų, knygų, plokštelių kioskeliai, įvairios parodos, vaizdajuosčių demonstracija, maistas. Pasirodymai ir prekyba Šv. Kazimiero parapijos kieme bei patalpose tiesiog virte virė: kartais net reikėdavo lengvu spustelėjimu prasibrauti pro stovinė-

jančius žmones. Manyčiau, visiems didelį įspūdį paliko pati organizacija todėl, kad viskas vyko po atviru dangum — lauke.

Jaunimui visuomet ir visur užtenka energijos. Šeštadienio vakarą gintariečiai smagiai linksminosi iki vėlaus vidurnakčio Los Angeles Lietuvių jaunimo sąjungos surengtuose šokiuose.

Ne vienas Šv. Kazimiero parapijoje sekmadienio rytą pastebėjo pulkelių tautiniais drabužiais apsirėngusių merginų, einančių šventovės link. Tai „Gintaro“ dainininkės, lydimos savo vadovės muzikės Dailios Viskontienės bei merginų pagalbininko ir patarėjo muziko Viktoro Ralio. Jos giedoję sekmadienio Mišiose. Merginų giesmės praturtino parapijiečių pamaldas.

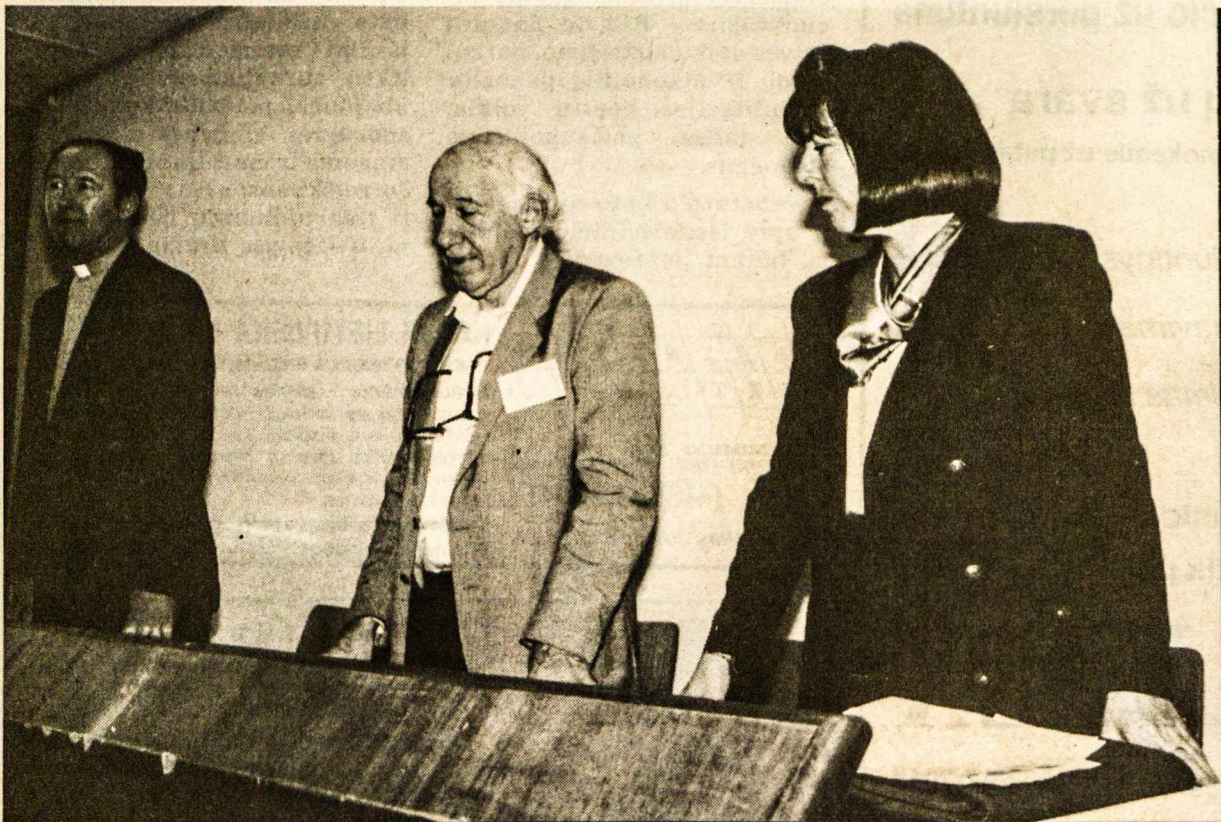
Po Mišių — „Gintaro“ ansamblio pasirodymas parapijos kieme, kur jau buvo sugužėjęs didelis pulkelis žiūrovų. Simboliu gražios draugystės tapo ir „Gintaro“ kapelos akompanavimas Los Angeles „Spinduliui“ bei San Francisco grupei „Vakary vakai“ (vadovė — Danutė Janutienė).

Be minėtų kolektyvų ir ansamblių, Lietuvių dienos Los Angeles mieste pasirodė ir Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai, Veronika Povilionienė, lydimi Bostono etnografinio ansamblio „Sodauto“, Dariaus Polikaitio vadovaujamas ansamblis, roko grupė „Ego“ iš Vokietijos (vadovas — Virginijus Joys), Sigutė Mikutaitė ir Nijolė Sparvytė, grupė „Trys sesutės Grikičiūtės“.

Sekmadienį, 3 v.p.p., gintariečiai pasirodė paskutinį kartą Lietuvių dienų programoje.

Kelionė, kaip ir patys pasirodymai, prabėgo labai greitai. Tačiau visiems torontiešiams buvo smagu ir linksma, nežūrint į nuolatinių karštos saulės varginimą.

Gintariečiai dėkoja savo vadovams Ritai ir Juozui Karasiejams, muzikui Daliai Viskontienei už puikiai suorganizuotą kelionę. O viso „Gintaro“ ansamblio vardu tariame nuosirdų ir draugišką AČIU Los Angeles lietuvių jaunimo ansambliui „Spinduliui“, jų vadovei Danguolei Razutytei-Varnienei, muzikui Viktorui Raliui. Jūsų, spinduliečiai, karštas kalifornietiškas dėmesys ir svetingumas ilgai atspindės „Gintaro“ gretose.

ŽYDŲ GELBĖTOJŲ GRUPĖ iš Lietuvos lankėsi Jeruzalėje, „Jad-Vašem“ institute, kur jos dalyviams buvo išteikti Teisulių pažymėjimai. Nuotraukoje iš kairės: grupės palydovas kun. RICHARDAS MIKUTAVIČIUS iš Kauno, susitikimo pirmininkas prof. DOVAS LEVINAS, „Jad-Vašem“ instituto teisulių skyriaus vicedirektorė MINA JANKU (data nepažymėta)

Nuotr. Isaac Harari

Pasaulėžiūros ir estetikos sandūros

Monografija apie dr. Joną Grinių – „Žydrojo romantizmo besilgint“

Č. SENKEVIČIUS

Vincas Natkevičius parašė knygą apie dr. Joną Grinių, plačiai žinomą literatūros istoriką, kritiką, visuomenininką, pedagogą, mirusį Vokietijos Miunchene 1980 m. lapkričio 10 d. Tarp dail. Žibunto Mikšio viršelyje išdėstytų šventovinių skliautų ir velionies nuotraukos skaitome: „Jonas Grinius, žydrojo romantizmo besilgint“. Iš karto jau šiek tiek suvokiama monografijos linkmė ir jos centras. Antrajame puslapyje – nuotrauka: velionis savo darbo kambaryje. Toliau autoriaus dedikacija – „Mano gyvenimo draugei Irenai“. Įvardiname žodyje autorius paaiškina, kad „šis darbas galėtų būti pavadintas monografija“. Jis, girdi, skiriasi nuo lietuviškųjų monografių, kur „autorius esti iškeliamas į pades“. Šis darbas kitoks, „nes autorius daugeliu atveju yra kitokios nuomonės nei Grinius“.

Šiuo sakymu skaitytojas lyg paruošiamas atidesnei skaitybai. Ir iš tikrųjų knyga skaitant ne sykį tenka sustoti, pamąstyti, dar kartą tą pačią vietą perskaityti, originalesnė, retesnė mintį užsirašyti, su ja kiek pagyventi – arba nesutikti nei su Griniumi, nei su autoriumi. Svarbiausia šitoje knygoje yra tai, kad autorius ne viską pats pasakoja ar tik vienaip ar kitaip iliustruodamas pacituoją aprašomąjį asmenį, bet leidžia jam pačiam rūpestingai veikti, lyginant gero režisieriaus paruoštam aktoriui. Visa tai įprastinės formos monografiją paverčia skirtingo sukirpimo studijine įžvalga, kurioje aprašomasis asmuo bei jo kūrybiniai, literatūriniai darbai prieš skaitytoją išnyra pilni gyvybės, realūs, nesugalvoti, nepaapuošti.

Gyvenimas

Iš 280 knygos puslapių tik 21 paskirtas J. Griniaus gyvenimo apybraižai. Tai savaime suprantama – autorius nenorėjo kartoti dalykų, kurie daugiadali žinomi ar galimi kitu būdu tuoj pat sužinoti. Jonas Grinius nebuvo nematomas žmogus. Vienų iš arčiau pažintas, kitų skaitytas, vertintas; vieniems principingo pavyzdys, kitiems „užkietėjęs pasaulėžiūrininkas“.

Gal ne visiems žinoma, kad buvo kalvio sūnus, joniškietis, vyriausias šešių vaikų šeimoje; kad dėl silpno rusų kalbos mokėjimo neišlaikęs stojamųjų egzaminų į Šiaulių gimnaziją; kad tėvui mirus karo metu Rusijoje teko patirti pabėglio gyvenimą, matyti 1917 m. komunistų revoliucijos žiaurumus; kad Vitebske didžiavosi, kai kar. A. Juozapavičiaus lietuvių batalionas nuo bolševikų apgynė pravoslavų katedrą ir atstatė miestą tvarką.

Grįžus į Lietuvą, išsitęsė naujas gyvenimo kelias: gimnazija, teologijos – filosofijos

studijos. Tapo Lietuvių katalikų mokslo akademijos stipendininku Prancūzijoje. Po to – docentas Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Vokietijoje – tarp bombų ir nežinios, tas pats, kas tūkstančiams atsidūrus pokarinėje Vokietijoje. Rūpestis dėl darbo (dėl tuberkuliozės emigruoti negalėjo). Laisvosios Europos universitete, Vasario 16 gimnazijos direktorius ir mokytojas. Viešąją Amerikoje, išeivių gyvenimo ir darbų vertinimas. 1972 m. jau pensininkas, bet „nuostabiai kūrybingas ir veiklus“. Rašė kone iki pat mirties. Ir dingteli mintis: kokia gi tokių žmonių mirtis, tiek daug savęs paliekant žemėje?

Asmuo

Biografinius kontūrus kelias atskirais puslapiais paspalvina velionies asmens apibūdinimas. „Pačia esmingiausia Griniaus asmens savybė reikia laikyti jo religingumą“, – rašo autorius. Grinius – religinis žmogus, kuriam neužtenka gyventi pagal Dievą ir K. Bendrijos įsakymus. Jis įsipareigojęs atlikti *religinę misiją* – žmones vesti prie Dievo, juos dorinti. Visos kultūros sritys, taigi ir literatūra, turinčios šią misiją vykdyti. Gėris esąs Dievo simbolis, rašytojai turi pasisakyti už gėrį. Šitoje vietoje ir prasideda sankirtis su liberaline kritika.

Grinius niekada neatsiverdavęs. Apie daug dalykų kalbėdavęs, tik ne „apie save patį ar jo šeimą“. Buvęs ir socialinis žmogus, nuo pat jaunystės ateitininkas, renkamas į organizacijų vadovybes, buvęs VLIKo nariu. Jo visuomeninio darbo skalė buvo labai plati – nuo politinės veiklos iki pedagoginės. „Neatsisakė niekam, kas jį kvietė“ – tokio buvo būdo. Neiškalbus ir nepatrauklus. Maceinos nuomone, visada turėjęs priešų. Prileidžiama, kad tai glūdėjo jo idealizme. Aplinkoj visada matęs daug ydų ir nedorybių. Mėginamas tai gerinti „kategorinio imperatyvo“ būdu, susilaukdamas pasipriešinimo. Manoma, kad tai kategoriškumą, nenualaidumą bus paveldėjęs iš savo motinos, kuri buvo linkusi kitus tvarkyti, įsakinėti.

„Su idealizmu Griniaus asmenyje glaudžiai siejosi *socialinio teisingumo* pajautimas“, ir pasakojama, kaip velionis dėl užgausimo pensijos dokumentus tvarkant vėliau gautą susikaupusią pinigų sumą išdalino savo kaimynams lietuviams, bene po 50 markių, nors pastarieji ekonomiškai būvę geriau susitvarkę negu jis pats.

Grinius taipgi ir asketas. Tai jo laikysenai galbūt turėjo įtakos jo proletarinė kilmė, dar daugiau – krikščioniška pasaulėžiūra. Dar vienas ryškus bruožas – *rimtum*. Niekas jo nematė tikrai juokiantis. Prislopinta šypsena ir tai retoka. O šalia viso to – *sarkazmas*. Rūsti rimtis viešpatavusi

jo sieloje. Visa tai pasirodavo ir ginčiuose su oponentais, kuriuos dažnai ironizavo. Tai ne vieną yra įskaudinę ir priešiškaitei nuteikę.

Grinius kaip literatūros ir estetikos dėsnytojas šios knygos autoriui, buvusiam jo studentui, „palikęs gerą išpūdį“. Tačiau paskaitos, nors ir gerai paruoštos, nebūdavusios įdomios, galbūt trūko „gabumo dalyką perduoti giliai“. Griniaus šakotumą – literatūros kritikas, mokslininkas, rašytojas, visuomenininkas – bus lėmę ne įgimti polinkiai, bet „priešimti etiniai įsipareigojimai“. St. Šalkauskio poveikis Griniui labai ryškus. „Pilnutinio žmogaus idealas, kuris kartu esąs ir K. Bendrijos idealas, Šalkauskio manymu, ateitininkus turįs pareigote įpareigoti būti visuomenininkais“. Tuo būdu tasai Griniaus šakotumas aiškinamas tikėjimu ateitininkų idealais.

Su Griniaus asmens savybėmis, žinoma, labai gerai susipažinti teko jo gyvenimo bendrakeivei, buvusiai jo paskaitų klausytojai, 14 metų už jį jaunesnei Alinai Miliūšytei-Grinienei, kurios gyvenimas ir veikla suglaustai paliečiama atskiru straipsneliu, rodančiu Grinių panašumus (idėja, darbas, žmonės) ir skirtingumus, kai „ji savaime papildė Grinių idealaus socialumo“ savybėmis, kurių jam stigo“.

Pabaigtas portretas

Atrodo, kad monografijos autorius Jono Griniaus kūrybos ir ypač jos vertinimo atskleidimu, užimančiu didžiąją dalį knygos puslapių, norėjo pabaigti ir skaitytojams pateikti pilną aprašomąjo asmens portretą. Atskirais skyriais padalinta šitos rūšies apžvalga. V. Natkevičius tą portretą tai priartina, tai vėl nutolina, pareiškdamas savo ir kai kuriais atvejais Maceinos nuomones, kur, rodos, būtina pasitarant pasisakyti. Šitai skaitytoją kviečia pasidomėti į objektą nukreiptomis trimis perspektyvomis. Tai sukuria gilesnę įžvalgą, nors per mažai Griniaus raštus pažįstantiems nėra lengva telktis. Tuo būdu monografija atsiskleidžia savaip žaliuojančiais laukais, kuriuose, anot Brazdžionio, „nereikia artojų – reikia poetų“. Kiekvienas tų apžvalgų skyrius pirmiausia paaiškinamas kūrinių pavadinimais ir išleidimo datomis – žodžiu, trumpa chronologija.

Dramos ir estetika

Skyrius „B“ – (dramos veikalai) apima tendencinę dramą „Sąžinė“, Griniaus pirmąjį teatrui skirtą veikalą, kai kur vaidintą, teatrų repertuaruose neprigijusį, taipgi vieną geriausių jo dramų „Stella Maris“, išeivijai žinomesnės dramų „Žiurkio kamera“ ir „Gulbės giesmė“. Trumpai peržvelgiamas dramų turinys, iškeliami nukrypimai nuo reikalavimų dramaturgam, pareiškiamos kritinės pastabos.

Skyrius „C“ – estetika. Autorius primena, kad „Grinius yra *iki šiol vienintelis* lietuvis mokslininkas, kuris estetikos pažiūrą išdėstė ištisu veikalu“. Tasai veikalas „Grožis ir menas“ pasirodė dviem leidimais 1938 m. ir 1982 m. Jo aptarimui autorius paskyrė 47 psl. Tai dalykas išsamiausiai iš visų pusų gildintas, kaip kalnų upelis negalintis nurimti, nes galima nuomėnė, kad nesutariama dėl jo ištakų. Pasaulėžiūra ir estetika savaip susikryžiuojantys, dažnai priešiškosios pasikeliančios pažinimai, galimas dalykas, dar nėra galutinai apžinti kūrybinės paskirties prasme, ir kūrėjui vis iškelia pirmumo klausimą.

Kai kurie mano, kad tokio klausimo iš viso neturėtų būti, nes tų dviejų pažinimų sąlytis ugnies ir vandens pavidalais verčiamas reikštis. Taip galima vaizduotis šią problemą. Daug kas nesutinka, kad pasaulėžiūra įtakoja ar turi įtakoti kūrybą; kitiems „nuoga“ estetika neturi gilesnės prasmės, nes atmeta tikrąsias kūrybinių galių versmes, be kurių nebūtų kūrėjų.

(Bus daugiau)

● Esame didinga tauta savąją laisvės meile ir idealistiniu tiesumu – šviesiu žmoniškumu.
DR. J. GINIUS

Dr. JONAS GRINIUS – rašytojas, kritikas, profesorius, visuomenės veikėjas

ADOLFAS ŽALĖNAS

Aš sugrįžtu

Virš mano tėviškės jau laisvės saulė teka,
Ir sklaidos pamažu laikios nakties tamsa.
Aš nežinau, už ką tėvynei mano teko
Tokia dalia – eiti su baime, smurtu, netiesa.

Aš sugrįžtu iš pokario laikios gėdynės,
Iš tų šiurpių naktų ir kruvinų aušrų,
Kada sau šovini palikęs paskutinį
Žuvau už Lietuvą su Dievo lūpose vardu.

Aš sugrįžtu iš miestų ir miestelių aikščių,
Išniekintas, net miręs jiems bausis.
Po tuos laukus sugrįžtu vėl pavaiščiot
Ir pasimelst už žuvusius draugus.

Aš sugrįžtu iš pelkių, raistų ir kemsynų,
Slapta kur naktį užkastas buvau.
Iš tų griovių, dirvonų ir eglynų,
Kur savo mirtį už Tėvynę sutikau.

Aš sugrįžtu, žilos motulės apraudotas,
Kai širdį plėšė skausmas juodas, nebylus.
Matyt, tik tiek gyvenimo man buvo duota,
O mano Tautai – sielvartas gilus.

Aš sugrįžtu iš Sibiro šaltų sniegynų,
Iš Kazachstano stepių svetimų plačių,
Tiek smurto svetimojo šaly pažinęs,
Taip apskyt, Tėvyne, būtinai turii.

Aš sugrįžtu, kad pakelė smūtkleliais,
Rymočiau, kaip savs Tautos kancią,
Kad pasakyčiau einantiems į kelią:
– Aš – Lietuva! Aš amžiams liksiu čia!

„Aurida“, 1992. VIII. 17

Devintas mėnraščio numeris

Jungtinis leidinys „Naujas židinis – Aidai“, grumdamiis su klūtimis, žygiuoja išstvermingai

Atgaivintas Vilniuje „Naujas židinis“, sujungtas su iš JAV perkeltais „Aidais“, vis tvirtesniais žingsniais reiškiasi kultūriniam lietuvių tautos gyvenime. Pavėlavęs porą savaitę, pasirodė devintasis „Naujojo židinio – Aidų“ mėnraščio numeris. Leidinio pradžioje – mėsinsjoro dr. Vytauto Kazlauskio laikšas redaktorui. Laiško tema – politikos prigimtis, esmė, vertinimas krikščionybės požiūriu, itin aktuali dabartinėje Lietuvoje.

Nuolatinis „Naujojo židinio – Aidų“ skaitytojas atkreips dėmesį, kad šį sykį mėnraštyje vyrauja lietuvių autorių tekstai. Specialiai „Naujam židiniui“ buvo parašytas Jauo Vilniaus universiteto filosofijos dėsnytojo Traidienio Raudeliūno straipsnis „Modernioji epocha ir postmodernizmas“. Įtikinamai argumentuodamas, Raudeliūnas įvardina esmingus dabartinio mąstymo istorijos etapo bruožus. Išeivijoje gyvenančio kunigo marijono Vytauto Bagdanavičiaus straipsnyje „Teologinio žodžio klausimas“ svarstoma žmogiško žodžio, kilusio iš patirtinės tikrovės, veikimas aptariant Dievo apreikštus faktus.

Toliau spausdinami atsiminimai apie Lietuvos kultūrai nusipelnčius, bet šiek tiek nustumtus užmaršties šešėlin žmones. Yra skyrius iš kunigo kraštotyrininko ir rašytojo Nikodemio Švėgžlio-Milžino monografijos apie kunigą Juozapą Stakauską. Monografijos tekstas žinomas nedaugeliui, nes buvo išspausdintas mažu tiražu rašomąja mašinėle. Ji skiriama paminėti kunigo, istoriko, archyvaro, istorijos daktaro, kelių dešimčių straipsnių bei veikalo „Lietuva ir Vakarai XIII amžiuje“ autoriaus Juozapo Stakausko dvidešimtosios mirties metinėms.

„Naujojo židinio – Aidų“ leidėjai skaitytojų ir savo vardu sveikina rašytoją Nelę Mazalaitę, 1992 m. rugsėjo 2 šventusią 85-metį. Ta proga devintajame numeryje spausdinamos rašytojos novelės.

Lietuvos istorijos bei dailės specialistais turėtų domininti Laimos Šimkūnaitės straipsnis „Ne tik Jonas Kazimieras Sapiega...“. Jame autorė pateikia įdomią hipotezę apie galimus Lietuvos didikų portretinius atvaizdus Pažaislyje bei Vilniaus arkikatedroje esančiose freskose, nutapytose XVII š. antroje pusėje Lietuvoje dirbusio florentiečio tapytojo Mykolo Arkangelo Palionio.

Krikščioniškosios klasikos vertimų biblioteką „Naujojo židinio“ devintasis numeris papildė Hermo knygos „Ganytojas“ fragmentu, atskleidžiančiu Hermo mokymą apie Bažnyčią bei atgailą. Šio autoriaus, vieno iš apaštalinų Tėvų, gyvenusio II š. viduryje, veikalo „Ganytojas“ fragmentus „Naujas židinis“ jau spausdino 1991 m. septintame nr. Juos iš senosios graikų kalbos vertė Mindaugas Strokis.

Kultūros poskyryje – du straipsniai. Pirmajame rašo me apie kompozitorių Joną Dambrauską, o antrajame apie savitu talentu apdovanojimą, XX š. pirmos pusės slovenų architektą Josifą Plečnik, dirbusį Vienoje, Prahoje, Liublianoje. V.R. inf.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Trisdešimt ketvirtąjį koncertų sezoną Bostone Naujosios Anglijos baltiečių draugija, šiuo metu vadovaujama pirm. Irenos Veitienės, pradėjo spalio 4 d. Programą atliko svečiai iš Latvijos – Rygos katedros berniukų choras, jo vadovas bei dirigentas Janis Erenstreits ir vargonais akompanavęs Talivaidis Deksnis. Lapkričio 8 d. rengiamas Lietuvos pianisto Petro Geniušo koncertas. Jis šiemet yra laimėjęs tarptautinį konkursą Floridos Palm Beach vasarvietėje. Koncertinį sezoną 1993 m. kovo 28 d. užbaigs dvi estės – fleitistė Leelo Valdsaar Basham ir pianistė Maja Roos.

Įnž. Kazys Daugėla, amžiaus aštuoniasdešimtmečio sulaukęs kultūrtechnikas ir fotomenininkas, šią vasarą lankėsi Lietuvoje. Savo archyvuose jis turi apie 600 nepriklausomos Lietuvos ir beveik 20.000 išeivijos lietuvių gyvenimo negatyvų. Viešnagės metu Šiaulių fotografijos muziejus surengė svečio iš JAV nuotraukų parodą „Statybos Lietuvoje ir Amerikoje“. Parodos lankytojų laukė jos atidaryme surengtos sutiktuvės Vilniuje „Minties“ ką tik išleisto K. Daugėlos nuotraukų albumo „Išėiviai iš Lietuvos 1944-50 m.“. Ši didelio formato leidini, turinti 224 puslapius su pora šimtų nuotraukų, redagavo M. Šeškuvienė, apipavidalino dail. R. Dubonis. Aprašymus ir paaiškinimus paruošė pats K. Daugėla, o juos anglų kalbon išvertė A. Bernotas. Albumas pradedamas gimtosios Lietuvos ir jos kariuomenės vaizdais, tęsiamas įdomiomis stovyklinio gyvenimo akimirkomis pokarinėje Vokietijoje, baigiamas kelione per Atlantą ir organizacinio gyvenimo pradžią Dėdės Samo žemėje. Ypač vertingos K. Daugėlos nuotraukos, įamžinusios mūsų kultūrininkus, menininkus bei kitus veikėjus, kurių didžioji dalis dabar jau yra mirusi išeivijoje.

Čikagos lietuvių satyrinio teatro grupė „Antrasis kaimas“ po sėkmingų gastrolių 1989 m. atgimstančioje Lietuvoje darbą buvo sustabdžiusi trejetą metų. Mat iš jos pasitraukė nuo 1968 m. tekstų ir režisūros reikalus tvarkęs vadovas Algirdas Titus Antanaitis, save vadinęs prievaizda, iš Čikagos išsikėlęs Lemontan. „Antrasis kaimas“ neteko ir kelių veteranų aktorių, taip pat išvykusių iš Čikagos. Šiemet šios grupės veiklą atgaivino du veteranai – joj pasilikęs Eugenijus Butėnas ir jon sugrįžęs Romas Stakauskas. Pirmojo laukė organizatoriaus pareigos, antrojo – inscenizatoriaus. Pagrindinė tekstų ir režisūros našta teko rečiau scenoje pasirodantiui R. Stakauskui, pagalbinė – daugiau vaidinančiam E. Butėnui. Po trejų metų atgimus „Antrą kaimą“ sudarė penki veteranai aktoriai – Eugenijus Butėnas, Vida Gilvydienė, Romas Stakauskas, Indrė Toliuštė ir Alida Vitaitė. Jiems talkon atėjo pirmuosius žingsnius scenoje žengiantys aktoriai Tauras Bublys, Aidas Palubinkas, Jonas Variakojis ir Karolis Žukauskas. Šviesų ir garso tvarkytoju liko Juozas Ulevičius, reklaminių plakatų autoriumi – dail. Vincas Lukas. Statistėmis įsijungė Jūratė Jankauskaitė ir Elena Tuskenytė.

Atgimusio „Antro kaimo“ spektakliai atnaujintoje „Playhouse“ salėje Čikagos Marquette Parke įvyko rugsėjo 12-13, 19-20 ir spalio 3-4 d.d. Jiems buvo paruošti 32 satyriniai škieai, laikantis tradicinio antrakaimiečių šūkio: „Mes neglostome, o jeigu glostome, tai tik prieš plauką!“ Škieams panaudoto teksto autoriai – Kazys Almenas, Algirdas Titus Antanaitis, Gintaras Beresnevičius, Jurgis Gimberis, Georges Kaufman, Adolfas Lietuvinkas, Romas Stakauskas, Edvardas Tuskenis, Jonas Variakojis ir Karolis Žukauskas. Atskirai reikia paminėti dramaturgo Kosto Ostrausko penkių dailių vienveiksmių 20 minučių škieą „Imperatorius ir jo imperija“, su sieta su gorbachiovinės Sovietų Sąjungos griuvimu ir Vakarų pasaulio veidmainiškumu. Ši ilgiausia škieą atliko visa aktorių grupė, taipgi įsijungusi ir i Romo Stakausko ilgoją škieą „Paskutinis seimas“. Jame pasišaipoma iš VLIKo veikėjų pastangų išsaugoti šios organizacijos tolimesnę egzistenciją. Temų įvairumą atskleidė tokie škieų pavadinimai, kaip „Poezijos vakaras“, „Jaunystės draugas“, „Asmenybės susidėvėjimas“, „Sveikatos patarėjai“, „Lytinis persekiojimas“, „Vakaras lietuvių operoje“, serija „Metafizikas“, „Tarybinė kurortė“.

Poeto Jono Aisčio (1904-1973) aštuoniasdešimt aštuntasis gimtadienis buvo paminėtas jo sodybietėje prie Rumšiškų. Jo talentą gerbėjai skaitė eilėraščius, dailios atsiminimus. Metinė premija už J. Aisčio kūrybos garsinimą išteikta filologijos dr. Vytautui Kubiliui.

Kauno tarptautinis folkloro festivalis rugsėjo pradžioj antrą kartą buvo surengtas Vytauto Didžiojo universitete. Jį pradėjo Vilniaus universiteto folklorinis ansamblis „Ratilio“. Svečių buvo susilaukta iš Anglijos, Indijos, Ispanijos, Italijos, Lenkijos, Norvegijos ir Slovėnijos. Su jais jaunimą Vytauto Didžiojo universiteto salėje supažindino žymioji lietuvių liaudies dainų atlikėja Veronika Povilionienė. Jaunimas susipažinęs sėdėjo ant grindų, pritarė jos dainoms, plojo ir trepsėjo su karštaisiais italais ir ispanais.

Lietuvos rašytojų sąjunga savo pirmąją literatūrinę 7.000 rublių premiją paskyrė Leonardui Gutauskui už romaną „Vilko dantų karoliai“. Valdyba ją nutarė skirti jau 1991 m. balandžio mėnesį, patvirtinus premijos nuostatų, vertintojų komisijon pakvietusi A. Bernotą, J. Girdžiauską, J. Mikeliną, J. Strielkūną ir A. Zalatorijų. 1991 m. premija buvo skiriama už geriausią 1990-91 m. išleistą knygą.

Tradicinį festivalį „Skamba skamba kankliai“ rugsėjo mėnesį pakeitė tarptautinis instrumentinio folkloro festivalis „Griežnyė 92“. Liaudies muzikai atstovaujančių muzikantų buvo susilaukta iš Norvegijos, Škotijos, Ukrainos, Latvijos, Lenkijos, Švedijos ir net Peru. Naujajame festivalyje, kurį remia įvairios kultūrinės įstaigos, bendrovės ir laikraščiai, yra pakankamai vietos lietuviškų kanklių muzikai. Festivalis „Griežnyė 92“ rugsėjo 3 d. buvo pradėtas folklorinio kino teatro atidarymu Šiuolaikinio meno centre Vilniuje. Jame visą savaitę buvo rodomi filmai apie liaudies muzikantus, įvairių tautų papročius ir tradicijas. „Lango“ galerijoje buvo surengta liaudies meistrų pagamintų muzikos instrumentų paroda. Ją papildė etnografo Balio Burado (1897-1972) nuotraukų paroda, skirta jo mirties dvidešimtosios metinėms. Jai buvo sutektos ne tik paties J. Burado, bet ir kitų fotografų nuotraukos, įamžinusios sodžių muzikantus. „Griežnyė 92“ dalyviai, tęsdami festivalio „Skamba skamba kankliai“ tradiciją, instrumentinės liaudies muzikos koncertus rengė Vilniaus aikštėse ir kiemuose. Daug koncertų įvyko Ryšinkų kultūros rūmų kieme. Festivalį „Griežnyė 92“ surengė Lietuvos liaudies kultūros centras, Muzikų draugija ir Vilniaus tarybos kultūros skyrius.

Vienos klasių F. J. Haydn (1732-1809) ir F. P. Schuberto (1797-1828) muzikos festivalis įvyko Vilniuje spalio 3-13 d.d. Jį pasiūlė ir suorganizavo vengrų kilmės dirigentė Šveicarijoje Olga Geczy, Zueriche 1991 m. lapkričio pabaigoje įsteigusi Haydno ir Schuberto festivaliui Lietuvoje remti draugiją ir atvykusį dirbti dėsnytoja Lietuvos muzikos akademijoje, anksčiau vadintoje konservatorija. Pagrindinis dėmesys teko F. J. Haydn operos „Žvejės“ premjerai Lietuvos operos ir baleto teatre. Ją paruošė dirigentė Olga Geczy, chormeisteris Česlovas Radžiūnas, Salzburgo Mozarteumo profesoriai rež. Robert Pflanzl ir dail. Heinz Bruno Gallée. Simfoninius abiejų Vienos klasių kūrinius atliko Lietuvos simfoninis orkestras, diriguojamas Gintaro Rinkevičiaus, ir Lietuvos filharmonijos simfoninis orkestras su savo vadovu Juozu Domarku. Iš kitų didesnių kūrinių minimos F. J. Haydn „Nelsono Mišios“, oratorija „Metų laikai“, F. P. Schuberto „Mišios Es-dur“. Didžioji kitų festivalin įjungtų kūrinių dalis buvo skirta kamerinei muzikai. Atlikėjų eilėse buvo viešnios profesorės – Eva Andor iš Vengrijos, Ilse von Alpenheim iš Austrijos, Aina Kalciena iš Latvijos, Tetas Jervis iš Estijos ir Ot-hell Liesman iš Vokietijos. Festivalio programon taipgi buvo įtrauktos svarstybos „Haydn ir Schuberto muzika bei jos reikšmė dabartinės muzikos kultūrai“. Abiejų kompozitorių vokalines ir kamerines muzikos meistriško atlikimo kursas surengė dainininkės vengrė Eva Andor ir Giedrė Kaukaitė, austrė pianistė Ilse von Alpenheim ir smuikininė Kornelija Kalinauskaitė. V. Kst.

ETNOGRAFINĖJE ŠVENTEJE LIETUVOJE 1992 m. vasarą dalyvavo svečiai ir iš kitų šalių. Nuotraukoje – prancūzų vaikai atlieka humoristinį šoki

Nuotr. Alf. Laučkos

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.25%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 5.25%	nuo 9.50%
1 metų term. indėlius 5.25%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.25%	nuo 9.50%
3 metų term. indėlius 5.75%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.00%	Su nekeičiamu nuošimčiu
5 metų term. indėlius 6.00%	1 metų 7.75%
1 metų GIC-mėn. palūk. 5.75%	2 metų 8.00%
1 metų GIC-met. palūk. 6.50%	3 metų 8.75%
2 metų GIC-met. palūk. 6.50%	Su keičiamu nuošimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 6.75%	1, 2 ir 3 metų 7.75%
4 metų GIC-met. palūk. 7.00%	
5 metų GIC-met. palūk. 7.00%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 6.75%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.00%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 7.00%	
Taupomąją sąskaitą 3.50%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.50%	
Kasd. pal. čekių sąsk. 2.00%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Šratinio šautuvo šaudymo varžybose, 16 yd atstume, nuolatos lietuviams atstovaujanti komanda. Iš kairės: B. Savickas, A. Šimkevičius, J. Stankus, V. Svilas, senj., J. Mačionis, F. Milkas, A. Svilas, R. Svilas. Nuotraukoje trūksta V. Verbicko. Kaip taisyklė, penkių šios grupės geriausių sušaudžiusių bendras rezultatas lemia laimėtojų vietą

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Aš atstovauju antikomunizmui

Tokia antraštė buvo atspausdintas "Time" žurnalo 1990 m. spalio 15 d. laidoje pokalbis su Gary Kasparovu, prieš prasidedančias čempionato varžybas dėl pasaulio šachmatų meistro vardo. Kasparov'as žaidė prieš Anatolijų Karpov'ą, kur 13-kos savaitių maratone 12.5:11.5 rezultatas lėmė Pasaulio šachmatų meistro karūną jam. Buvo laimėti dideli pinigai ir garbė. Įdomi šio pokalbio dalis, kuri lietuvių politikų požiūriui.

Apie savo oponentą Anatolijų Karpov'ą jis sakė, kad pastarasis atstovavo sovietinei sistemai, o Gorbačiovo laikais – diktatoriui ir komunistų partijai. Jis, Kasparov'as, atstovavo antikomunizmui. Pastarojo metu susitikimai Rusijoje prieš Karpov'ą buvo įgaivę "šaltojo pilielinio karo pradžios" pavadinimą...

Užklaustas, ar išvykose į užsienius nebuvo jam kilus mintis nebegrįžti į TSRS, Kasparov'as atsakė: "Ne. Nors daugelis Sąjungos oficialių asmenų tikėjosi, kad aš paliksiu šią šalį. Jie matė manyje pusiau armėnų, pusiau žydą, galbūt tai ir vertė juos galvoti, kad aš emigruosiu. Bet aš myliu savo šalį. Aš gimiau tarp šių žmonių. Jei gyvenčiau Anglijoje ar JAV, aš būčiau tik pasaulio čempionas. Savo šalyje esu kažkas daugiau. Mano likimas tampa mūsų susijęs su mano šalimi, jos žmonėmis".

Paklaustas, ar jis palaikė Gorbačiovą, atsakė: "Aš tikėjau, kad jis atves mus į tikrą permainas. Prieš devesius metus pradėjau suvokti skirtumus mūsų požiūriuose. Jis nori perestroikos mūsų sistemoje, mes norime perestroikos visuomenėje".

"Draugo" dienraštyje 1992 m. rugsėjo 18 d. laidoje Stasė V. Šimoliūnienė plačiai aprašė lietuvių susitikimą su Pasaulio šachmatų čempionu ir jo padarytus malonius pareiškimus mūsų savo rašinyje "Nepamirštamas įspūdis...". Sutrumpintai pakartojame šiam skyriuje.

Kongresmanas Cox (lietuvių draugas), pastebėjęs Kasparov'ą Baltųjų rūmų priemone, pasikvietė jį į Kaliforniją. Čia svečias iš Rusijos kalbėjo angliškai, laisvai dėstė mintis apie naują šviesesnę ateitį priešpados išskankintiems žmonėms.

"Kaip sportininkas ir šachmatų žaidėjas, esu pasiruošęs įgyvendinti naują detentę... apjungti taip

visas šalis ir atsikratyti stereotipinės valdžios. Sportas ir kultūra yra gal palankiausia priemonė pasinaudoti detente ir nutraukti vergijos ryšius".

Iš klausytojų pasigirdo klausimai: "Kodėl taip lengvai tapo paleistas perestroikos iniciatorius komunistas diktatorius? Kodėl jam nesuruoštas teismas?"

Gary Kasparov'as ramiai atsakė: "Rusijoje jįsi dabar yra bevertis. Nėra jau komunistinės sistemos, ji pražuvo juodo dumblo srovėje. Bet už vieną nusikaltimą, už vieną pasikūtinį, kurio žymės tikrai išliks gyvos, jįsi turėtų būti teisiamas tarptautinio tribunolo. Taisai diktatoriui (be abejo, su jo žinia ir palaiminimu) užpuolė nekaltus žmones Vilniuje 1990 metais sausio 13 dieną. Tankiai riedėjo per žmones, per beginklius žmones... Vilnius yra Lietuva, ne Rusija. Lietuvoje žmonės nuo amžių kovoja, kad būtų laisvi. Už tą nusikaltimą paskutinis sovietų diktatorius būtinai turėtų būti teisiamas!"

Gary Kasparov'as armėnų kilmės rusas, 29 metų amžiaus, nuo pat mažens gabus šachmatininkas, dabar meistras – pasaulio čempionas, iškėlė Lietuvos ryžtą pripažinti, šalutinių klausimų paveiktas, nenujaušdamas, kad čia pat jo klausia, jam su dėkingumu pritaria keli Lietuvos žmonės. Sekančią dieną buvo gauta proga su juo pasimatyti Los Angeles mieste, Baltimore viešbutyje.

"Jūs lietuviai! Aš žinau Vilnių, daug kartų ten šachmatais žaidžiau, Mikėnas yra buvęs mano turnyrų referentas. Vilnius senas gražus miestas. Vaikščiodavau aš ten prie upės Neries. Mano mama labai mėgo tas pakrantes. Lietuviai labai narsūs, tvarkingi", – pasisveikino Kasparov'as. Kalba užsimezgė, lyg sena gili pažintis būtų mus suvedusi po daugelio nesimatytų metų. Mūsų vizito laikas buvo ribotas. Padėkojom už Lietuvos vardo paminėjimą pranešime pas kongresmaną Cox, linkėjom sėkmės sporto turnyruose, o taip pat ištvėrmės tęsiant pranešimų bei paskaitų ciklą Amerikoje. Jįsi, savo ruožtu, dėkojo už apsilankymą ir pastebėjo, kad mums gal buvo lengviau prisitaikyti prie naujos santvarkos, atvykus į nežinomą šalį, Ameriką. Jo amžiaus žmonėms dabar Rusijoje yra labai sunku susi-

Pasaulio šachmatų čempionas Gary Kasparovas su savo žmona Marija. Jie vienmečiai, po 29 metus. Filologė Marija tapo Gary žmona 1989 metais. Tačiau pasaulio čempiono sekundantų komandoje pirmu smuiku tebe groja jo mama Klara

Gėlių parduotuvė "VICTORIA"

416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų)
Paruošime gėles (vairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t.)
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai
Skambinti tel. 536-1994.

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:

* staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall)

* dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) * įvairių cemento darbai (masonry)

* kiemų sutvarkymas (landscaping) * priekaplos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

gauti, gyvenus tiek metų komunistų doktrinoje.

Gary Kasparov'as yra patyręs daug nuoskaudų ir sovietinės sistemos klaidų. Gal dėl to laimėjimas viena iš sunkiausių šachmatų čempionato turnyrų šį jauną žmogų pastūmėjo kalbėti apie priešpados, laisvės perversiją, ne tik Rusijos, bet ir mažesnių, kaip Lietuvos, ir kitų.

Sig. K.

Šaudymo pirmenybės

27-tosios baltiečių (BAFNA) šaudymo pirmenybės buvo pravestos latvių 1992 m. rugsėjo 12 ir rugsėjo 19 d. latvių žūklautojų ir medžiotojų klubo "Beržainė" šaudykloje, Mount Albert, Ont. Rugsėjo 12 d. dalyvavo 38 šaudytojai (23 latviai, 9 lietuviai ir 6 estai), o rugsėjo 19 d. 26 (12 latvių, 9 estai ir 5 lietuviai).

Rugsėjo 12 d. varžybų pasekmės. 16 yd. individualinėse varžybose: 1 vietą laimėjo R. Mierkalnis 98x100, 2 v. G. Loja – 95 ir 3 v. V. Krauklis – 95 (visi latviai). Komandinėse varžybose 1 v. latviai – 473x500, 2 v. lietuviai – 442 ir 3 v. estai – 342 taškai. Išlyginami (handicap): 1 v. A. Šimkevičius 48x50, 2 v. B. Savickas 44 ir 3 v. F. Milkas – 42. Du taikiniai (double): 1 v. G. Loja (latv.) 42x50, 2 v. A. Šimkevičius 40 ir 3 v. V. Treguts (latv.) 39. Trap (skraidančių lėkščių) 1992 čempionai: 1 v. A. Šimkevičius 175x200, 2 v. G. Loja (latv.) 175.

Rugsėjo 19 d. varžybų pasekmės. Individualinėse varžybose, "English Match", gulom, 50 m, tarptautiniai taikiniai: 1 v. P. Grauds (latv.) 585x600, 2 v. J. Šostakas 569 ir 3 v. B. Savickas 568 taškai. "Free Rifle", 3 pozicijos, 50 m, tarptautiniai taikiniai: 1 v. P. Grauds (latv.) 568x600, 2 v. J. Šostakas 524 ir 3 v. V. Šeputa 517 taškų. "Sporting Rifle", 3 pozicijos, 50 m, Kanados taikiniai: 1 v. P. Grauds (latv.) 571x13-600, 2 v. G. Loja (latv.) 564x13 ir 3 v. V. Šeputa 555x7. Pistoletų pirmenybės (trys ginklų rūšys) dalyvavo 18 šaudytojų, iš kurių vienas lietuvių atstovas – Balys Savickas.

B. S.

Ateitininkų žinios

Toronto Stasio Šalkauskio kuopos veikla šiemet lėtai užsimezgė, beieškant datų, kurios visiems tik. Tėvų susirinkimas ir registracija su vaizdais įvyko spalio 4 d. Dalyvavo keturios šeimos ir studentų pirmininkas Leonas Ehlers. Trūkstant vadovų arba talkininkų įprastiesiems sekmadienio susirinkimams, nutarta rinktis šeštadieniais po lietuviškų pamokų (išskyrus iškylos). Nustatytas veiklos kalendorius, pagal kurį vyks maždaug vienas susirinkimas į mėnesį ir viena iškyla arba pramoga.

Pirmąjį žingsnį padarė studentai, sukviesdami visus į iškylą High parke sekmadienį, spalio 25. Žaidkams buvo suruoštos futbolio žaidynės ir kiti žaidimai, parūpinti įvairūs valgiai. Oras buvo saulėtas, nors šaltokas. Jaunųjų ateitininkų dalyvavo trys šeimos, kurios labai smagiai praleido laiką ir dėkoja rengėjams, ypač Leonui Ehlers ir Linui Daukšai už pastangas.

Sekantis susirinkimas – lapkričio 7, šeštadienį, po lietuviškų pamokų pas Jonačiūsių, 116 Humbervale Blvd. (tel. 239-3421). Užkanda bus parūpinta. Lapkričio 29, sekmadienį, bus išvyka į Kalėdinį magikos spektaklį. Gruodžio 5 d. – susirinkimas, o gruodžio 20 d. – ateitininkų Kūčios.

RSJ

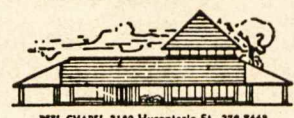
Skautų veikla

* "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntu tėvų susirinkimas įvyko spalio 20 d. Dalyvavo devyni atstovai. Ilgametis k-to pirm. K. Šapočkinas ir išd. D. Karosas, susirinkusių kviečiami, sutiko ir toliau pasilikti pareigose. Numatoma komiteta praplėsti, kad būtų daugiau talkos skautų-ėių renginiams, ypač tradicinei Kaziuko mugei. Susirinkimui pirmininkavo tunt. S. A. Senkus.

* Skautų-ėių būreliui vadovauja s.v. vsl. P. Petrauskas, tel. 274-1477; kandidatus ruošia ps. T. A. Senkevičius, tel. 233-7321. Vyr. skaučių draugininkė v.vl. D. Kalendraitė, tel. 621-2322; kandidatus ruošia v.s.k. vsl. J. Yčienė, tel. 769-5198; vyr. skaučių "Birutės" dr-vei vadovauja ps. K. Dambaraite-Janowicz, tel. 769-4891, pav. v.s. G. Tarvydienė, tel. 439-7059. M.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
5.25% už 90 dienų term. indėlius	už asmenines
5.25% už 6 mėnesių term. indėlius	paskolas nuo 9.50%
5.25% už 1 m. term. indėlius	už nekilnojamo turto
5.25% už 2 m. term. indėlius	paskolas (mortgages):
5.75% už 3 m. term. indėlius	su nekeičiamu
6.00% už 4 m. term. indėlius	nuošimčiu
6.00% už 5 m. term. indėlius	1 metų 7.75%
5.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	2 metų 8.00%
6.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	3 metų 8.75%
6.75% už 3 m. GIC invest. pažym.	(fixed rate)
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	su keičiamu nuošimčiu
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	1, 2 ar 3 metų 7.75%
6.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	(variable rate)
6.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	Asmeninės paskolas
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	duodame iki \$65,000 ir
3.50% už OHOSP (variable rate)	mortgicijus iki 75% (kainoto
3.50% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	turto. Kitos paskolos: (Line
2.00% už kasd. pal. sąsk. virš 10,000	of Credit) ir antrieji mortgicijai.
2.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk.	
(US dol. Sav. Acc.)	

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGINGAI IR
DRAUGIŠKAI
PATARNAUS STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

Cavalier CLEANERS

Kur kokybė pirmoje vietoje!

- Sausas valymas (dry cleaning)
- drabužiai
- užuolaidos
- odos
- kilimai
- Skalbiame ir lankstome pagal svorį
- Darbas kokybiškas ir garantuotas
- žemiausios kainos

384 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park) Tel. 534-3380

PARCEL SERVICE
614 The Queensway
Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601
SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

EURO
specialus pasiūlymas oro paštu 4.90 už kg

- Garantuojamos žemiausios kainos siuntiniams pristatant į namus.
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas 3 savaitių siuntinių pristatymas lėktuvu.

Mūsų atstovai Hamilton: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai
Mūsų atstovas Montrealyje Vytas Gruodis, jr., tel. 847-0881
Mūsų atstovai Fort Erie: Donald V. French ar Danguolė 921 Concession Rd., Fort Erie, Ont. L2A 6B7, tel. (416) 871-1799

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX 1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839
ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Tel. 566-1866
Suite 608, Mississauga namų 766-5857
Ontario L5C 4P4 Fax 566-1102
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

cijoje buvo susilaukta metro-
poliniame Toronte, turinčia-
me daug įvairių tautybių gy-
ventojų.

Referendumas sutraukė ne-
mažai dalyvių — Kvebeke iš-
jungė 82,2% balsavimo teisę
turinčių gyventojų, Britų Ko-
lumbijoje — 76,3%, N. Bruns-
wicke — 73,1%, Albertoje —
72,97%, Šiaurės-vakarų terito-
rijose — 72,7%, Ontario provin-
cijoje — 72,3%, Princo Edvar-
do saloj — 71,5%, Manitoboje —
71,1%, Jukone — 70,3%, Saska-
čevane — 69,2%, N. Skotijoje —
68,8%, Niufaundlandijoje —
54,1%. Pasiūlymus referendu-
mui pirmą kartą Kanados istori-
joje rėmė visi jos vyriausy-
bių vadai ir netgi opozicinių
partijų vadovai. Ir vis dėlto su-
turtus konstitucijos pakeitimus
kartu su Kvebeku atmetė net
penkių angliškųjų provincijų
gyventojai.

Didžiausios opozicijos buvo
susilaukta Vakarų Kanadoje
dėl konstitucijos pakeitimo
Kvebekui norėto užtikrinti ket-
virtadaliu atstovų skaičiaus
reformuotame Kanados parla-
mente. Labiausiai tuo pasipik-
tino gyventojų skaičiumi spar-
čiai auganti Britų Kolumbija,
ateityje pralenkianti Kvebe-
ką. Daug kam nepatiko ir ofi-
cialus jo savitumo pripažini-
mas. Pasak jų, federacinėje
Kanadoje visos provincijos turi
būti lygios. Tokiose aplinky-
bėse Kanados vadams teko at-
sisakyti rugpjūčio 28 d. Princo
Edvardo saloj sutartų konstitu-
cijos pakeitimų.

Didžiausio politinio smūgio
susilaukė Kanados ministeris

pirm. Brian Mulroney ir Kve-
beko premjeras Robert Bou-
rassa, norėję Kanados konsti-
tucijon susigrąžinti P. E. Tru-
deau 1982 m. spalio 17 d. iš jos
išjungtą Kvebeką. Abu jų ban-
dymai — ir Meech Lake sutar-
tis 1987 m. balandžio 30 d., ir
paskutinis susitarimas š. m.
rugpjūčio 28 d. Princo Edvar-
do saloje — buvo nesėkmingi.
Meech Lake sutartį 1990 m. bir-
želio 23 d. palaidojo patvirtin-
ti neįstengę Manitobos ir Niu-
faundlandijos provincijų par-
lamentai, o šiemetinių susitari-
mų — į planus iš anksto net ne-
įtrauktas referendumas spalio
26 d.

Rinkiminiame vajuje Kvebe-
ko premjeras R. Bourassa ra-
gino angliškąją Kanadą bal-
suoti už konstitucijos pakei-
timus ir ištaisyti buvusio mi-
nisterio pirm. P. E. Trudeau
padarytą skriaudą Kvebekui.
Balsavimas už pakeitimų at-
metimą reikštų pritarimą tai
skriaudai P. E. Trudeau pa-
ruošto Kanados konstitucij-
jū. Dabar visiems aišku, kad
derybos su Kvebeku dėl konsti-
tucijos pakeitimų bus atidė-
tos ilgam laikui.

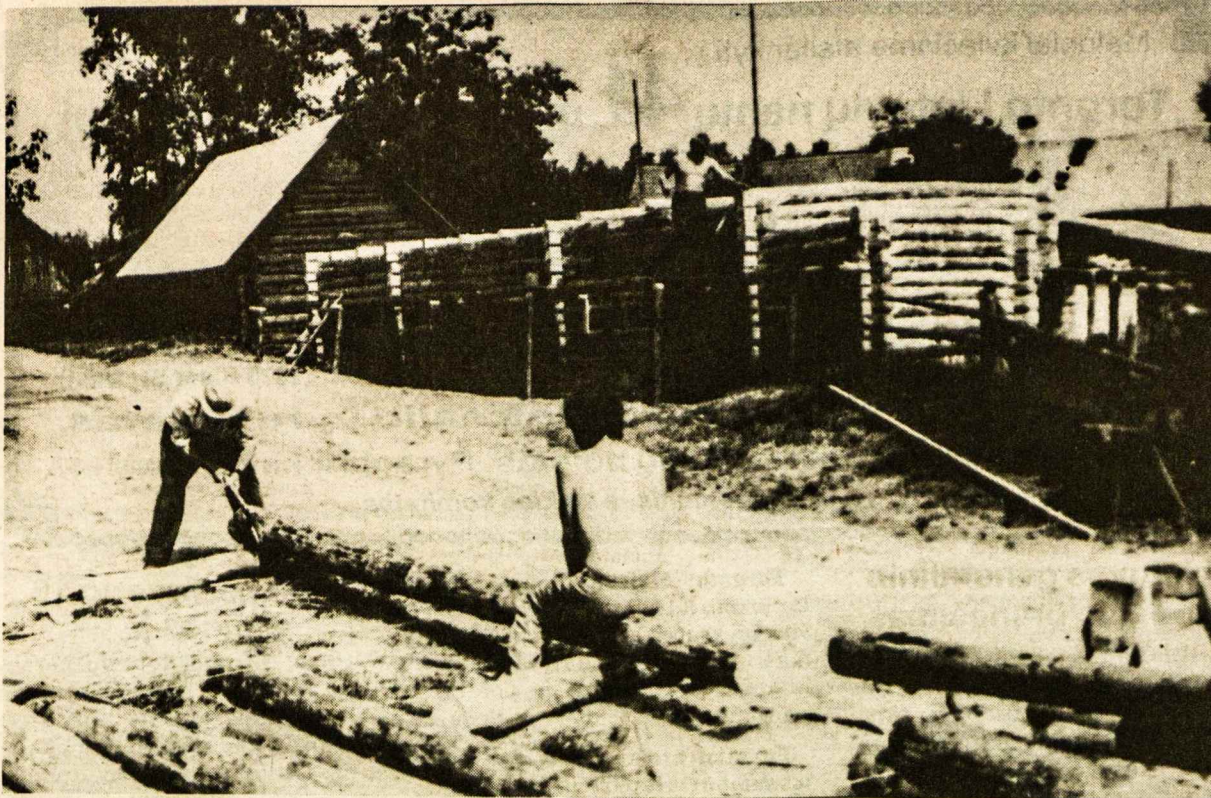
Drąsiai teigiama, kad spren-
dimą referendumu padarė pa-
tys kanadiečiai, atmetę savo
vadų pasiektą ir įkyriai pirš-
tą konstitucijos pakeitimų su-
sitarimą. Ir vis dėlto Kanada
nesugrįvo kaip buvo prana-
šta, ekonominė suirutė ne-
prasidėjo. Tokia išvada yra
teisinga. Tik kyla klausimas,
kodėl taip linksmi šypsosi
Kvebeko separatistų vadas
Jacques Parizeau? Jis netgi
aiškina, kad referendumas ne-
buvo susietas su Kvebeko ne-
prikllausomybe ir jo atsiskyri-
mu nuo Kanados. Tiksliau at-
sakymo, matyt, reikia ieškoti
kituose J. Parizeau žodžiuose.
Juk jis teigia, kad referendu-
mu Kvebekas atsisakė daug
duobių turinčio vieškelio į Ka-
nados federacijos atnaujinimą
ir kad vėl grįžo nepriklausomy-
bės greitkelin.

Pasak J. Parizeau, atėjo lai-
kas atskirtiems Kvebeko ir Ka-
nados siekiams. Politikų pa-
stangos vienybei atstatyti buvo
nesėkmingos. Referendumas bus
pagrindinis sprendimas bus
padarytas sekančiuose Kvebe-
ko parlamento rinkimuose. To-
kios nuomonės, atrodo, yra ir
referendume skaudaus smū-
gio susilaukęs Kvebeko libera-
lų premjeras R. Bourassa.

V. Kst.

"LEDAS" REFRIGERATION

Taisau ir įvedu visų rūšių
• Šaldytuvus
• Elektrines virkles (plytas)
• Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Sildymo sistemas
Atlieku įvairius vandentiekio
sistemos (plumbing) darbus
Skambinti
RAIMONDUI JARECKUI
tel. 767-8711, Toronte.

Džukijos Varėnos rajono Zervynų kaime statomas namas

Nuotr. V. Kapočiaus

Nauja KLB vadovybė

Kanados lietuvių bendruome-
nės XV-tosios krašto tarybos pi-
moji sesija įvyko 1992 m. spalio
31 d. Prisikėlimo parapijos Pa-
rodu salėje. Dalyvavo 54 tarybos
nariai ir 15 svečių. KLB pirmi-
ninko pareigas einantis V. Bireta
atidarė susirinkimą, pakviesda-
mas kleb. kun. A. Šimanavičių,
OFM, invokacijai, po kurios at-
sistojimu pagerbti mirusieji ta-
rybos nariai. Vienbalsiu prita-
rimu sudarytas prezidiumas:
pirm. V. Stanevičienė, sekreto-
rius J. Šiaučius, B. Staškevi-
čius ir V. Zubrickienė. Prita-
rii pasiūlytoms komisijoms su-
dėtis: mandatų, nominacijų, re-
zoliucijų. Be pataisų priimta su-
važiavimo darbotvarkė.

Sveikino Lietuvos gen. garbės
konsulas Kanadai H. Lapas. Po
pereitos sesijos protokolo pri-
ėmimo pranešimus padarė KLB
valdybos nariai ir kiti pareigū-
nai: pirm. V. Bireta, atsakinga-
sis buhalteris B. Nayman, išd. J.
Adamonytė, revizijos k-jos pirm.
K. Deksnys, Kanados lietuvių
jaunimo s-gos pirm. O. Stanevi-
čiūtė, komisijų pirmininkai —

A. Rygelis, I. Sungailienė, D. Vi-
skontienė, G. Paulionienė, V. Bi-
reta (Pagalbos Lietuvai vajuos
reikalui), A. Eimantas, V. Čup-
linskas; garbės teismo — J. Lu-
koševičius, mandatų — J. Maže-
ka. Sporto apygardos pirm. E.
Stravinskas nepasirodė. Apie
muziejų-archyvą kalbėjo vedėja
dr. R. Mažeikaite. Kanados lie-
tuvų fondo vardu — P. Kuras,
Tautos fondo atstovybės Kana-
doje — B. Laučys. Apilinkų pra-
nešimai buvo paruošti raštu.

Revizijos k-jos pranešimas,
perpintas klausimais bei siūly-
mais, susilaukė daugiausia dis-
kusijų. Nominacijų k-ją (K. Deks-
nys) paskelbė kandidatų į valdy-
bą, ir garbės teismą ir revizijos
komisiją sąrašus. Kadangi jų bu-
vo tik po vieną į kiekvieną iš tų
valdomųjų veiksmų, paskelbti
sąrašai priimti be balsavimų.
Į naująją KLB valdybą išrinkti:
J. Adamonytė, V. Gruodis, J.
Krištolaitis, J. Kuraitė-Lasienė,
G. Paulionienė, A. Vaičiūnas ir
V. Zubrickienė; ir Garbės teismą
— R. Rudinskienė, J. Adomonis,
J. Lukoševičius, dr. Vyt. Pavila-
nis, Br. Staškevičius; ir Revizi-
jos k-ją — B. Mačys, K. Deksnys
ir G. Skaistys.

Aukos Kanados lietuvių fondui

Otava: a.a. Alberto Norkeliūno
atminimui \$30 aukojė E. J. Valtu-
liai; Winnipegas: a.a. Vlado Gied-
raičio atminimui: \$100 — J. Grabys;
\$20 — V. Rutkauskas, V. Liaukevi-
čius, E. K. Kalasauskas, J. V. Dria-
nevičius, V. J. Kriščiūnas, Z. Bra-
zauskas, A. Razmienė, V. Zavad-
kienė, V. E. Januška; \$10 — V. G.
Jančiukai, P. E. Ziminskai, A. Lin-
gė; \$5 — C. D. Jankauskai; Londonas:
a.a. Marijos Kudirkienės atmini-
mui: \$50 — M. Rybių; \$25 — R. P. Ku-
rai; \$20 — J. Z. Didžbaliai, B. E. Vyš-
niauskai, A. Petrašiūnas, A. I. Ras-
tapkevičius, E. G. Petruskai; \$15
— A. Didžbalienė; \$10 — J. Statkevi-
čius; Torontas: Biliui Matulevi-
čiui švenčiant garbingą amžiaus
sukaktį, dr. A. Jasiukas paauko-
jo \$100.

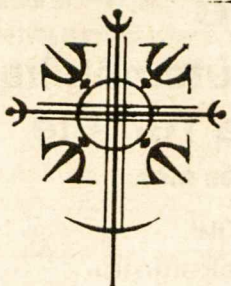
Visiems aukotojams ačiū! KLF

Nori susirašinėti

Rūta Adomaitytė, aštuntos kla-
sės gimnazistė, norėtų susirašinė-
ti su berniuku ar mergaite iš Kana-
dos ar JAV-bių. Rašyti: Dainavos
7, Kaunas 3000, Lithuania.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos
kainos. Gaunami kontakto lėšiai
(contact lenses).

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

The
Loughheed & Barnard
šėimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury, Ontario

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas
nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE
V.I.M. PARCEL
EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A,
Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai St. Catharines:

ANNA KUSYJ
40 Facer St.
(416) 937-1385

WHITE
EAGLE MEAT
169 Pelham Rd.
(416) 684-9717

PANORAMA
TRAVEL AGENCY
363 Vine St.
(416) 646-9909

MEATLAND
RED & WHITE
150 Bunting Rd.
(416) 685-8863

EUROPE
MEAT & DELI
359 Carlton St.
(416) 934-9334

POLONIA
MEAT & DELI
89 Pelham Rd.
(416) 684-3188

Niagara Peninsula: RAINBOW PRINTING
73 Ontario Rd.,
Welland, Ont.
(416) 646-9909

Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 Telefonas: 276-8863
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West Telefonas
(Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

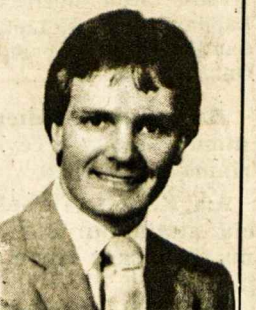
\$500.00

Remkime svarbius lietuvių projektus.
Jei pirksite ar parduosite namus per mane
iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu \$500
jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

Toronto Labdaros slaugos namų
statybos vajui arba
Kanados lietuvių bendruomenės
medicininei Lietuvos šalpai.

Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet
kurio laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

DRESHER Ltd.

Real Estate
Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į
Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 5 v.p.p.

Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

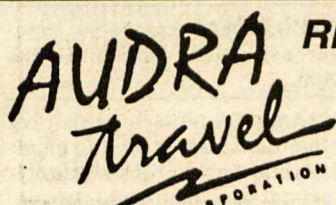
V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė — telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

REMKITE LIETUVIŠKUS

VERSLUS!

Naudokitės mūsų
vienintelio Kanadoje
lietuviško kelionių
biuro paslaugomis!

GRUPĖS Į LIETUVĄ:

1993 m. gegužės 8-23 d.d.

Teatro mėgėjų grupė į pirmą lietuvišką
Pasaulinį teatro festivalį Vilniuje.
Jaunavedžių ir jų svečių grupė,
Šv. Tėvo vizito Lietuvoje metu.

Nepamiršamos vedybos Lietuvoje pagal senovinius papročius su popie-
žiaus palaiminimu. Jaunavedžiams parūpinami žiedai bei kitos dovanos
iki 75% nuolaidas nuo reguliarių kainų. Sutarvarkome vedybines apeigas,
parenkame geriausią vietą Lietuvoje, Europoje ar kitam pasaulio krašte
jaunųjų medaus mėnesiui. Grupėms užsakymus priimame dabar.

Mūsų biure:

- * Siūlome geriausias kainas patogiausiomis kelionėms į Lietuvą
ir iš Lietuvos, pradedant \$799
- * Parduoame kelionių ir sveikatos draudas Kanados
gyventojams ir jų svečiams
- * Pasiūlysiams saulės ir gero poilsio, rekomenduojame puikias
poilsia vietas šiltose kraštuose kiekvienam už prieinamas kainas
- * Organizuojame individualias ir grupines keliones slidinėjimo ir
golfo mėgėjams bei keliones pramoginiams laivais urmo kaina
- * Pervėžame giminėms Lietuvoje vaistus ir pinigų bei juvelyrinius
dirbinius, kuriuos galite įsigyti mūsų įstaigoje iki 75% nuolaidos
nuo reguliarių kainos. Dovanų perdavimas — kiekvieną mėnesį.

SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAIŠ KELIONIŲ KLAUSIMAIŠ TEIKIAMA:

pirmadieniais—penktadieniais: 9.30 — 17.00 val.

šeštadieniais — pagal išankstinį susitarimą.

1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Tel. (416) 533-8443 FAX (416) 533-6279

TORONTO

Anapilio žinios

— Spalio 31, šeštadienį, Šv. Mykolo katedroje buvo apdovanoti kard. Carterio medaliu du mūsų parapiljos Mišių tarnautojai: Darius Narušis ir Jonas Baliūnas.

— Spalio 25, sekmadienį, pakrikštyta Jono ir Gintarės (Zelenkevičiūtės) Sungailių sūnus Jonas.

— Po šio savaitgalio Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Mišios bus vėl toliau laikomos įprastine tvarka — 2 v.p.p. sekmadieniais.

— Pirmajai komunijai norinčių ruošti vaikučių tėveliai prašomi vaikučius registruoti klebonijoje.

— Vasario šešioliktosios gimnazijai paremti važiavimas parapiljos salėje bus vykdomas lapkričio 15, sekmadienį.

— Anapilio knygyne galima gauti Broniaus Aušroto atsiminimų knygą „Laisvės niekas nežadėjo“.

— Mišios lapkričio 8, sekmadienį, 9.30 v.r. už Paulionių gimine, 11 v.r. už parapilją; Wasagos lapkričio 8, sekmadienį, 2 v.p.p. už a.a. Oną Skukauskienę ir Praną Žalaušką.

Lietuvių namų žinios

— Ryšium su kapų lankymo diena sekmadienio popietės lankymo skaičius sumažėjo iki 150 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas ir laikraščio „Pasaulio lietuvių“ redaktorius Bronius Nalnis iš Chicago; dr. G. A. Grinaiš iš St. Petersburg Beach, FL, JAV; KLB krašto tarybos atstovas J. Lukoševičius iš Montrealio ir Monika Anskaitytė, studentė iš Kauno, atvykusi pasigilinti vokiečių kalbos studijų Toronto universitete. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN vedėjas Teodoras Stanulis.

— Lapkričio 4, trečiadienį, 6 v.v., ligonių lankytojai renkasi pasitarimui LN seklėje. Žinantys apie sergančius prašomi pranešti R. Juodžiui tel. 239-4445.

— LN valdybos posėdyje spalio 22, ketvirtadienį, tarp einamųjų reikalių buvo svarstyta svetainės „Lokys“ atnaujinimo projekta — užsakyti nauji baldai. Tikimasi, kad „Lokio“ atnaujinimas bus greitai baigtas. Šiuo projektu rūpinasi A. Barysaitė-Oleikienė.

— Lapkričio 8, sekmadienį, 2 v.p.p. naujų ateivių pasitarimas.

— Lapkričio 15, sekmadienį, 2 v.p.p. Karaliaus Mindaugo menėje įvyks LN 41 m. veiklos minėjimas. Plačiau žiūr. „T2“ skelbime.

Aukos Slaugos namams

Lietuvių slaugos namų statybos komitetas nuosirdžiai dėkoja: P. Gumbinui iš Niagara Falls, Ont. už \$1,000 auką; Baliai ir Stasei Matulevičiams už pasikirtą \$350 auką, kurią paaukojo draugai ir pažįstami, susirinkę Lietuvių namuose atšvęsti Balio Matulevičiaus gimtadienį; J. V. Šimkui už \$200 auką a.a. dr. Noro Šimkutės atminimui; J. B. Bedarfas, aukojusiems \$100 a.a. O. Baumgardienės atminimui; Augustui Langui už \$25 auką a.a. Jono Sukausko atminimui. Iš viso statybos fonde yra \$818,681. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvose arba siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

A.a. Zigm. Obelieniaus atminimui žmona „Tėviškos žinios“ aukuoja \$20.

A.a. Kazio ir Veronikos Stanaičių atminimui Stasys Matulionis „Tėviškos žinios“ aukuoja \$20.

A.a. Lenio Žilvičiaus atminimui Aldona Fališkauskienė „Tėviškos žinios“ aukuoja \$20.

A.a. Albino Ramanausko atminimui žmona Eugenė „Tėviškos žinios“ aukuoja \$20.

Prisikėlimo parapiljos žinios

— Šis penktadienis yra mėnesio pirmasis. Ligonių ir senelių lankomi namuose ir prieglaudose, iš anksto susitarus. Šv. Valanda ir Mišios mūsų šventovėje penktadienį 7 v.v. išpažinčių klausoma prieš visas Mišias, rytą ir vakare.

— Gyvojo Rožinio draugija renka si Rožiniui ir Mišioms šį pirmą mėnesio šeštadienį. Rožinio kalbėjimas — 10.30 v., o Mišioms — 11 v. Mišios pensininkams „Vilnius“ pensininkų namuose — 5 v.p.p.

— Treitininkų Mišios ir susirinkimas — šį ketvirtadienį 10 v.r. — Lapkričio 2 d. palaidotas a.a. Kazimieras Budreckis, 62 m.

— Jaunom seimom su mažais vaikučiais per 10.15 v. Mišias yra rezervuoti šventovės priekyje.

— Uždaros rekolokacijos moterims vyks King City Augustinijonų vienuolynė gruodžio 4-6 d.d. Registravimasis I. Punkriene tel. 277-8682 ar klebonijos raštiniėje. Ten pat vyks ir rekolokacijos vyrų gruodžio 11-13 d.d. Registravimasis parapiljos raštiniėje.

— Bilietai į Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos seselių metinę šventę — vakariene yra platinami salėje po Miši.

— Mišios lapkričio 8, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Mariją Stukienę, 9.20 v.r. — a.a. Antony ir a.a. Sophie Dziengo, 10.15 v.r. — už Vėlinių Mišioms pavestas sielas, už a.a. Romą Draudvilą, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapiljiečius.

A.a. VYTAUTAS J. MAČIKŪNAS mirė 1992 m. rugsėjo 28 d., gyvenęs Niagara Falls, Ont. Palaidotas Anapilio kapinėse 1992 m. spalio 1 d.

Žmona — Irena Mačikūnienė A.a. Vytautui Mačikūnui, mylimam vyrui, prisiminti Irena Mačikūnienė „Tėviškos žinios“ aukuoja \$100. Šį laikraštį jis be galo mėgo ir su didžiausiu malonumu jį skaitė.

A.a. Juozo Staliaraitio atminimui žmona Bernadeta „Tėviškos žinios“ aukuoja \$100.

A.a. Halinos Rickienės 2 metų mirties prisiminimui dukra Alina Žilvytėnė „Tėviškos žinios“ aukuoja \$100.

A.a. Antano Svirpio 3 metų mirties prisiminimui žmona „Tėviškos žinios“ aukuoja \$100.

A.a. Felikso Kasperavičiaus atminimui Aldona, Pranas ir Vytautas Kvedarai „Tėviškos žinios“ aukuoja \$100.

A.a. Felikso Kasperavičiaus atminimui „Tėviškos žinios“ aukuoja: \$20 — Z. J. Stravinskai, Aldona Zarembaitė, M. Pranaitienė.

A.a. Felikso Kasperavičiaus atminimui, užjaudami žmoną Birutę bei visus artimuosius, B. S. Ignatavičiai „Tėviškos žinios“ aukuoja \$25.

A.a. Felikso Kasperavičiaus atminimui A. Peleckis „Tėviškos žinios“ aukuoja \$25.

A.a. Elenos Gaputytės vienerių metų mirties atminimui Gapučiai „Tėviškos žinios“ aukuoja \$50.

A.a. Jono Sadausko 6 metų mirties prisiminimui Aldona Fališkauskienė „Tėviškos žinios“ aukuoja \$20.

P A D Ė K A

Nuosirdžiai dėkoju giminėms, draugams ir pažįstamiems už surengtą man staigmeną 70 metų sukakties proga bei vertingą dovana. Jeronimas Birštonas, Stayner, Ontario

Maloniai kviečiame atsilankyti į

Toronto Lietuvių namų 41 metų veiklos sukaktuvini

KONCERTA

1992 m. lapkričio 15, sekmadienį, 2 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje (1573 Bloor St. West)

Meninę programą atliks Montrealio vyrų oktetas.

Veiks gaivinančių ir kitų gėrimų bufetas. Pyragai ir kava. Bilietai — \$7.

LN visuomeninės veiklos komitetas

Lietuvos generalinio konsulo pranešimas

Rinkimuose į Lietuvos respublikos seimą ir konstitucijos referendumą, iš turinčių teisę balsuoti 999 gyvenančių Kanadoje Lietuvos piliečių, balsavo 925 asmenys. Maždaug 57-iose vienmandatinėse apygardose nė vienas kandidatas nesurinko daugiau kaip 50% balsų, todėl lapkričio 15 d. įvyks perbalsavimas. Balsuotojas pasirinks vieną iš dviejų daugiausia toje apygardoje surinkusių balsų kandidatų.

Gavus iš Lietuvos naujas balsavimo korteles (biuletenius), balsavimas Kanadoje bus pravestas ta pačia tvarka, kaip ir spalio 25 d. rinkimuose.

Dr. Valdas Samonis, savo knygoje bei mokslinių straipsnių dėka pasiekęs plataus pripažinimo ekonomikos ir pokomunistinės ekonominės transformacijos srityse, Toronto universiteto yra pakviestas dirbti iš Rytų Europos pasitobulinimui atvykusių ekonomikos ir tarptautinio verslo profesorių mokslinių vadovų. Kaip tos srities specialistas jis šį lapkričio mėnesį vėl vyks į Lietuvą profesiniais reikalais.

Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pakviestas dr. Petras Lukoševičius suorganizuojos būstinę-įstaigą Vilniuje (Gedimino pr. 53, Aukščiausioji taryba, III rūmai, 215 k., 2026 Vilnius, Lithuania. Tel. 61-34-41, faksas 7-0122-226-896). Joje yra gaunami išeivijos laikraščiai, jų tarpe ir „Tėviškos žinios“ (oro paštu). Dr. P. L. savo laisvę rašo: „Reikia tikėtis, kad seimo nariai, vyriausybės atstovai ir bendrai publika noriai domės išeivijos spauda“. Baigęs minėtos būstinės organizacinius darbus Vilniuje, dr. P. L. su žmona grįš Kanadon š.m. gruodžio 1 d.

Kapinėse rasti akiniai. Kreiptis šioakdieniais kapinių raštini.

Neturtingai 3 m. amžiaus invalidai Lietuvoje klausos aparatai įsigyti aukšto per mūsų parapiljos KLK moterų draugijos skyrių: \$50 — G. Jonaitienė, O. Rimkienė; \$25 — V. Dimskienė, A. Petkevičienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukuoja: \$120 — O. Balsienė (a.a. Juozo Kriaučiūno XXII mirties metinių proga); \$100 — P. Kondrotas, E. Azubalienė, L. Morkūnienė; \$65 — E. Mardosienė; \$50 — M. Stankaitienė, A. Ratavičienė; \$20 — P. Balasevičius.

Gerojo Ganytojo koplyčios remonto vėjai aukuoja: \$200 — A. A. Lukošiai; \$50 — M. Andriuskevičius; \$20 — A. E. Žemaitaičiai (a.a. Felikso Kasperavičiaus atminimui).

Toronto Maironio mokykloje lapkričio 14, šeštadienį, 9.30 v.r., įvyks metinis tėvų susirinkimas. Kviečiame dalyvauti, išklausti pranešimus ir pateikti naujų idėjų. Vedėja

Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris lapkričio 21 d., 6 v.v., Toronto Lietuvių namų didžiojoje salėje rengia rudens šokių. Muzikinei programai vadovaus Valdas Ramanauskas. Bus šilta vakariene, veiks baras, loterija. Įėjimas — \$8. Bilietus iš anksto galima įsigyti pas St. Maksimavičių tel. 615-8919 arba prie įėjimo. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Rengėjai

Nekaltai Pr. Marijos vienuolijos seserų Toronto skryiaus metinė vakariene-šventė įvyks Kristaus Karaliaus šventėje, lapkričio 22, sekmadienį. Mišios 3.30 v.p.p., po to vakariene su menine programa Prisikėlimo parapiljos salėje. Bilietai jau platinami. Inf.

Dail. Reginos Žiuraitienės paveikslų ir akvarelių paroda rengiama Oakville, McLaren-Barnes galerijoje, lapkričio 19-gruodžio 5 d.d. Parodos atidarymas — lapkričio 22, sekmadienį, nuo 1 iki 5 v.p.p. Galerijos lankymo valandos nuo antradienio iki šeštadienio 10.30 — 5.30. Dailininkė R. Žiuraitienė garsėja savo paveikslais, vaizduojančiais daugiausia Kanados gamtą. Šioje parodoje — naujausi jos kūriniai iš kelionės į Rocky Mountains, Nova Scotia ir Prince Edward Island.

Lietuvių kredito kooperatyvas „Parama“ jau išleido 1993 m. sieninį kalendorių. Jį puošia Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Algirdo prie Maskvos vartų paveikslas. Spausdino Dainiatis Asocietas Inc. spaustuve.

„World Reporter“, tarptautinio kredito kooperatyvų judėjimo žurnalas, 1992 m. rugsėjo mėn. laidoje išspausdino pokalbį su Toronto lietuvių kredito kooperatyvo „Parama“ vedėja Alina Ramanauskiene. Pokalbyje pažymima, kad „Parama“ turi 5,500 narių, 82 mil. dol. kapitalą, šiemet švenčia savo sėkmės 40 metų veiklos sukaktį. Pokalbyje paminėtas stiprus „Paramos“ organizacijoje moterų įnašas. A.

Ontario parlamente, namų apirpinimo ministerės Evelyn Gigantes pareiškimu, pateiktas svarstyti įstatymas, kuriuo bus leidžiama namų savininkams savo namuose įrengti atskirus butus.

Jolanda Vaičiūnaitė, grįždama iš Vašingtono į Lietuvą, buvo sustojusi Toronte. Aplankė „Tėviškos žinios“ ir pasidalino mintimis apie įvykusius seimo rinkimus. Jų rezultatai Lietuvoje parodė, kad žmonės labiausiai susirūpinę ekonomine gerove. Ji, baigusi Kauno technologijos universitetą Taikomosios matematikos mokslus, Amerikos katalikų universitete Vašingtone pusę metų gilino žinias švietimo vadyboje.

Queensway Volkswagen/Audi

1306 THE QUEENSWAY
QUEENSWAY AT KIPLING
259-7656

Seniausia VW-Audi automobilių
pardavimo agentūra Toronte
įsteigta 1958 m. gegužės mėn.

- ◆ Pardavimui — nuomojimui
- ◆ Patarnavimui — dalių pakeitimui
- ◆ Įvairiems pataisymams

Susipažinkite su
LIUSIA NAŠLĖNAS,
nauja mūsų bendradarbe,
pasiruošusia patarnauti lietuviams.
Skambinkite **šiandien 259-7656**

Išbandymui gausite geriausios kokybės automobilius ir susipažinimo dovana, jei pirksite iki šių metų pabaigos.

MONTREAL

Dr. Marijus Vienožinskis atvyko iš Lietuvos dvejiems metams gilintis genetikos srityje. Dirba Montreal Children's Hospital. Dr. Aleno Pavilano rūpesčiu ir pagalba jis yra remiamas Kanados fondų. Tikimės, kad dr. Marijus, kiek salygos leis, įsijungs ir į lietuvišką veiklą. Su juo kartu atvyko žmona ir dvejų metų dukrelė.

Skautų-vyčių vadu išrinktas Aras Piečaitis, o Gintaras Nagys laukia naujų skautų ir vilkiukų. Jo telefonas 683-6147.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą rengia LKVS "Ramovės" Montrealio skryius lapkričio 22 d. AV parapiljoje. Po pamaldų

salėje kalbės dr. Henrikas Nagys, meninę dalį atliks Montrealio vyrų oktetas, ved. muz. A. Stankevičiaus, ir Moterų dainos vienetas. Po minėjimo bus kavutė. Įėjimas — laisva auka.

Lynn Skardžiūtė ir Fredrik Daoust spalio 24 d. susituokė AV šventovėje. Lynn ilgą laiką yra dainavusi "Pavasario" mergaičių chore.

Viktoria ir Ginetė Sušinskų sūnelis pakrikštytas Julien vardu.

A.a. Marija Kavoliūnienė, 84 m. amžiaus, mirė spalio 19 d. Kūnas sudegintas Mount Royal krematoriume. Lūdi vaikaičiai ir kiti artimieji. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nelpareigoja apsidrausti.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:	
Certifikatus 1 m.	5 1/2%
Certifikatus 2 m.	6 1/2%
Term. indėlius:	
1 metų	5 %
180 d. - 364 d.	4 3/4%
120 d. - 179 d.	4 1/2%
60 d. - 119 d.	4 1/2%
30 d. - 59 d.	3 %
Taupymo — special.	3 %
Taupymo — su gyv. dr.	2 1/4%
Taupymo — kasdienines	2 3/4%
Einamos sąsk.	1 1/2%
RRIF-RRSP — 1 m.term.	5 3/4%
RRIF-RRSP — 2 m.term.	6 1/2%
RRIF — RRSP — taup.	2 3/4%

IMA UŽ: Nekiln. turto nuo 7 3/4%, asmenines — nuo 8 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:	
1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais 9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč. 9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais 12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais 10.00- 6.00	2.00- 6.00

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.

Giminių pervežimas iš Montrealio Mirabel orausčio į Torontą ir atgal.

- Lėktuvų bilietai į Baltijos kraštus ir atgal skrendant STERLING AIRWAYS — Toronto-Kopenhaga-Vilnius \$865 įskaitant mokesčius. Kaina priklauso nuo sezono.
- 21st Century Travel Insurance Co. Drauda Kanados lankytojams — \$1.15 dienai.
- Dolerių pristatymas iš rankų į rankas per 2 savaites.
- Automobilių pristatymas laivais į Baltijos kraštus.
- Naujų "Bielarus" traktorių, naujų automobilių "Lada" pristatymas.

Mūsų adresas:
257B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

GREITAS PATARNAVIMAS, PRIEINAMOS KAINOS
DEZINFEKCIJA IR "STAINGUARD"
Lapkričio mėnesį valome vieną kambarį nemokamai.
SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI
TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noriką (didesnis kiekis pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

ATOSTOGOS SAULETOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitei \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitei \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

IŠNUOMOJAMAS High Park ir Bloor rajone suaugusiems ir nerūkantiems 2 kambariai ir virtuvė su baldais ar be baldų. Arti — požiūrinių traukinių stotis. Yra automobiliui pastatyti vieta. Skambinti tel. 762-1569 Toronte.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantrų metų vaikai 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS kambarys suaugusiems asmeniui. Skambinti tel. 255-3009.

SIUNČIAME konteinerius į Lietuvą ir turime vietas siuntiniams už pigesnę kainą. Yra galimybė siuntinius pristatyti į namus Lietuvoje. Skambinti Algijai tel. 231-8618.

ATLIEKU stalius, vidus sienų (drywall) bei plytelių dėjimą, dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemų įvedimo (plumbing) darbus. Įrengti pirtis (saunas). Skambinti Algijai tel. 255-1080.

DIRBANTYS TĖVAI ieško moters prižiūrėti 6 mėnesių mergytę nuo pirmadienio iki penktadienio (8 v.r. - 5.30 v.p.p.) Toronte miesto centre. Jokio pradinio darbo. Jeigu 5 dienos į savaitę per daug, galima susitarti skambinant tel. 920-2398.

SIUNTINIAI į Suvalkus ir Lenkiją \$1.60 už kg laivu, pilus pristatymas. Ši kaina galioja iki lapkričio 15 d. \$3.99 už kg lėktuvu, pilus pristatymas. Skambinti Genei Kairienei tel. (416) 643-3334.

PASLAUGOS "RŪTA" PATARNAVIMAI. Siunčiame oro paštu jūsų pačių sudarytus siuntinius. 1 kg kaina \$5.99. Mažiausias svoris 2 kg. Perduodame pinigus iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Persiunčiame naujas ir vartotas lengvas mašinas. Galite užsisakyti sovietų gamybos traktorių. Tarptinkaujame norintiesiems pirkti Lietuvoje žemės sklypą namo statybai, namus ir butus. Teirautis tel. (416) 536-4742 nuo 9 v.r. iki 11 v.v. Toronte.

SPECIALIUS PRANEŠIMAS IŠ:

Nordland Express

1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8, Canada
Tel.: (416) 535-5000 Fax: (416) 535-5001

Malonu mums pranešti, kad nuo 1992 m. lapkričio 1 d. Nordland Express atidaro klientų patarnavimui naują agentūrą Hamiltone, kuri galės aptarnauti Dundas, Ancaster, Stoney Creek, Grimsby, Burlington ir kitas apylinkės vietas. Šiai apylinkėi atstovaus Adele Stosius.

Naujosios agentūros adresas: 275 Hunter Street West, Hamilton, Ontario L8P 1S2
Tel.: (416) 523-5639

Siuntiniai į Lietuvą gali būti palikti aukščiau nurodytu adresu bet kurią savaitės dieną ir jie bus nemokamai pristatyti į pagrindinį mūsų sandėlį. Prašoma prieš vežant siuntinius paskambinti, kad galėtumėte susitikti su įstaigos tarnautoju, kuris išrašys jums kvitą. Paketų sudėjimas į dėžes, atliekamas Nordland Express, bus ir toliau apmokamas — \$7.50 už kubinę pėdą arba \$1.50 už kilogramą, kas bus mažiau. Siuntiniai, sudaromi ne Nordland dėžėse apkaunuojami \$1.50 už kilogramą. Pristatymas į namus ir toliau bus apmokamas \$15.00 už kiekvieną nuvežimą, nežiūrint kiek bus tuo pačiu adresu siunčiamų dėžių (maksimumas 50 kg).

Kadangi labai daug neapmokamų dėžių, nėra grąžinama, nustatoma tik minimalinė kaina:

1 ir 1 1/2 kubinės pėdos dėžė	\$1.00
3 kubinių pėdų dėžė	\$2.00

Siuntimo kainos už normalias Nordland dėžes yra tokios:

1 kubinės pėdos dėžė (12" x 12" x 12") ..